

INFORMATIVNO-POLITIČKI TIJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257
9 771451 425001

BROJ
521

Subotica, 29. ožujka 2013. Cijena 50 dinara

ZNAČAJNI HRVATSKI
PJESNIK IZ MAĐARSKE

USKRŠNJA IZLOŽBA
U SOMBORU

DEBELA 'LADOVINA

URUŠAVANJE INFORMIRANJA

INTERVJU
IVAN HOLETIĆ

DREVNI SAMOSTAN ČEKA OBNOVU

Javno komunalno preduzeće „SuboticaGas“ - Subotica
Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéallalat - Szabadka
Javno komunalno poduzeće „Suboticaplin“ - Subotica

Za Vaš topli dom

24000 Subotica, Jovana Mikića 58
tel: 024/641-200, fax: 024/641-220
Dežurna služba : 024/641-211

POSTAVITE FOTO OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

Svaštara ONLINE Informativne novine u Svaštari **PLUS**

Trgovina Prodaja oglasa Marketing Kontakt

3210 Rezultata pronadjeno za Kuće - prodaja

Filtriraj rezultate

Cena

Kategorije

kuća na Palicu

Subotica-Kuća

Novo selo

Ploc na prodaju - HITNO!!!!

kuća u paciru

Subotica-velika kuća sa lepin

Subotica-velika kuća sa lepin

Prodajem kucu u Zemunu 270 m2

Prodaja ili zamena kuce

Senta - kuća

www.svastara.rs

VOJVODANSKA
Svaštara

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

*Proljeće je pravo vrijeme da očistite svoje računalo!
TippNet Vam nudi izuzetnu pogodnost.
Iskoristite popust od 20% na KOMPLETNO čišćenje računala!*

**AKCIJA
-20%**

-20%

PROLJETNO ČIŠĆENJE RAČUNALA

-20%

Akcija traje od 11. ožujka do 08. travnja!

Izbor serviseru nije jednostavna odluka...

UKLANJANJE VIRUSA

Izaberite NAJBOLJE!

OPTIMIZACIJA OPERATIVNOG SUSTAVA

ČIŠĆENJE RAČUNALA

Karađordev put 2
Subotica
024/555 765

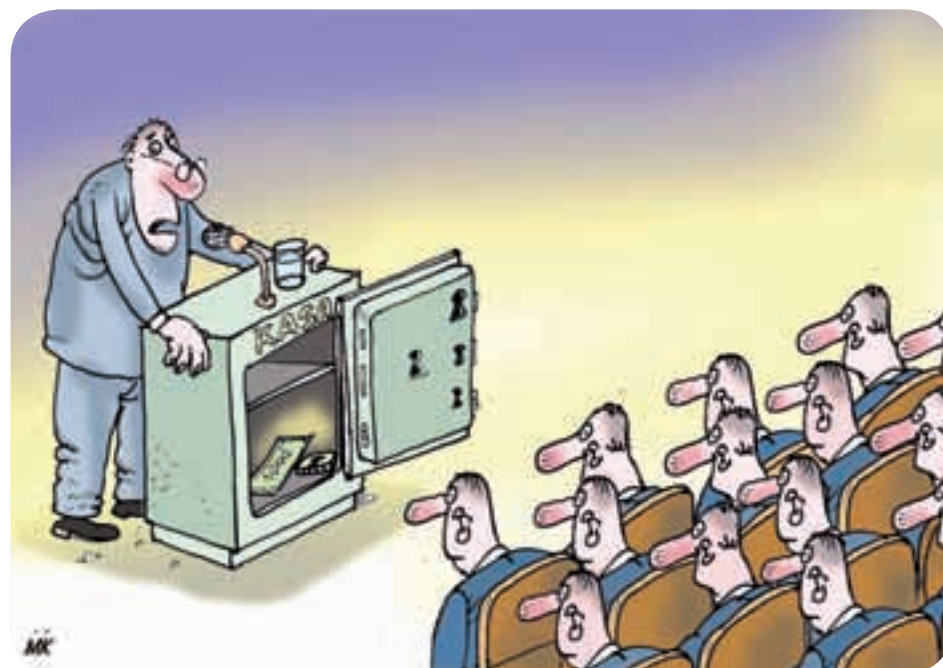
Posjetite naš servis!

Detalje akcije pronađite na sajtu: www.tippnet.rs

Sretan i blagoslovljen Uskrs
JKP Vodovod i kanalizacija

29. ožujka 2013.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Koordinacija nacionalnih vijeća

SLOŽNI OKO ZAKONA O INFORMIRANJU I MEDIJIMA.....6

TEMA

Odbor za informiranje APV o Nacrtu zakona

URUŠAVANJE INFORMIRANJA NA LOKALU I NA MANJINSKIM JEZICIMA.....11

INTERVJU

Pater Ivan Holetić, franjevac

BEZ VJERE JE NEMOGUĆE ŽIVJETI.....12-13

SUBOTICA

Vjetrozaštitni pojasevi u subotičkim atarima

DEBELA'LADOVINA.....16-17

DOPISNICI

Službena uporaba hrvatskog jezika i pisma u Beregu

ŠAROLIKOST NA SLUŽBENIM NATPISIMA.....26

KULTURA

Književna večer Marka Dekića Bodoljaša u Subotici

ZNAČAJNI HRVATSKI PJESNIK IZ MAĐARSKE.....35

SPORT

Ekskluzivno iz MIX zone

DOJMOVI NAKON SUSRETA HRVATSKA - SRBIJA.....49

Nedavno je na TV kanalu National Geographic emitirana serija o tzv. »preppersima«, osobama koje se spremaju za nastup raznih katastrofa. Navodno ih u SAD-u ima na milijune, a svatko se, u skladu sa svojom fobijom, priprema za preživljavanje raznih scenarija koji bi eventualno nastupili, od rata, gospodaskog kolapsa, epidemija smrtnih bolesti, potresa...

Međutim, ne pripremaju se samo pojedinci već i države. SAD su prije nekog vremena naručile milijune obroka dugotrajne hrane kako bi ih imali u rezervi za veće iznenadne katastrofe. Rusija upravo završava izgradnju na brzinu naručenih 5 tisuća podzemnih skloništa. Kina kupuje i stvara velike zalihe hrane.

Kina mi je posebna inspiracija. Ušli smo u godinu Zmije po njihovom računanju vremena. Zmija je za njih simbol mudrosti, kulture, kreativnosti i samopromatranja. No, povijesno gledajući razdoblje Zmije baš i nije povoljno. Godine 1917. obilježena je Oktobarskom revolucijom, 1929. krahom na Wall streatu, 1941. rasplamsanjem Drugog svetskog rata, a 2001. rušenjem kula bliznakinja u New Yorku i početkom »rata protiv terora«. Čak su i analitičari američke banke J. P. Morgan temeljem svoje analize posljednjih 140 godina ustvrdili kako su najgori financijski rezultati ostvareni upravo u godinama pod znakom Zmije.

Naravno, smiješno je vjerovati u tako što. Uopće nije u tome poanta. Ovo je samo uvodna misao. Zapravo se radi o tome da živimo u vrlo krhkom svijetu. Ovisni smo o mnogo čemu, ali izgleda najviše o nekim dobrima koja nam dolaze odnekud iz daleka. Od nafte, plina, tekstilne i tehničke robe, a nažalost čak i hranu uvozimo izdaleka. Nemamo ni zrno samodostatnosti ni stabilnosti. Pa, otkuda nam onda uopće osjećaj da bi nam sigurnost i oslanjanje na svoje resurse trebali pripadati?

Možda je to naslijeđe predaka. Naši praroditelji uglavnom su živjeli na salašima i bili su samodostatni. Imali su slobodu, odgovornost i svojim radom su izborili stabilnost. Njihov svijet nije ovisio o naftnim poljima Iraka, uzgoju goveda u Argentini, mobitelima i računalima iz Kine, tekstilu iz Indije, začinu iz Kirgistanu. Meni nije poznat nijedan samodostatan sustav osim salaškarskog života naših predaka.

Kao djeca i unuci salašara baštinici smo kulture skrbi o budućnosti, skladnog odnosa s prirodom, brižnog korištenja resursa. Taj pristup može nadživjeti mnogo kriza. Zato su kod nas preppersi nepotrebni, čak i u godini Zmije. U genima nam je uspješnost u borbi za život, ali ne na tuđu štetu, već oslanjanjući se na zemlju i uzdajući se u nebo.

Nikola Perušić

Na izbore samo u

Najkasnije do 3. travnja, u Generalnom konzulatu u Subotici, u Veleposlanstvu u Beogradu, ili putem faxes treba podnijeti zahtjev

U povodu predstojećih izbora za zastupnike u Europski parlament koji će se održati u Republici Hrvatskoj 13. i 14. travnja, kao i u diplomatskim predstavništvima RH u Srbiji, generalni konzul RH u Subotici *Dragan Đurić* podsjeća kako su ovi izbori različiti od prethodnih na kojima su glasovali hrvatski državljani po tome

Nacionalna vijeća složna oko Zakona o informiranju i medijima

Sva nacionalna vijeća zajednički će nastupiti spram Nacrta zakona o informiranju i medijima, i tražiti da se povuče iz procesa usvajanja pred Skupštinom Republike Srbije. Zaključeno je to među ostalim u petak, 22. veljače na sjednici Koordinacije nacionalnih vijeća u Pančevu. Nacrt zakona sadrži veći broj rješenja za vlasničku transformaciju elektroničkih medija koja u praksi ili nisu dovoljno razrađena i isprobana, ili su pokazala veoma loše rezultate, osobito za lokalne i regionalne medije, ističu članovi koordinacije.

Osim što bi bio ugrožen lokalni javni interes, osobito se ne nude rješenja za nastavak proizvodnje programa na jezicima nacionalnih zajednica, te bi donošenjem ovoga zakona došlo do gašenja medija koji imaju ovakve programe.

To je protivno Ustavu Republike Srbije, gdje se izričito navodi da se stečena ljudska i manjinska prava ne smiju umanjivati.

Također je postignut dogovor oko izlaganja resornih članova izvršnih odbora nacionalnih vijeća u svezi stanja u četiri područja kulturne autonomije, prilikom konferencije u Uredu za ljudska i manjinska prava o stanju manjinskih prava u Republici Srbiji, koja je održana jučer (četvrtak, 28. ožujka).

(www.hnv.org.rs)

EUROPSKI PARLAMENT IZ REPUBLIKE HRVATSKE

Ouz prethodnu registraciju birača

što se mora obaviti registracija birača prije pristupanja izborima. Bez te registracije neće se moći pristupiti izborima, bez obzira na ranije glasovanje na izborima.

»Skrećemo pozornost hrvatskim državljanima koji će glasovati za zastupnike u Europski parlament iz Republike Hrvatske da trebaju obaviti takozvanu aktivnu ili prethodnu registraciju u Generalnom kon-

zultatu Republike Hrvatske u Subotici ili u Veleposlanstvu RH u Beogradu ukoliko će tamo glasovati. Aktivna registracija podrazumijeva da se pojave kod nas u konzulatu s vjerodostojnim dokumentima koji će ukazati na to da su oni hrvatski državljani s prebivalištem u Republici Srbiji. Oni koji su s prebivalištem u Republici Hrvatskoj isto obavljaju registraciju, ali ona se zove

prethodna. Bez tog prethodnog postupka koji se treba obaviti najkasnije do 3. travnja ove godine dolaskom u Generalni konzulat ili Veleposlanstvo u Beogradu, ne može se pristupiti izborima. Postoji mogućnost registracije i putem faxesa na broj Generalnog konzulata 024/557 791 ili Veleposlanstva u Beogradu na broj 011/3613 566 gdje treba poslati odgovarajuću

dokumentaciju«, pojašnjava generalni konzul Đurić.

Zahtjev za registraciju mora sadržavati ime i prezime, datum rođenja, prebivalište te kontakt telefon ili e-mail adresu. Zahtjev se vlastoručno potpisuje, a uz njega se prilaže kopija valjanog identifikacijskog dokumenta.

Izbori će biti organizirani u Generalnom konzulatu u Subotici, dok će u Beogradu biti dva biračka mjesta - biračko mjesto broj 1 (od slova A do slova M) na adresi Kneza Miloša 62, te biračko mjesto broj 2 (od slova N do slova Ž) na adresi Sime Lozanića 11.

SUSRET TOMISLAVA KARAMARKA I PETRA KUNTIĆA

Dvodecenijska suradnja dvije stranke

Predsjednik Hrvatske demokratske zajednice Tomislav Karamarko susreo se 21. ožujka u središnjici HDZ-a s predsjednikom Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini Petrom Kuntićem. Dva predsjednika razgovarala su o političkoj situaciji u Srbiji s naglaskom na položaju Hrvata u Srbiji. Karamarko je kazao kako će HDZ uvijek skrbiti za položaj Hrvata u Srbiji te će inzistirati na reciprocitetu hrvatske manjine u Srbiji. Naglasio je kako je Republici Hrvatskoj jedna od temeljnih zadaća skrbiti o Hrvatima izvan domovine i da će se ta politika provoditi dolaskom HDZ-a na vlast.

Predsjednik DSHV-a i zastupnik u Skupštini Srbije Petar Kuntić izrazio je zadovoljstvo dosadašnjom suradnjom te izrazio punu podršku novoj politici HDZ-a. Kuntić je istaknuo kako očekuje da će se ulaskom Hrvatske u

Martin Bačić, Vesna Prčić, Tomislav Karamarko i Petar Kuntić

Europsku Uniju poboljšati i status Hrvata u Srbiji.

Kuntić kaže kako DSHV ima suradnju s institucijama države Hrvatske i da se ne veže niti za jednu stranku, a da je bliža suradnja s HDZ-om nastala zbog toga što je ova stranka iskazala interes za suradnjom. »Nikada nismo imali nikakav koalicijski ugovor potpisan niti nešto više, ali smo imali najbolju suradnju s tom opcijom. Sada, poslije promjene vlasti u HDZ-u, želimo opet tu suradnju dići na jednu višu razinu«, kaže Kuntić.

»Novo vodstvo HDZ-a u Zagrebu upoznali smo s našom pozicijom u Srbiji. Posebno smo se osvrnuli na naš veoma loš položaj u odnosu na zakon o izborima koji nas onemogućava da na bilo koji drugi način sudjelujemo u izborima, nego preko neke druge stranke ili koalicije. Konkretizirali smo buduću suradnju mladeži HDZ-a i DSHV-a. I na koncu, dogovorili smo suradnju pojedinih županija s mjestima u Srbiji gdje postoji tzv. aktivna manjinska samouprava - školstvo ili mediji

na hrvatskom jeziku. Ići će se na zajedničke projekte i pružat ćemo jedni drugima potporu«, kaže Kuntić.

Kuntić ističe kako bi i suradnja s HDZ-om vjerojatno bila svedena na veoma nisku razinu da nije Vukovarsko-srijemske županije i njihovog župana Bože Galića, zatim Ante Belje, koji je načelnik općine Tovarnik, i zamjenika župana Željka Cirbe.

Susretu su još nazočili zamjenik predsjednika DSHV-a Martin Bačić, dopredsjednica DSHV-a Vesna Prčić, glavni tajnik HDZ-a Milijan Brkić, saborski zastupnik HDZ-a i predsjednik HDZ-ova Odbora za iseljništvo i hrvatske nacionalne manjine Ante Babić i član HDZ-ova Odbora za iseljništvo i hrvatske nacionalne manjine Ivan Kujundžić.

H.R.

USKRSNA PASTIRSKA PORUKA SRIJEMSKOG BISKUPA MONS. ĐURE GAŠPAROVIĆA

»...ne budi nevjeran nego vjeran.« (Iv 20,27)

Draga braćo svećenici, časne sestre i svi vjernici!

U ovoj Godini vjere slavimo Uskrs, veliku svetkovinu kršćanskoga svijeta i potvrđujemo vjeru u Uskrsloga. S pravom govori Apostol: »Ako pak Krist nije uskrsnuo, uzalud je doista propovijedanje naše, uzalud i vjera vaša.« (1 Kor

15,14). Malo zastanimo u trci života i promotrimo s prvim svjedocima naše vjere ono što anđeo, Božji glasnik, govori ženama: »Što tražite Živoga među mrtvima?« (Lk 24,5) i zatim ih utvrđuje u vjeri i tumači neviđeni događaj i donekle otklanja početnu zbunjenost: »Ne plašite se! Isusa tražite, Nazarećanina, Raspetoga? Uskrsnu! Nije ovdje! Evo mjesta kamo ga položili.« (Mk 16,6).

Pred tim Isusom kleči Marija Magdalena. Evanđelja govore kako ga nije prepoznala misleći da je vrtlar. Naša ljudska narav programirana je tako da ne može po sebi shvaćati Božja djela. Zato Marija iznosi svoju pretpostavku kojom želi »objasniti« prazan grob. Najprije govori apostolima: »Uzeše Gospodina mojega i ne znam gdje ga staviše« (Iv 20,2), a poslije ponavlja isto i pred anđelima koji su sjedili u grobu (usp. Iv 20,13). Tako Marija Magdalena i samom Gospodinu govori ono što joj se čini da je vidjela: »Gospodine, ako si ga ti odnio, reci mi gdje si ga stavio i ja ću ga uzeti.« (Iv 20,15). Tek kada začuje Isusov glas i iz njegovih usta čuje svoje ime, usklikne: »Rabbuni!« – što znači »Učitelju!«. Osjetila se prepoznata, do u dno duše prozreta božanskim sveznanjem, kao što molitelj u Psalmu govori: »Gospode, poničeš me svega i poznaješ, ti znaš kada sjednem i kada ustanem, izdaleka ti već misli moje poznaješ. Hodam li ili ležim, sve ti vidiš, znani su ti svi moji putovi« (Ps 139,1-3).

Slična iskustva prošli su i apostoli. Uzmimo samo Tomu. Volio je Gospodina i pored opasnosti pozvao braću da idu s Isusom u Jeruzalem: »Hajdemo i mi da umremo s njime!« (Iv 11,16). No, nakon Isusove smrti nije mogao vjerovati u njegovo uskrsnuće, dok ga Gospodin nije pozvao da mu pogleda ruke, prinese ruku i stavi je u bok i »...ne budi nevjeran nego vjeran.« (Iv 20,27). Tek tada prepoznaje Toma da cijelo vrijeme nije imao posla s nekim učiteljem i gospodinom, rabijem ili magom, nego da je cijelo vrijeme hodio s pravim i istinskim Bogom. U pojavi zemaljskog Isusa prepoznaje Božjeg pomazanika, to jest Krista, dapače samoga Boga pred kojim ispovijeda svoju vjeru.

Sada, poslije uskrsnuća, apostoli shvaćaju što su čuli i vidjeli dok su hodili s Isusom: »Dobro je sve učinio! Gluhima daje čuti, nijemima govoriti!« (Mk 7,37). Apostoli su dakle poslije uskrsnuća shvatili da je u riječima i djelima Isusovim na djelu bila Božja snaga i Božja mudrost, ona ista što se pokazivala »u početku«. I stoga se u Isusovom djelovanju obnavlja sve stvođenje. On je »prošao zemljom čineći dobro i ozdravljajući sve kojima bijaše ovladao đavao.« (Dj 10,38). Apostoli su shvatili da je Isusov nauk i trpljenje jedna cjelina, jedna borba protiv sila zla i nevjere. Muka Isusova jest »vlast tmina« (Lk 22,53), a Uskrsnuće je dakle pobjeda dobra. Učiti se dobru, za Apostola naroda znači »učiti Krista« i po njegovu primjeru obnoviti se za »novoga čovjeka«. U sliku tog »novog čovjeka«, po Bogu stvorena u pravednosti i svetosti istine, ulazi i sreden osobni i obiteljski život i društvena pravednost (usp. Ef 4,20-23).

U ovoj godini, koju slavimo kao Godinu vjere, moramo sve bolje upoznavati Krista i vjerovati njemu. Učimo dakle, pameću i životom svojim, učimo nasljedujući Krista u njegovoj borbi protiv sila tame i nevjere, učimo i sve više upoznajmo Krista »dok svi ne prispijemo do jedinstva vjere i spoznaje Sina Božjega, do čovjeka savršena, do mjere uzrasta punine Kristove.« (Ef 4,13). Pružajmo pomoć, zaštitu i dobrotvornost jedni drugima. Budimo svjetlo vjere ondje gdje je tama nevjere ili malovjernosti u čovjeku, gdje je duhovna i tjelesna nevolja, mržnja i svađa, bolest i trpljenje, materijalna kriza i siromaštvo, a sve u slavu Uskrsloga Krista.

Svima Vama, draga braćo i sestre, draga braćo svećenici, redovnici i sestre redovnice, dragi vjeroučitelji i dragi župni suradnici, koji nastojite izgrađivati svijet prema vrednotama Kristova uskrsnuća, koji se trudite donijeti uskrsnu blagovijest svim ljudima dobre volje, od srca čestitam i želim sretan Uskrs. Neka Vas Uskrsli obdari mirom, boljim životnim uvjetima te duhovnim i tjelesnim zdravljem!

Sretan Vam i blagoslovljen Uskrs.

Srijemska biskupija, o Uskrsu 2013.

X Đuro Gašparović
biskup

USKRSNA PORUKA DR. IVANA PENZESA, SUBOTIČKOG BISKUPA

U Bogu je dovršenje moga života

Kršćanska braćo i sestre!

U odlomku iz Djela apostolskih koji sadrži dio Petrova govora u kući rimskog satnika Kornelija, kojega je krstio s čitavom njegovom obitelji, pet puta se spominje riječ Bog. Četiri puta se ta riječ odnosi na Isusa, a jedanput na svjedoke

kojima se Isus očitovao poslije svoga uskrsnuća.

U odnosu na Isusa, Bog je onaj koji ga je pomazao Duhom Svetim, koji je bio s njime dok je išao zemljom, koji ga je uskrisio treći dan, te ga na koncu postavio sucem živih i mrtvih. Treba priznati da barem na prvi pogled takav način izražavanja pomalo dovodi u pitanje kršćansku vjeru u Isusovo božanstvo

kako ga izražavamo u nicejsko-carigradskom simbolu vjere. Radije bismo očekivali da Petar u svom govoru kaže kako je Isus uskrsnuo svojom vlastitom božanskom snagom. No, prava je istina da upravo u ovom tekstu imamo skrivenu trojstvenu formulaciju Božjega djelovanja. Razlika je samo što biblijski način izražavanja koristi druge izraze i slijedi drugačiju logiku. Biblija ne polazi od naučenog predznanja o Isusovu identitetu, nego od činjenice da njegov identitet tek treba upoznati. A najvažniji korak u tome jest prepoznati da je u svemu što je Isus činio, i u svemu što se s njime dogodilo, bio prisutan Bog Otac u snazi Duha Svetoga. To osobito vrijedi za trenutke njegove muke i smrti u kojima se, u ljudskim očima, Bog činio odsutnim, ali se u Isusovu uskrsnuću od mrtvih očitovalo upravo to da je Isusov odnos s Bogom jači od smrti.

U odnosu na one koje je Bog predodredio za svjedoke Isusova uskrsnuća, može se također postaviti u pitanje Božja nepristranost koju Petar čak ističe na početku svoje Poslanice, što je izostavljeno u ovom odlomku. Kao odgovor na to ovdje treba reći dvije stvari. Prva je da Božje izabranje pojedinih osoba u povijesti spasenja, u teološkom i vjerskom smislu, uvijek jednim dijelom ostaje na području tajne, a druga je da nitko od Božjih izabranika nije izabran radi samoga sebe nego radi drugih ljudi. Stoga je Bog Isus svojim učenicima naložio propovijedati svim ljudima i narodima da jedino po vjeri u njega mogu postići oprostjenje grijeha, to jest pobijediti svaku moć grijeha, a to znači i samu smrt.

Kada Isus umire na križu, što ima u rukama? Bijedan neuspjeh! Toliko toga je želio, a na križu je sve to propalo. Križ je simbol djelomičnog života, života koji nije dovršen ni savršen. Takva su i naša groblja: u svakom grobu leže djelomičnosti, pokopana nada, razbijeni snovi, proključala i razorena čežnja. Bog dovršava Isusovo životno djelo. U uskrsnuću svoga Sina Bog dovršava Isusovo životno djelo.

Mi možemo samo pustiti da stvari idu kraju, dovršiti ih može samo Bog. Uskrsni izazov počiva u tome da vlastiti život unatoč svim lomovima, unatoč svim neuspjesima, unatoč svim upitnostima prihvatimo i vrednujemo kao ono što on jest: naš jedini i jedinstveni život, koji živimo nemirna srca, a koji će se smiriti kada nađe svoj mir u Božjem dovršenju.

Ovim mislima želim svima sretan Uskrs i obilje blagoslova od uskrslog Spasitelja!

+ Ivan
biskup

Urušavanje informiranja na lokalnu i na manjinskim jezicima

Odbor za informiranje Skupštine AP Vojvodine održao je u petak, 22. ožujka, hitnu sjednicu koja je u cijelosti bila posvećena Nacrtu zakona o javnom informiranju i medijima.

Na sjednici su izloženi zaključci koje je pripremio Pokrajinsko tajništvo za kulturu i javno informiranje kao rezultat stanja na terenu i razgovora predstavnika Tajništva s predstavnicima vojvođanskih medija, lokalnih samouprava i stručnjaka.

UPOZORAVAJUĆI ZAKLJUČCI

Predstavljajući zaključke *Kalman Kuntić*, pomoć-

nik pokrajinskog tajnika za kulturu i javno informiranje, naglasio je kako Nacrt zakona prepušta republički i pokrajinski javni servis nesigurnom i nedosljednom načinu financiranja. Nadalje, kroz utvrđivanje obvezne privatizacije lokalnih i regionalnih javnih poduzeća u području javnog informiranja dolazi do urušavanja informiranja na lokalnoj razini. Privatizacija je do sada prouzrokovala da neke općine u Vojvodini ostanu bez ijednog medija, a Kovin bez višejezičnog radija. Reducirani su u velikoj mjeri višejezični programi na Radio Somboru i Radio Kuli, gdje je privatizacija propala. Zaključcima se upozorava da ukoliko bude provedena privatizacija po

važećem Zakonu o privatizaciji bez medija bi mogle ostati općine – Bač, Sečanj, Novi Bečej, Kovačica, Vrbas i Bela Crkva, svi s programima na srpskom jeziku i na jezicima nacionalnih manjina, a bez najvažnijih medija mogli bi ostati i – Stara Pazova, Odžaci, Pančevo, Bački Petrovac i Bačka Topola, a bio bi ugrožen i opstanak – Radio Subotice, Radio Zrenjanina, Radio Šida, Radio Indije i Radio Kikinde.

»Na taj način bi nestalo deset dana programa na srpskom jeziku, dan i po na mađarskom jeziku, 18 sati na slovačkom jeziku, šest sati na rumunjskom i romskom jeziku dnevno, a potpuno bi nestali hrvatski, rusinski,

bunjevački, ukrajinski, njemački i češki, kao jezici informiranja na lokalnoj razini«, naglasio je Kuntić.

PREFERIRAJU SE KORPORATIVNI INTERESI

Nacrtom zakona reduciraju se i mogućnosti načina organiziranja medija kojima su osnivači vijeća nacionalnih manjina, što bi moglo dovesti do toga da natječajno financiranje ugrozi opstanak tih medija. Naime, Nacrtom zakona nije određen postotak u proračunu ili neki drugi način financiranja javnog interesa na razini lokalne samouprave, što može dovesti do toga da lokalne samouprave u potpunosti umanje sredstva za javno informi-

NOVI REPUBLIČKI ZASTUPNIK ISPRED LSV-A

Subotički odvjetnik zagovara autonomiju Vojvodine

Novi zastupnik Lige socijaldemokrata Vojvodine u Narodnoj skupštini Republike Srbije od siječnja je *Dragan Andrić*, 38-godišnji Subotičanin koji je završio Pravni fakultet u Novom Sadu, volonter i pripravnik u tadašnjem Okružnom javnom tužiteljstvu u Subotici te MUP-u, koji je prije 4 godine počeo raditi kao odvjetnik. Član je Izvršnog odbora Gradskog odbora te stalnog sastava Glavnog odbora LSV. Svoj aktivizam je, kako kaže, pronašao kroz brigu o našem odumirućem gradu, bivšem biseru ravnice, kojem želi vratiti stari

sja. Dragan Andrić je kroz proučavanje usporednih pravnih sustava shvatio da je jedini način da se AP Vojvodina i cijela Republika Srbija vrati na pravi put zapravo suštinska decentralizacija države. Stoga dodaje da će njegov prioritet u radu u Skupštini Srbije biti implementacija programa Lige i borba za izvršnu, zakonodavnu i sudsku vlast, izvorne prihode i imovinu garantiranu Ustavom. Namjerava približavati taj program svojim kolegama iz ostalih zastupničkih grupa.

Kako vidite autonomiju Vojvodine i hoće li to biti fokus

NEIZVJESNA SUDBINA MANJINSKIH MEDIJA

Pokrajinski zastupnik i član Odbora za informiranje *Mata Matarčić* založio se za prihvaćanje zaključaka naglašavajući problem sudbine manjinskih tiskanih medija i ukazujući na probleme koji će nastati ukoliko se na ovaj način uskrate prava nacionalnim manjinama na emitiranje i uređivanje programa za potrebe svoje zajednice. Također je govorio i o problemu privatizacije Radija Sombora i o neizvjesnoj budućnosti istog. *Matarčić* je istaknuo i pozitivan primjer privatne televizije *Spektar* iz Sombora, koja je nakon promjene vlasničke strukture zainteresirana za emitiranje programa na jezicima nacionalnih zajednica koje su zastupljene u lokalnoj samoupravi. U svjetlu tih dešavanja najavio je emisiju na hrvatskom jeziku na ovoj televiziji, koja će trajati pola sata.

ranje. Nacrtu je upućena i kritika da je okrenut interesima centralne vlasti i interesima medijske industrije na nacionalnoj razini, a s druge strane otvara mogućnost nestanka medija na lokalnoj razini, kao i medija nacionalnih manjina, kao i da je opasan za društvenu koheziju zato što stvara jaz između republičke vlasti i lokalnih zajednica. Također, Nacrt zakona je predvidio da

prijave po natječaju razmatra stručno povjerenstvo, a da se pritom ne predviđa mogućnost da članove povjerenstva imenuje i lokalni parlament i zaštitnik građana. Manjkavost mu je i to što se preferiraju korporativni interesi umjesto da se vodi računa o zaštiti javnog interesa, demokratskih institucija i zaštite individualnih i kolektivnih prava pripadnika nacionalnih manjina.

U zaključcima se ocjenjuje da Nacrt zakona destabilizira međunarodni položaj Srbije, jer krši preuzete obveze nakon pristupanja Okvirnoj konvenciji za zaštitu prava nacionalnih manjina, obveze iz Europske povelje o manjinskim i regionalnim jezicima i obveze po pitanju bilateralnih sporazuma s drugim državama u vezi zaštite prava i sloboda nacionalnih manjina.

PRIVATNI MEDIJI NISU NAJBOLJE RJEŠENJE

Ana Tomanova Makanova je mišljenja da ukoliko se ne čuje jezik svoje nacionalne zajednice na teritoriju gdje ostvarujemo sva prava, onda možemo reći da otvaramo vrata ubrzanom asimilaciji. Podržavajući zaključke naglasila je da privatni mediji nisu najbolje rješenje, jer se na uređivačku politiku najviše utječe upravo u privatnim medijima. Također

je mišljenja da se parcijalno donose zakoni koji reguliraju isto područje, a koji bi trebali kompletirati medijsku sliku - što nije dobro rješenje.

Robert Santo preneo je stajalište subotičke Skupštine Grada koja je donijela Odluku o oštrom protivljenju privatizaciji Radija Subotice. On je naglasio da bi ovim korakom Mađari, Hrvati, Bunjevci izgubili mogućnost informirati se na svom materinjem jeziku, odnosno govoru, a da cilj Europskog parlamenta nije donijeti zakon kojim se oduzima to pravo.

Članovi Odbora za informiranje većinom glasova prihvatili su zaključke nakon čega će ih uputiti Ministarstvu kulture i informiranja. Protiv je glasovao jedino član Odbora iz Srpske napredne stranke *Damir Zobenica*, zauzimajući stajalište da njegova partija podržava Nacrt zakona o javnom informiranju i medijima. M. H.

vašeg rada u Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo?

Kao ligaš i narodni zastupnik LSV-a, nema dileme da se zalažem i da ću se zalagati za punu autonomiju Vojvodine, odnosno za njenu zakonodavnu, sudsku, izvršnu vlast, pravo na imovinu i izvorne prihode. Takvu autonomiju je Vojvodina imala do ustavnog puča 1988. godine, takozvane »jogurt revolucije«, kada je zaustavljen najjači ekonomski razvoj Vojvodine. To je i jedno od osnovnih zalaganja LSV-a od njenog osnutka, dakle 23 godine unazad. U Odboru za ustavna pitanja i zakonodavstvo ne razmatraju se pitanja ustavnog položaja Vojvodine, već usuglašenost prijedloga zakona s Ustavom i pozitivnim pravnim propisima Republike

Srbije. Nadam se i vjerujem u to da će u bliskoj budućnosti postojati odbor Skupštine AP Vojvodine za ustavna pitanja u kojem će biti razmatrana usklađenost zakona Vojvodine s njenim Ustavom. A, Vojvodina je, podsjetiću ako je netko to zaboravio, u vrijeme svog najjačeg razvoja imala i Ustav i Ustavni sud.

Kako ostvarujete kontakt s građanima, mogu li vam se obratiti kao zastupniku?

Apsolutno. Zastupnici i zastupnice, uopće dužnosnici LSV-a, ne spadaju u neakve nedodirljive političare. Naš je zadatak da u republičkom parlamentu na najbolji način predstavljamo građane i mi to tako doslovno i shvaćamo. Moji Subotičani i Subotičanke me kontaktiraju najčešće putem Gradskog odbora LSV-a u Subotici, u

zgradi Otvorenog sveučilišta, a građani iz Novog Sada i ostalih gradova i općina tako što kontaktiraju Glavni odbor Lige ili putem portala Otvoreni parlament.

Po čemu ste birali članstva u grupama prijateljsstva?

Razmišljao sam, kao građanin Subotice i AP Vojvodine, kako bih mogao najbolje steći neka znanja i iskustva koja bih mogao implementirati u multietničnoj i multikonfesionalnoj sredini, kao što je moj grad i Vojvodina. Trudio sam se da tako i odaberem povijesne, kulturne i vjerske različitosti tih zemalja i mislim da sam u tome uspio: od SAD-a, preko Izraela, Kube, Turske, Austrije, Ukrajine do Portugala, Crne Gore...

Jedan ste od mlađih parlamentaraca. Koji vas

društveni ciljevi motiviraju?

Vojvodina je, kao što znate, europska regija koju krasi niz specifičnosti. Očuvanje autonomije, povijesnih specifičnosti Vojvodine, multikulturalizam, višenacionalnost, multikonfesionalnost, samo su neke od tih specifičnosti na koje je ponosna i LSV i ja kao njen član... Ujedno, Europska Unija je i okvir koji garantira njegovanje svih tih specifičnosti i izgradnju novih vrijednosti. Zato sam pobornik tog puta za Srbiju i AP Vojvodinu u njoj. Na žalost, ove specifičnosti Vojvodine se ponovno, kao i devedesetih godina, dovode u pitanje. Primijetiti ćete i to da ih u pitanje dovode oni, najčešće ekstremisti, kojima smeta i taj europski put.

Nikola Perušić

PATER IVAN HOLETIĆ, FRANJEVAC

Bez vjere je nemoguće živjeti

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Šest decenija u svećeničkoj službi* Glazbene aktivnosti u svim župama u kojima je službovao * Neraskidiva veza franjevac i Subotice* Propovijedi ukazuju na problem koji se treba rješavati

Već više od dvadeset godina pater Ivan Holetić, rodom iz Mačkovca kraj Čakovca, slušbuje u subotičkoj franjevačkoj crkvi sv. Mihovila. U susret novom Uskrsu zamolili smo ga za razgovor u kojemu je ispričao svoj životni put i promišljanja u vezi aktualnog duhovnog trenutka naše stvarnosti.

HR: Kako ste se odlučili posvetiti život Božjoj službi i zašto ste se oprijedili baš za franjevački red?

Od malena sam bio povezan s fratrima, jer je naša župa bila fratarska, a ponajprije mi se sviđao habit. To je za mene bilo nešto najvrednije i to me je prvo privuklo. Potom, kada sam napunio četrnaest godi-

na, otišao sam u sjemenište u Varaždin i započeo svoju Božju službu. U noviciatu sam dobio i svoje duhovno ime Ivan, koje nosim već više od šest decenija, a rođeno ime mi je Franjo, no njega se više nitko niti ne sjeća, niti me tako zovu u rodnom kraju.

HR: Gdje ste sve službovali tijekom duge fratarske službe koja vas je, na koncu, dovela u subotički franjevački samostan?

Službovao sam u Samoboru, Osijeku, Virovitici, Našicama, Iloku, Zemunu i eto, sada sam već više od dvadeset godina u Subotici. Zanimljivo je istaknuti kako mi se upravo Subotica zamjerila dok sam još kao bogoslov bio ovdje i često sam znao reći ne dao mi

Bog doći ovdje, i eto - dogodilo se. No, moram reći kako mi je ovdje lijepo, kao što mi je bilo lijepo svugdje gdje sam bio na službi.

HR: Pokraj općih teoloških studija, što je bila neka vaša specijalnost u svećeničkom pozivu?

Moja specijalnost je bila glazba, jer ona mi je ostala još od najranijeg djetinjstva u obiteljskom domu, gdje su svi nešto muzicirali, a među desetero djece uvijek je bilo zabavno i bučno. Svirao sam tamburicu i harmoniku, a dok sam bio bogoslov vodio sam zbor naših studenata, što sam i nastavio kao pater, ravajući zborovima u Našicama, Virovitici i Iloku, dok sam u Zemunu samo vodio zbor uz asistenciju drugog ravnatelja. Glazba je na najljepši način uobličavala moju fratarsku službu u svim sredinama u kojima sam živio i duhovno djelovao.

HR: Kako biste vi formulirali odnos franjevac i naroda, jer je poznato kako je ovaj svećenički red neka-ko najbliži puku?

Sveti Franjo, osnivač našeg reda, upravo je želio osnovati zajednicu koja će biti zajedno

s narodom i zbog toga je i naša odora, odijelo uzeto od naroda (Talijani su u to doba nosili slična odijela). Ona je jednostavna, uzmeš vreću i štrik i to je to, meni se upravo ta jednostavnost oduvijek dopadala. U biti, originalni naziv našega reda potječe od izraza »manja braća« i očituje se u skromnosti prema svemu što nas okružuje.

HR: Subotica je, prvim tragovima svoje pisane povijesti, neraskidivo vezana uz franjevce koji su prije nekoliko stotina godina ovdje doveli prvi hrvatski živalj.

Upravo zato našu crkvu svi i dalje zovu »stara crkva«, jer su franjevci oduvijek bili u Subotici i vodili ovu župu. Subotica je tako najbolji primjer povezanosti našeg reda i naroda.

HR: Možete li nam predložiti kako izgleda jedan fratarski dan?

Svaki dan ima svoju uobičajenu rutinu koja započinje ustajanjem u pet sati, potom slijedi kratko razmatranje i nagovor, priprema za misu i misa, a iza toga slijedi doručak. Potom slijede dnevna zanimanja, pa ručak i kraći

odmor, nakon kojeg je daljnja dnevna aktivnost, potom večera i nakon nje večernje aktivnosti, već po osobnim sklonostima, primjerice prema glazbi, književnosti i sl. No, činjenica je kako se svakoga dana mora nešto izučavati, jer se jednostavno mora biti u tijeku s aktualnim događanjima i životnom problematikom oko nas. Ja i

Mislim da se moje propovijedi nisu promijenile, jer se u njima nikada nisam bavio nacionalnim pitanjima, već sam uvijek nastojao fokusirati se na ljude i teme koje vrijede za sve. Svatko tko je barem jednom čuo moju propovijed zna kako je ona uvijek precizna i koncizna, i zadire u samu srž stvari o kojoj želi govoriti. Smtram kako propo-

meno izabrao Petra, ostavljajući mu zavjet da učvršćuje vjeru među svojom braćom. Izabравши ime *Franjo*, Sveti Otac je jasno iskazao svoj naum i usmjerenje prema skromnosti, a već prema njegovim prvim djelima vidimo kako će zbilja biti čovjek blizak narodu. Mnoge vrijednosti su se izgubile i pomiješale u današnjoj čovjekovoj stvarnosti, a novi papa Franjo će zasigurno usmjeriti svoje djelovanje u smjeru povratka iskonskim vrednotama koje se, ponajprije, oličavaju u skromnosti i jednostavnosti. Baš kako je to u svom vremenu činio i sveti Franjo.

HR: U ozračju Uskrsa koji je pred nama, najvećeg katoličkog blagdana, kako vi gledate na ovaj Uskrs koji ćemo proslaviti s novoizabranim papom Franjom?

Uskrs doživljavam na specijalan način, i opet ću na Uskrs kazati: 'Ponovno

imaju predodžbu Uskrsa kao svečanog običaja u kojem se šaraju jaja i zeca koji donosi darove, ali Uskrs je obnova i sjećanje na najveći događaj našeg čovječanstva, kada je *Isus* iz Nazareta, najprije mučen, popljuvan, izranjavan i ogađen, ustao iz groba i pred svjedocima se pokazao mnogima u Jeruzalemu. Njegov grob je ostao prazan i nitko nije vidio kada je i kako uskrsnuo, ali to je upravo tajna Božja.

HR: Živimo u vremenu surovog materijalizma u kojemu zlo često dominira nad dobrim, a upravo su vjera i ljubav prema bližnjem ono najbolje u čovjeku.

Bez vjere je zapravo nemoguće živjeti. Ljudi vjeruju mnogim stvarima koje nisu vidjeli i doživjeli, i opet vjeruju u njih. Vjera je zbog toga izuzetno važna, a vjera u Boga je najuzvišenija i ljubav

ANĐEO ČUVAR

Svi mi imamo svoga anđela čuvara kojeg nam je poslao dragi Bog i moramo biti dobri prema njemu, jer on nas štiti u mnogim životnim situacijama. Osobno sam, prije mnogo godina, doživio tešku prometnu nezgodu u kojoj sam se prevrtao u automobilu i kroz vjetrobransko staklo ispao van. Ljudi koji su me pronašli govorili su da sam mrtav. A ja sam još uvijek ležeći zapitao: »Tko je mrtav?«. Ustao sam i nisam bio niti ozlijeđen zahvaljujući svom anđelu čuvaru.

dalje učim, i učiti ću dokle god sam živ. Naš život je naprosto takav i moramo se neprestano doškolovavati.

HR: Na koji način se pripremate za nedjeljnu propovijed?

Moj profesor retorike je uvijek govorio da prilikom pripreme propovijedi uvijek razmišljamo kako imamo publiku ispred sebe i to je najbolje pravilo. Jer postoje slučajevi kada se cijeloga tjedna spremam za jednu temu, a kada u nedjelju stanem za pridikaonicu doživim jedno posve drugačije nadahnuće. To je onda najuspjelija i najljepša propovijed koja me ispunjava velikim zadovoljstvom.

HR: Jesu li se današnje propovijedi promijenile u odnosu na nekadašnje za Crkvu pomalo nesklono socijalističko vrijeme?

vjednik nije tu da bi rješavao sve probleme, nego je tu da bi usmjerio priču na probleme, pa da ljudi koji je slušaju počnu razmišljati o njima i sami ih počnu rješavati. To je u biti srž stvari, ali ima i različitih pristupa. Osobno, nisam nikada imao nikakvih problema zbog svojih propovijedi.

HR: Izbor novog pape Franje neumitno se nameće kao tema o kojoj bi željeli čuti vaš komentar...

Svaki izbor donosi nešto novo, a kako je rekao jedan velikodostojnik iz Vatikana: »Izbor pape nije kao drugi izbori, jer je Gospodin sebi već odredio koji je njegov, a kardinali samo moraju otkriti tko je taj među njima.« Jer Krist vodi Crkvu i ne bi dopustio da se na mjestu poglavara Katoličke crkve nađe netko tko nije po njegovoj volji, kao što je Gospodin svojevre-

BIOGRAFIJA

Pater Ivan Holetić rodio se 1927. godine u Mačkovcu, u kojem je pohađao pučku školu i dio građanske škole, nakon čega se u Varaždinu upisao u sjemenišni kolegij i započeo svoju redovničku naobrazbu. Teologiju je studirao u Zagrebu, gdje je za svećenika zaređen 1953. godine. Službovao je u Samoboru, Osijeku, Virovitici, Našicama, Iloku, Zemunu i Subotici.

su se zanjihala naša zvona da svojim zvučnim valovima, ali u skladu harmonije, navijeste svakom kršćanskom srcu Urbi et orbi jednu novu, ali staru kršćansku misao – Isusova ukrsnuća. To je nešto tako veliko, toliko uzvišeno, tako svečano, to je garancija našeg uskrsnuća, naše nagrade, obećanja koje je naš Gospodin dao svakome. No, neće svi to shvatiti na ovaj način, jer mnogi

prema Gospodinu uči nas da vjerujemo i živimo u našoj vjeri, koja nam daje snagu istrajanja na životnom putu.

HR: Upravo u duhu vjere što biste poručili čitateljima Hrvatske riječi za predstojeći Uskrs?

Od srca čestitam svima i želim da nas radost i unutarnje smirenje, koje Uskrs donosi, prati i živimo sretni u njoj.

Obnova treba služiti i samostanu i za

Prema planu dio samostana bi se odvojio i njime bi upravljao Fond »Stoljeća Bača«* Ovaj samostan nije napuštan više od tristo godina, zna se tko njime upravlja, ovo je naša kuća i ja se moram brinuti za nju, kaže fra Špehar* Problemi koji su izloženi mogu se riješiti uključenjem fra Josipa u tim projekta, smatra Bruno Diklić

Piše: Stanka Čoban

Trodnevna radionica za izradu strategije izvodljivosti za franjevački samostan u Baču u okviru »Ljubljanskog procesa II« održana je u Baču prošloga tjedna u organizaciji Ministarstva kulture i informiranja Republike Srbije, Republičkog Zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Beograda i Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Petrovaradina.

Sudionike radionice pozdravio je predsjednik Općine Bač *Ognjen Marković*, te je posebno pozdravljajući goste iz Republike Hrvatske izrazio nadu u uspješnu regionalnu suradnju u okviru ovog programa.

ODVAJANJE JEDNOG KRILA SAMOSTANA PREMA PLANU

Koordinatorice projekta *Estela Radonjić-Živkov* i *Slavica Vujović* predstavile su »Ljubljanski proces« i rehabilitaciju franjevačkog samostana. Koordinatorica iz Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture *Slavica Vujović* je među ostalim istaknula kako je na konferenciji Vijeća Europe u Ljubljani 2008. godine cjelokupna multikulturalna baština općine Bač dobila verifikaciju od strane Europske komisije na temelju koje su obnova franjevačkog samostana u Baču

i manastira Bođani uvršteni na listu 26 najbolje konsolidiranih projekata s prostora jugoistočne Europe. Te iste godine Bač je izabran za središnje obilježavanje međunarodne manifestacije Dani europske baštine. U svom daljnjem izlaganju istaknula je kako drevni Bač, koji je imenovao cijelo ovo područje i koji ima bogatu arheološku povijest, nema niti muzej niti bilo kakav muzejski postav. Iz

taciju u svrhu razvoja dopunskih sadržaja u samostanu. Po tom planu jedno krilo samostana s posebnim ulazom i pregradama bilo bi odvojeno od ostatka samostana, kao i podrumске prostorije, te bi sve skupa predstavljalo jednu cjelinu koja bi pridonijela da samostan bude koristan široj društvenoj zajednici. Institucija koja bi organizirala programe u ovom dijelu bio bi Fond »Stoljeća Bača«.

SUDIONICI SKUPA

Uz koordinatoricu tehničkog tima *Slavicu Vujović* i članove tehničkog tima iz Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Petrovaradina i nacionalnu koordinatoricu »Ljubljanskog procesa« *Estelu Radonjić-Živkov*, radionici su nazočili *Biljana Ilić* iz Ministarstva prirodnih resursa, rudarstva i prostornog planiranja, *Hristina Mikić*, članica radne skupine za »Ljubljanski proces«, *Asja Drača-Muntean* iz Ministarstva kulture i informiranja, direktorica Fonda »Stoljeća Bača« *Vesna Glavočević*, predstojnik franjevačkog samostana u Baču fra *Josip Špehar*, gosti iz Ministarstva Republike Hrvatske *Ranka Saračević-Wurth* i *Bruno Diklić*, koordinatori programa za Republiku Hrvatsku, te predstavnici lokalnih institucija vezanih uz kulturu i turizam i nevladinih organizacija.

tih razloga, zajedno s Fondom »Stoljeća Bača« posebna pozornost se posvećuje razradi koncepta prezentacije kulturne baštine, te se ide k uspostavljanju organiziranog sustava putem formiranja punktova »difuznog muzeja«. Nazočnima je predočila prostorni plan franjevačkog samostana i njegovu rehabili-

»Sredstvima koja bi se ovim projektom dobila iz europskih fondova, franjevački samostan u Baču bio bi u velikoj mjeri ureden i obnovljen, a novi programi i sadržaji koji bi se u njegovom okrilju realizirali omogućili bi da se veći broj ljudi upozna s ovim spomenikom kulture«, kaže direktorica Fonda »Stoljeća

Bača« *Vesna Glavočević*.

Prema riječima direktorice Fonda, ovim sredstvima uradila bi se sanacija samostana što podrazumijeva sanaciju vlage, instalacija, obnovu krovne konstrukcije, sredi vanje podrumskog prostora, prostorija za programske aktivnosti s režimom javnog korišćenja prostora i sl.

PRIMJEDBE I PRIJEDLOZI ZA RJEŠENJA

Poslije izlaganja predstavnika institucija, sudionici Radionice su dali svoja viđenja i komentare na predloženo i priloženo. Većina njih se složila da samostan treba biti otvoren za širu društvenu zajednicu, ali da se mora voditi računa kako bi se saču vao ovakav kakav jeste.

Predstojnik franjevačkog samostana u Baču fra *Josip Špehar* iznio je primjedbe na priloženi plan obnove i preuređenja samostana. »Na plan imam primjedbe kao i na sam ovaj skup jer je sazvan bez suradnje sa mnom. I sam projekat o izdvajanju samostana napravljen je bez mog sudjelovanja u tome, a ja imam sasvim druge poglede na samostan, tj. na samu zgradu. Projekt treba prilagoditi potrebama same kuće, mi imamo potrebe za prostorije za pjevače, za naše goste. Nama kvadrat mora biti slobodan, jer to je najrepresen-

JUBLJANSKOG PROCESA II.«

ajednici

tivniji dio samostana i strašno mi smeta kada se za kvadrat, odnosno klaustor upotrebljava izraz dvorište. Kvadrat ili klaustor mora ostati sačuvan takav kakav je, jer to je ono što posjetitelje oduševljava, a ne da se ljudi izgube, jer kada bismo pravili nekakve neprirodne pregrade, ne bi bilo dobro. Ja nisam protiv i uvijek sam za suradnju, ali mora biti drugačiji tretman prema nama i prema samostanu. Ja sam za to da cijelo prizemlje bude otvoreno za javnost, gdje se može prilagoditi i višenamjenski složiti. Tu bi bile višenamjenske prostorije, za koncerte, predavanja i muzej. Ovaj predviđen prostor je premali da bi se izložilo sve ono čime samostan raspolaže. Samostan ima dva podruma i

predlažem da se oba preurede, a ne samo jedan. Nisam za izbijanje vrata i pregrada i nisam za ulazak nikakvih institucija i njihovih upravljanja samostanom. Mi s našom lokalnom upravom nemamo baš pozitivna iskustva i samo-

stan više ne može dati općinskoj vlasti ništa, mogu nam samo silom oduzeti. Ovaj samostan nije napuštan više od tristo godina, zna se tko njime upravlja, ovo je naša kuća i ja se moram brinuti za nju, ona je meni povjerena. Ja jesam za zajedničko planiranje i zajednički dogovor, a ne

da se mi stalno moramo boriti za naš opstanak ovdje.« On je naglasio kako nitko nema pravo raspravljati o rehabilitaciji samostana, to je unutarnja stvar samostana, pa čak niti biskup ne može raspravljati o tome.

Na izlaganje predstojnika samostana fra Josipa Špehara, koordinator programa iz Republike Hrvatske *Bruno Diklić* izrazio je optimizam glede realizacije ovoga programa, jer kako je rekao, »fra Josip je vrlo konkretno preusmjeravao ovaj plan, ima primjedbe, ali i nudi rješenje i kroz jedan proces dogovora tehnički je izvodljivo, a trebalo bi biti i financijski. Problemi koji su izloženi mogu se riješiti uključenjem fra Josipa u tim projekta. Važno je da se obnova uradi tako da se on dovede u funkciju koja odgovara i samojoj zajednici i samostanu.«

»JUBLJANSKI PROCES II.«

»Ljubljanski proces II.« nastavak je zajedničkog programa Vijeća Europe i Europske komisije koji je započeo 2003. godine pod nazivom »Plan integralnih projekata rehabilitacije – Pregled graditeljske i arheološke baštine«. Dio je Regionalnog programa Vijeća Europe za kulturu i prirodnu baštinu u jugoistočnoj Europi koji je utvrdio niz smjernica s naglaskom na regeneracijskom i rehabilitacijskom potencijalu povijesnog okruženja putem opsežne i praktične dokumentacije baštine. Za vrijeme slovenskog predsjedavanja Europskom Unijom, održana je konferencija ministara kulture na kojoj je ovaj projekt dobio potporu za nastavak djelovanja pod nazivom »Ljubljanski proces«, koji osobito potiče međusektorsku suradnju pri odabiru i izradi projekata rehabilitacije kulturnih dobara kako bi se osigurala potrebna financijska sredstva.

Nama kvadrat mora biti slobodan jer to je najreprezentativniji dio samostana i strašno mi smeta kada se za kvadrat, odnosno klaustor upotrebljava izraz dvorište. Kvadrat ili klaustor mora ostati sačuvan takav kakav je, jer to je ono što posjetitelje oduševljava, kaže fra Špehar.

KAKO SU PODIZANI VJETROZAŠTITNI POJASEVI U SUBOTIČKIM ATARIMA

Debela 'ladovina

Procjenjuje se da je od 2007. do danas iz proračuna Grada potrošeno za vjetрозаштитне pojaseve i održavanje oko 300.000 eura, a isto toliko iz proračuna AP Vojvodine i Republike Srbije, pri tome je preživjelo jedva 10 posto sadnica

Bezmalo već šest godina gradske vlasti bezuspješno podižu vjetрозаштитне pojaseve i pošumljavaju subotičke atare, seoske ulice i školska dvorišta. Od 2008. uloženo je na desetine milijuna dinara, potpisano petnaestak ugovora između Grada, Općinske organizacije Pokreta gorana i JKP »Čistoća i zelenilo«, a od sadnica i vjetрозаштитnih pojaseva nema gotovo ništa. Kako je moguće da se novac poreznih obveznika tako nemilice troši i razbacuje, je li sadnja po atarima tek razonoda gradskih dužnosnika, ili odličan »projekt« za slijevanje novca u nečije džepove?

Od 2007. godine uvodi se u gradskom proračunu tzv. funkcija 420 »poljozaštita« iz koje će se tijekom svih godina financirati podizanje vjetрозаштитnih pojaseva iz sredstava od zakupa poljoprivrednog zemljišta. Iste godine Gradska uprava je naručila izradu projekta podizanja vjetрозаштитnih pojaseva u površini od oko 4.000 hektara od Instituta za nizinsko šumarstvo u Novom Sadu. Ovaj program je podrazumijevao eksproprijaciju zemljišta u jednom dijelu, te podizanje vjetрозаштитnih pojaseva u površinama poljoprivrednog zemljišta u državnom vlasništvu.

No, Grad nije imao niti novca niti vremena za eksproprijaciju. »Stoga smo na temelju tog dokumenta

donijeli zaključak na razini Grada da se vjetрозаштитni pojasevi podižu u atarskim putovima. Urađeni su separati tog programa Instituta za nizinsko šumarstvo kako bismo konkurirali na sredstva od Pokrajine i Republike, te da bismo mogli raditi javne nabave za podizanje vjetрозаштитnih pojaseva«, kaže *Grgur Stipić*, stručni suradnik gradske Službe za poljoprivredu. Za izradu tih separata 2010. godine gradska je vlast pokazala više povjerenja u stručnjake Šumarskog fakulteta u Beogradu, a oni su predvidjeli zamjenu sadnog materijala u pojedinim trasama jer, kako kaže Stipić, kod početka radova ispostavilo se da na tržištu nema dovoljno sadnica koje su prvobitno bile predviđene.

NIŠTA NIJE SPORNO

U gradskoj Službi za poljoprivredu, koja je od početka nadležna za realizaciju, tvrde kako procedura oko javnih nabava nije bila sporna, te da je sve rađeno sukladno Zakonu o javnim nabavama, a radovi izvršeni sukladno ugovornim obvezama i o tome dostavljena izvješća. Međutim, sporno je to što je proračun za ovu namjenu »iscjepkan« na manje iznose kako bi potpao pod proceduru javnih nabava malih vrijednosti, a u tom slučaju se javni poziv ne objavljuje, dovoljna je jedna ponuda izvođača ili

se pak poziv šalje na tri adrese ali je dovoljno da se javi samo jedan ponuđač. Formirano je povjerenstvo za provođenje javnih nabava, a odluke o izboru ponuđača potpisivao je šef Službe za poljoprivredu *Mirko Ostrogonac*. Tako su poslove dobivali Općinska organizacija Pokreta gorana i JKP »Čistoća i zelenilo«. Međutim, i sami ugovori koje je Grad potpisivao s njima prilično su nedorečeni. Primjerice, ne precizira se tko će vršiti kontrolu sadnje, tko će održavati zasade, u pojedinim ugovorima nije navedena starost sadnica, a u nekim su datumi potpuno neusklađeni. Tako je ugovor s Pokretom gorana za podizanje vjetрозаштинog pojasa duž puta Novi Žednik – Čantavir potpisan 18. prosinca 2007., a izvješće o realizaciji izvođač je trebao podnijeti samo dva dana nakon potpisivanja ugovora, pri čemu je rok za podizanje jesen iste godine. Također je zanimljivo kako većina ugovora predviđa 50 posto avansnog plaćanja, a ostatak u nekim slučajevima odmah po prihvaćanju ponude.

Spomenuti posao podrazumijevao je podizanje troleznog pojasa u dužini 7.000 metara i sadnju 3.200 sadnica po cijeni od preko dva milijuna dinara. Iste godine Pokret gorana dobiva posao i na Bečar ataru, gdje na 2.700 metara treba posaditi 4.055 sadnica po ukupnoj cijeni

od 2,718 milijuna dinara. Ugovori preciziraju da sadnice trebaju biti starosti tri do pet godina, a Pokret gorana treba »u slučaju nekvalitetnog održavanja i nebrige nakon prve godine od sadnje o vlastitom trošku osigurati popunu novim sadnicama«. Inače, ovaj vjetрозаштитni pojas danas je u najboljem stanju, ali zanimljivo je da kako se ulazi dublje u atar sadnice su sve manje, a redovi sve rjeđi.

U POSAO ULAZI KONZORCIJ

Premda su ugovori o podizanju zasada podrazumijevali i održavanje u prvoj godini sadnje, 2008. Gradska uprava za dionicu Bečar atar dodatak najprije u lipnju potpisuje ugovor s Pokretom gorana od 2,7 milijuna za podizanje pojasa u dužini od 3.380 metara (3.400 sadnica) za posao čiji je rok proljeće iste godine. Prosinca potpisuje novi ugovor, u vrijednosti od 1,18 milijuna dinara, za istu trasu, ali ovoga puta radi »njege i zamjene sadnica koje su mehanički oštećene prilikom nesavjesne obrade susjedne parcele«. Mogli bismo prosuditi da je Pokret gorana jako dobro obavio posao jer mu je sljedeće 2009. godine povjereno održavanje svih triju vjetрозаштитnih pojaseva: Bečar atar, Bečar atar dodatak, Novi Žednik – Čantavir u dužini od 17.760

Grgur Stipić

U najboljem stanju vjetrozaštitni pojas na Bečar ataru

metara na ukupnu vrijednost 2.796.000 dinara. Ugovor je predviđao strojnu obradu u zoni međuređa, ručno okopavanje oko sadnica i zalijevanje zasada, i to sve po tri tretmana. Inače, upućeni kažu kako neusklađenost datuma u ugovorima ukazuje da su oni zapravo naknadno zaključivani. Ugovore s Pokretom gorana potpisivale su načelnice Gradske uprave *Erika Toth-Szalai* i *Marija Davčik-Ušumović* i s druge strane *Jožef Pinter*, a kasnije ugovore s »Čistoćom« potpisivali su gradonačelnik *Saša Vučinić* i direktor *Vladimir Dragin*.

Pokret gorana je potom 2010. godine dobio poslove podizanja vjetrozaštitnih pojaseva uz Pačirski put (tri milijuna dinara), ponovno za održavanje u Žedniku (1,13 milijuna dinara), pa za podizanje još jednog pojasa u Žedniku (3,15 milijuna), a 2011. godine uz atarski put za Mikićevo (1,63 milijuna).

U 2011. godini u posao ulazi i JKP »Čistoća i zelenilo« kao nositelj konzorcija u kojemu su i JKP »Zelenilo

Beograd«, Pokret gorana i »Natural« iz Kanjiže. Između konzorcija, Fonda za kapitalna ulaganja Vojvodine i Grada Subotice sklopljen je ugovor o podizanju vjetrozaštitnih pojaseva od Bajske pruge do Mirgeša, od Tavankuta do Somborskog puta (pored asfalta) i malog Tavankutskog puta, te od Ipsilon kraka do asfaltnog puta za Tavankut, čija je ukupna vrijednost 24 milijuna dinara, a predviđeno je i osam milijuna za vjetrozaštitni pojas, da ne povjeruješ, ponovno u Žedniku. Financijer radova je bio Fond za kapitalna ulaganja, a investitor Grad. U Gradskoj upravi tvrde kako je od ukupnog iznosa isplaćeno samo oko sedam milijuna dinara, pri čemu je cijeli posao urađen, s čime se vjerojatno ne bi složili oni koji danas prolaze spomenutim trasama.

SADNICE PO POVIŠENIM CIJENAMA

JKP »Čistoća« u 2010. dobiva posao njege pojasa u Bajmoku (1,2 milijuna), a

sljedeće godine 3,7 milijuna dinara za održavanje pojasa: Madaraški put, Pačirski put, Bečar atar s dodatkom, Novi Žednik – Čantavir, Mikićevo kanal i asfaltni put ka Mikićevu, te potom posebno još jedan ugovor od 315.000 dinara za postavljanje zaštitnih mreža oko sadnica na Madaraškom putu. Grad je potom sklopio rujna 2011. i ugovor na preko deset milijuna dinara s Fondom za zaštitu okoliša radi rekonstrukcije pojaseva na Pačirskom putu i Mikićevu, ali je listopada 2012. fond ukinut, a do tada je isplaćeno 30 posto.

Poslije svih ovih brojnih ugovora o sadnji i njezi vjetrozaštitnih pojaseva, od kojih je prema procjenama do danas preživjelo oko 10 posto, osobito je zanimljiva parcela u Žedniku kod Brnićevog salaša gdje je u dužini od 1.200 metara sam od sebe bujao vjetrozaštitni pojas. Tadašnji gradonačelnik Vučinić je najprije 29. prosinca 2011. potpisao ugovor s Vodoprivrednim poduzećem Sjeverna Bačka u vrijednosti od 198 tisuća

dinara radi »krčenja divljeg samoniklog vjetrozaštitnog pojasa«, a deset dana kasnije i ugovor od 295 tisuća dinara s Pokretom gorana radi »rekonstrukcije samoniklog pojasa«.

Osim što sadnice zapravo nitko nije održavao niti zalijevao, stoga se oko 90 posto posušilo, procjene su da je jedan od problema i to što je veliki postotak zasada bio sibirski brest, vrsta koja nije pogodna za naše područje. Osobito je nevjerojatna cijena po kojoj su sadnice kupovane. Primjerice, u jednom ugovoru *Ulmus pumila* (sibirski brest) i *Robinia* (bagrem) kupovani su po jednakoj cijeni od 600,48 dinara po komadu. Prema aktualnom cjeniku Vojvodinašuma sibirski brest košta od 15 do 135 dinara, pri čemu su ove najskuplje sadnice visine dva do dva i pol metara, a sto komada sadnica bagrema koštaju od 1.076 do 1.615 dinara. Iz još jednog ugovora za pojas u Žedniku vidi se da je brest plaćan po 650 dinara, ruja po 440, a javor 740 dinara. Međutim, uvidom u dokumentaciju jasno se vidi kako je postojala pismena ponuda Vojvodinašuma iz 2008. godine u kojoj je cijena bresta i javora 110 dinara po komadu.

Član Gradske vijeća zadužen za poljoprivredu *Šime Ostrogonac* procjenjuje da je od 2007. do danas iz proračuna Grada potrošeno za vjetrozaštitne pojaseve i održavanje oko 300.000 eura, a isto toliko iz proračuna AP Vojvodine i Republike Srbije.

Ove godine za podizanje vjetrozaštitnih pojaseva u gradskom proračunu predviđeno je 41,5 milijuna dinara, a u Službi za poljoprivredu kažu da će ovoga puta posao biti dodijeljen isključivo na tenderu.

S. Mamužić

SJEDNICA SKUPŠTINE GRADA

Dječje predstave i na hrvatskom

Dječje kazalište je od 2005. godine imalo dva projekta na hrvatskom jeziku, a ove godine priprema dvije premijerne predstave na hrvatskom, kazala je direktorica Marta Aroksalaši

Na posljednjoj sjednici Skupštine grada u četvrtak, 21. ožujka, 21 točka odnosila se na donošenje programa rada i financijske planove ustanova kulture: Art kino

Hrvata u Vojvodini *Anđela Horvat* u raspravi je primijetila da je Dječje kazalište u svom planu rada navelo po pet premijera na srpskom i mađarskom jeziku, te zatražila da se makar jedna pred-

Osijek ili čekati da neka trupa dođe gostovati u Suboticu.

Ravnateljica Dječjeg kazališta *Marta Aroksalaši* na ovu je primjedbu prisutne vijećnike obavijestila da kazalište ove godine priprema dvije

da je Dječje kazalište gradsko kazalište, da pripada svoj djeci Subotice i trudi se da ne dopustim nikakav upliv političkih stranaka u rad Dječjeg kazališta«, rekla je *Marta Aroksalaši*. Ona je iznijela da Dječje kazalište, u okviru svojih međudržavnih suradnji, ima sjajnu suradnju s Dječjim kazalištem »Branko Mihaljević« iz Osijeka s kojima zajedno sudjeluje u pripremi IPA projekta.

Vijećnik Saveza bačkih Bunjevaca *Mirko Bajić* rekao je kako ga veoma raduje uvođenje u program predstava na hrvatskom jeziku, ali da i Bunjevaca u Subotici ima gotovo jednako kao Hrvata, da se bunjevački govor također izučava u školama, te zatražio da se u Dječjem kazalištu razvije i projekt predstava na bunjevačkom, odnosno na jezicima nacionalnih manjina koje žive u Subotici.

Vijećnik Srpske napredne stranke *Ilija Marović* ocijenio je da je 47 milijuna dinara, koliko se izdvaja iz gradskog proračuna, za Dječje kazalište malo novca, ali je postavio pitanje načina trošenja tih sredstava, koliko od tog iznosa zaista dobiva Dječje kazalište, kakva je kvaliteta predstava i tko ih odabira. On je iznio da se pet, šest ljudi, zajedno s direktorom Otvorenog sveučilišta, čije su plaće od 120 do 80 tisuća

»Aleksandar Lifka«, Dječje kazalište, Gradska knjižnica, Povijesni arhiv, Kazalište »Deszó Kosztolányi«, Moderna galerija »Likovni susret«, Zavičajna galerija »Dr. Vinko Perčić«, Gradski muzej, Međuopćinski zavod za zaštitu spomenika kulture, Narodno kazalište i Zoološki vrt.

Vijećnica Vijećničke skupine Demokratskog saveza

stava postavi na hrvatskom jeziku. »Hrvati čine 10 posto stanovništva Subotice, a u pet škola se nastava održava na hrvatskom jeziku. Smatramo da bi bilo u redu da se u okviru premijera uključi makar jedna na hrvatskom jeziku«, rekla je *Horvat* te istaknula da učenici koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku, ukoliko žele pogledati predstavu na tom jeziku, moraju ići u

predstave na hrvatskom jeziku, te da je njihova priprema upravo u tijeku, a od 2005. godine Dječje kazalište je imalo dva projekta na hrvatskom jeziku. »Željela sam da to bude iznenađenje, prije svega za našu djecu čiji je materinski jezik hrvatski. U svakom slučaju nisam smatrala potrebnim da u unaprijed obavještavam političke stranke o tome, jer smatram

dinara, plaća na račun dječjih predstava putem festivala dječjih kazališta. »Podsjetit ću vas da za Dječji festival, na kojemu se prikazuje 25 predstava, praktično direktor Otvorenog sveučilišta sam na svoju inicijativu bira koje će se predstave prikazivati. To su obično jeftine predstave s tzv. malom formom s dva, tri izvođača«, kazao je Maravić te dodao da treba obratiti pozornost u narednom razdoblju na način na koji će se koristiti sredstva, koja se izdvajaju iz proračuna Grada, kada je u pitanju Dječje kazalište i festivali koji se organiziraju.

U raspravi o programu rada Narodnog kazališta, vijećnica DSHV-a *Josipa Vojnić Tunić* je nakon postavljenog pitanja zašto vodeća koalicija prije šest godina nije imala sluha za želje građana i zašto je izglasano rušenje zgrade Narodnog kazališta, opomenuta od strane predsjednice Skupštine *Marije Kern Solye* da se vrati na raspravu o programu rada. *Josipa Vojnić Tunić* je kazala da glumci rade u teškim uvjetima, kazalište funkcionira s dramama na dva jezika, te premda bi hrvatska zajednica voljela da napokon bude predviđena i Drama na hrvatskom jeziku, glumci ipak rade na svim jezicima koji su u službenoj uporabi u gradu. Ona je podsjetila da mnogobrojne nagrade i priznanja svjedoče o kvaliteti predstava, te izrazila nadu da će Republika Srbija, AP Vojvodina i Grad imati više sluha za glumce koji nemaju kvalitetan i advekatatni prostor za rad.

Bez glasova protiv Skupština grada usvojila je

Zaključak kojim se protivi privatizaciji Radio Subotice, i koji će proslijediti nadležnom Ministarstvu i Misiji OSS u Srbiji. U raspravi su vijećnici ukazali da bi privatizacija ugrozila Ustavom garantirano pravo građana na informiranje o temama iz lokalne zajednice, kao i pravo nacionalnih manjina na informiranje na

materinjem jeziku, odnosno da postoji opasnost od uklanjanja programa na jezicima manjina koji nakon privatizacije ne bi bili profitabilni za vlasnika.

Skupština grada imenovala je magistra ekonomskih znanosti *Bogdana Labana* iz Demokratske stranke Srbije za direktora Zoološkog vrta

na mandatno razdoblje od četiri godine, za direktora Gradskog muzeja imenovan je *István Hulo*, *Milutin Blažić* razriješen je dužnosti direktora Centra za socijalni rad na osobni zahtjev, a za vršiteljicu dužnosti direktora imenovana je *Dijana Prčić*, diplomirana ekonomistica.

S. M.

Lopovi i dotiranice

Provalu su ritko, najbrže i najlakše, makar i sa velikom bukom, friško obavljali bečari velikom sikirom kojom su razvalili iz ambetuša vrata u »kuću«, pa se onda obračunali unutra s čeljadima

I ma pripovidaka da su se bečari i lopovi uvukli u salaš i orobili čeljad tako da su potkopali temelj ili prokopali nabijanicu i kroz jamu ušli u sobu. U to je teško povirovat jel to ide s bukom, a tribalo bi tušta vrmena da se iskopa jama u godinama (o)sušenoj nabijanici, koja se zna toliko svrdnit da je u nju teško utući i gvozden klinac, a kamol je sić ašovom ili sikirom. Ko god je širio taku pripovitku nije spominio di se i kome se to desilo.

Provalu su ritko, najbrže i najlakše, makar i sa velikom bukom, friško obavljali bečari velikom sikirom kojom su razvalili iz ambetuša vrata u »kuću«, pa se onda obračunali unutra s čeljadima. Ni lopovi i dotiranice nisu bili neuki u svom poslu su se nisu dali vidit. Najprija su izvreba li koliko i kake čeljadi ima u salašu, pa kad su bili cigurni da će se za dana ili noćom moć uvući u špajc, pododžak i dr., latili su se posla.

NAORUŽANI BEČARI

Salašari su najviše zazirali od naoružani bečara, koji su desetinama godina harali po pustarama i u salašima samo kad su bili cigurni da imaju novaca ili kad su se okomili na dobrog konja. Dokaz o zloćudnim bečarima čuva se još i danas u tavanskim vratima Gabrićevog salaša na Verušiću. Bečari su zahtivali od salašara da otvore začuškijana vrata, a kad ih nisu

poslušali, bečar je iz karabina puko kroz vrata u salaš. Na to se baćo, vojnik na urlaubu (dopustu), rasrdio i iz kuće kroz vrata karabinom puko napolje i nehotice pogodio jednog bečara. Ranjenika su drugari poneli i kad njim je putom izdanio ostavili su ga u ravni, di je nađen. Na vratima u daski se još i danas vidi trag metka bečara i trag metka iz baćinog karabina (događaj je opisao svećenik Antun Gabrić u knjigi Čudan jendek).

Salašari su zazirali i od naoružani logoša, vojni dezertara. U našem kraju bilo ih je 1849., posli bitke na Kapunji, koji su se najprija otisnili najbližim salašima u Stantićevom šoru đurđinske pustare. Iako nije bilo tušta otimačina s oružjem, nekoliko zlodila naoružani logoša sačuvano je u pripovitkama. Zato se još i danas čeljad sićadu pripovijdanja o zlodilima vojnika brez vlasti nad njim, kad je s puškom u ruci dilio pravdu pa još kad je bio gladan. Dilenje pravde puškom i ubijanje ljudi da druge poplaše, od 1849. pamte ih još i danas podikoji Đurđinari, u Stantićevom šoru (ubijanje čovika) i Prčićevom šoru (zapaljena volarica s govedima).

LOGOŠI

Prid kraj Prvog svickog rata pojavili su se i logoši. Na bižanje ih je potaklo naziranje kraja rata i rasulo Austrlo-Ugarske države ali i revolu-

cija u Rusiji 1917. Zato je najviše logoša bilo 1918. godine. To su većinom bili Slaveni kojima nije stalo do rata, pa su se u uniformi i brez isprava otisnili svojim kućama. Da ih na putu i u uniformi ne uoči vojna patrola ili tolaši (žandarmi), išli su dalje od putova, krajčili naselja, šunjali su se kroz visoke kuruze i ulazili u salaše di su kuražniji iskali ist. Med njima je bilo i koji su krali, pa čak i otimali ranu. Logoši se ne pamte po zlu jel nisu imali oružje.

Lopovi su najčešće tiskali u usamljene salaše, al su osobito u tim salašima tušta imućniji salašara bili lovasi, imali su pušku s kojom su se i sa slanom patronom iz nje branili od lopova i dotiranica (o učinku soli iz slane patrone pripovido mi ing. Dervisje Viktor kad je kao čavrgan u mraku zašo u tuđ bostan [u Odesi-Rusija]) i bio ispraćen slanom patronom.

Med lopove su broje i dotiranice koji su se šunjali po pustari i iz narasli kuruza osmatrali ravan ili obližnji salaš. Kad bi štogod uočili

Na vratima Gabrićevog salaša tragovi bojevi metaka

podesno za krađu to bi spapčili oma ili ošacovali kad je za to bolja prilika. Klonili su se ušoreni salaša jel se napolju kogod vrzmo, radio štogod, a i po salašima je bilo tušta vašaka, pa kad se jedne vaške uzbune, na to i drugi načule uši, pa i zalaju, a njevo lajanje razaznavaje salašari.

Od lopova i dotiranica svi fela, salašari su se čuvali sa tušta vašaka. Kadgod su od konjokradica košaru ocigurali u dovrtak uglavljenom jednom ili dvi čuskije na zaključavanje.

SA ROGLJA

Kokošari

Za krađe nema recepisa. Jedan od načina, dogodio se na Verušiću: u usamljenom salašu muškarci su u adventu uveče išli na kartanje. Jedared su po mraku žene čule po lajanju svezani vašaka da kogod tiska u salaš. Nisu smile izaći i vidit na kog vaške laju. Posli su doznali da su puštane vaške lopovi u ravni izvarali, med nji bacili nekoliko govedi rogovala napunjeni gustom taranom s malo nasićenog pušenog mesa. Uvik gladne vaške su se zabavile otimanjem rogovala jedan od drugog i lizali sa zemlje istrešena zrna tarane rogovala.

Lopovi su se časkom vratili u salaš, svezane kerove smirili taranom, u kokošinju u džak(ove) natrpali pileža. Kokoši strpane u džak, jedne na druge, šćučurene su tije, ne puštaju ni glasa iz sebe. Zato su lopovi ostavljali na miru uvik učoporane i razgaktane guske.

Upis djece u vrtiće PU »Naša radost«

Od 2. do 12. travnja 2013. godine u Radnoj zajednici PU »Naša radost« u Subotici (Antona Aškerca broj 3) bit će organiziran upis djece (jasle, obdanište i vrtić) za školsku 2013./2014. godinu. Upis će se obavljati u terminu od 9 do 15 sati, a obavezan je za djecu rođenu 2007. godine te u siječnju i veljači 2008. godine.

Od dokumentacije potrebno je ponijeti izvadak iz Matice rođenih za dijete (može i preslik), te potvrdu o zaposlenju roditelja (samo za onu djecu koja se upisuju u obdanište i jaslice – bez podataka o zaradi), a molba se popunjava u Radnoj

zajednici prilikom upisa. Za djecu koja budu primljena u vrtić roditelji će naknadno, a najkasnije do 1.7.2013. godine, trebati donijeti i liječničko uvjerenje iz Dispanzera za djecu.

Potrebno je znati da ukoliko obitelj prima dječji doplatk za dvoje i više djece, potrebno je priložiti važeće rješenje o dječjem doplatku (može i preslik).

Ako je dijete koje se smješta u vrtić, treće i četvrto po rođenju u obitelji, potrebno je priložiti Izvadak iz Matice rođenih za svu djecu iz obitelji, te presliku osobne iskaznice majke, potvrdu o prebivalištu djeteta koje se upisuje ili rješenje o dječjem doplatku koje prima obitelj.

Za djecu samohranog roditelja, potrebno je priložiti rješenje o rastavi braka ili potvrdu iz Centra za socijalnu skrb.

Ako je dijete sa smjetnjama u razvoju, svakako treba priložiti i mišljenje interesorne komisije.

Za djecu bez roditeljske skrbi, pri upisu treba priložiti potvrdu Centra za socijalnu skrb o smještaju djeteta u hraniteljsku obitelj, te presliku rješenja o ostvarenju prava na dječji doplatk.

B. I.

Otvorenje drugog vrtića »Marija Petković«

U sustavu PU »Naša radost« a u objektu župe »Marija majka crkve« u Aleksandrovu se od rujna planira otvorenje drugog vrtića »Marija Petković« koji će raditi po istom principu kao i istoimeni objekt u Keru. Rad s djecom će se odvijati u cjelodnevnom boravku na hrvatskom jeziku po Montessori programu, a uz vjerski odgoj. Planira se otvorenje jedne skupine za djecu u dobi od 3 do 6 godina. Razlog otvorenja novog objekta je inicijativa zainteresiranih roditelja koji zbog popunjenih kapaciteta u Keru nisu mogli upisati djecu u vrtić. Pozivaju se svi roditelji koji djecu žele upisati u novi objekt u Aleksandrovu da se prijave u PU »Naša radost«.

B. I.

Susret svih paulinaca

Biskupijska klasična gimnazija i sjemenište Paulinum u ovoj školskoj godini slavi 50. obljetnicu postojanja i djelovanja. Za ovu jubilaru godinu Ravnateljstvo Paulinuma priređuje sastanak svih paulinaca. Sastanak će biti održan 20. travnja,

u zgradi Paulinuma. U 9 sati je sastanak u kapeli sjemeništa, a u 10 sati održat će se prigodni program u vijećnici Gradske kuće. U 12 sati je svečana sveta misa u katedrali, a iza toga zajednički agape. Molimo paulince da se jave najkasnije do 10. travnja na slijedeće dostupnosti:

Tel/fax: +0381 (24) 555-340

e-mail: paulinum@tippnet.rs

Ravnateljstvo Paulinuma

OBITELJSKA TRADICIJA

Perušićev križ u Subotici

Perušićev križ, krajputaš, opširna je priča o obiteljskoj lozi Perušića u Subotici i Bačkoj. Ovaj križ predstavlja okosnicu u istraživanju podrijetla predaka od prije nekoliko stoljeća do danas.

Križ se nalazi na površini uz prometnicu, s lijeve strane Senćanskog puta, na prijelazu preko beogradske i senćanske pruge. Križ je prvotno (početkom 19. stoljeća) bio postavljen na području Verušića, a nakon nekoliko godina, tj. 1895. godine, bio je premješten u grad na Senćanski put i dodijeljen na skrb župi sv. Jurja i njenom tadašnjem župniku *Paji Kujundžiću*. Na dosta dobro sačuvanom mramornom križu ističe se corpus u obliku raspetoga Krista, ispod njega je reljef Majke Božje, a u donjem dijelu križa je uklesan sljedeći tekst: »OVAJ KRIŽ NA SLAVU BOŽIJU DIŽE KALOR SIN JOSE PERUSICH I ŽENA MU JANJA KUNTICH 1895 GODINE. TRAVNJA 4. OG.«

Perušićev križ spominje u svojoj knjizi »Mjesta naših molitava« (»Koenyergesuenk szinhelyei«, Subotica 2003.) *Dezso Csuszo*, pa između ostaloga kaže kako je križ izrađen u radionici *Kovacs L.* iz Subotice, a ogradu od kovanog željeza izradio je i postavio *Ago Babičković*, zvani Kuckalo.

Kalor Perušić (1848.-1903.) i *Janja* (rođena Kuntić) živjeli su u Subotici, bili su pobožni ljudi, vjernici i dobročinitelji, te su se skrbili o križu. Uvidom u matice rođenih vidimo kako su imali osmero djece: *Stipana*, *Margu*, *Tereziju*, *Miju*, *Luku*, *Etelu*, *Josu* i *Lazu*. Budući da su im djeca umrla u ranoj dječjoj dobi, posvetili su se crkvi čineći dobro bližnjima.

Na stotu godišnjicu (1895.-1995.) postavljanja križa na današnje mjesto *Mirko Perušić* je organizirao obnovu križa, služenje sv. mise u crkvi sv. Terezije za pokojne Perušiće i potaknuo obiteljsko okupljanje pred križem. Križ su nekada posjećivali mnogi hodočasnici pješačeći na prošteništa Bunarić, pred njim su zastajali i pomolili se. Nekada su hodočasnici u procesiji išli od crkve sv. Jurja pjevajući marijanske pjesme, a pred Perušićevim križem su se zaustavljali i molili. Isto tako su i župljani župe iz negdašnje šandorske crkve sv. Aleksandra pape, kasnije nešto rjeđe iz nove crkve Marije majke Crkve iz Aleksandrova, tradicionalno na velikosubotnju noć prije Uskrsa također hodočastili u procesiji do križa, ispred kojega su pjevali i molili se.

Ove godine 4. travnja obilježavamo 118. godišnjicu Perušićeva križa – krajputaša, čija povijest datira još od prije nego je 1895. godine postavljen na Senćanskom putu.

Lajčo Perušić

TJEDAN BORBE PROTIV RASIZMA U SUBOTICI

Subotički gradonačelnik osobno promovirao kampanju UNITED-a

Subotica je jedini grad u Srbiji, uz još 19 europskih gradova, čiji je gradonačelnik osobno promovirao kampanju Tjedan borbe protiv rasizma. Naime, od 1992. godine u Europi se tijekom ožujka marta, od 16. do 24., obilježava tjedan borbe protiv rasizma, a 21. ožujak također je i Međunarodni dan za eliminaciju svih oblika rasne diskriminacije, koji su ustanovili Ujedinjeni narodi još 1961. godine.

Tjedan borbe protiv rasizma pokrenula je Europska mreža protiv nacionalizma, rasizma i fašizma a za potporu migrantima i izbjeglicama (UNITED) prije 21 godinu. Ove godine je kampanja provedena pod sloganom »Tko kaže da ne pristajemo jedni uz druge«. Ona se realizirala u 46 zemalja Europe, a gradonačelnik Subotice *Modest Dulić* prihvatio je da osobno podrži i promovira kampanju.

»Subotica je pravi grad koji može i treba promovirati takve ideje, a ove godine ona se prvi put na ovaj način uključila dajući svoju potporu brobi protiv diskriminacije, kao grad koji svoje vrijednosti temelji na različitosti, i u čijem je čitavom naslijeđu važnu ulogu imala činjenica da u njoj žive ljudi različite nacioalnosti, vjeroispovesti i govore različitim jezicima, koji žive u miru i slozi stoljećima. Želimo pokazati da se tako

različiti možemo uklopiti u jedinstvenu europsku sredinu, i živjeti ne jedni pored drugih, već jedni s drugima«, kazao je gradonačelnik Dulić.

Dio kampanje Tjedan borbe protiv rasizma činila i izložba postera koja je u Subotici otvorena u gradskoj Suvenirnici, a trajat će do 15. travnja. Poster su postavljene i u Gradskom muzeju, Gradskoj knjižnici, Narodnom i Dječjem kazalištu, Modernoj galeriji i Gradskoj kući.

Inače, 21. ožujka proglašen je Danom međunarodne borbe protiv svih oblika rasne diskriminacije na zasjedanju Skupštine Ujedinjenih naroda 1966. godine, poslije brutalnog ubojstva više demonstranata u Južnoafričkoj Republici, a ideja je bila kod građana širom planeta podići svijest o neophodnosti borbe protiv bilo kakvog oblika diskriminacije ljudskih bića.

Od vikenda ljetno računanje vremena

Pomijeranjem kazaljki na satovima za jedan sat unaprijed, u nedjelju, 31. ožujka, u 2 sata ujutro počeo će ljetno računanje vremena. Sat se u 2 sata pomijera za jedan sat unaprijed i računa kao 3 sata. Prema važećem zakonu, ljetnje računanje vremena u Srbiji završava se posljednjeg tjedna listopada. Cilj pomijeranja vremena uglavnom je ušteda električne energije, a ljetno računanje vremena je kod nas prvi put uvedeno 27. ožujka 1983. godine.

Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj Gradske uprave Grada Subotice, Trg slobode br. 1, na osnovi člana 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04, 36/09) objavljuje

OBAVIJEST

o podnijetom zahtjevu za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš

Poduzeće »Geo EXPERT«, po ovlaštenju nosioca projekta JP »Direkcija za izgradnju Grada Subotice«, podnio je zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš Projekta: IZGRADNJA JAVNE PODZEMNE GARAŽE I UREĐENJE »MANIFESTACIONOG TRGA« na katastarskim parcelama 5477/1, 5477/2, 5477/3, 5477/4, 5477/5 i 5505 ko Stari grad.

Uvid u podatke, obavijesti i dokumentaciju iz zahtjeva nosioca projekta može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj – II. kat Gradske kuće, soba 226, u periodu od 29.03.2013.do 8.04.2013, u vremenu od 10 do 12h.

Svi zainteresirani u roku od 10 dana od dana objavljivanja obavijesti mogu dostaviti mišljenja i primjedbe o zahtjevu za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš u pisanoj formi na adresu Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj Gradske uprave u Subotici.

SREDSTVIMA JAVNOGA INFORMIRANJA NA PODRUČJU GRADA SUBOTICE

Predmet: OBAVIJEST

Temeljem članka 20. stavak 1. točka 34) Zakona o lokalnoj samoupravi (»Službeni glasnik RS«, 129/07) i članka 7. Pravilnika o dodjeli sredstava u području javnoga informiranja (»Službeni list Grada Subotice«, br. 16/10), Povjerenstvo za dodjelu sredstava u području javnoga informiranja dana 22.03.2013. godine raspisuje

Javni natječaj

za financiranje ili sufinanciranje programa i projekata u području javnoga informiranja za 2013. godinu

Podnositeljima prijave Javni natječaj i obrazac »Prijava na Natječaj za financiranje ili sufinanciranje programa odnosno projekata u području javnoga informiranja« (Obrazac broj 1) dostupan je na službenoj internetskoj stranici Grada: www.subotica.rs u rubrici natječaji i oglasi.

Povjerenstvo za dodjelu sredstava u području javnoga informiranja

USKRŠNJA IZLOŽBA U TAVANKUTU

Mlade zainteresirati za tradiciju

U prostorijama HKPD-a »Matija Gubec« u Tavankutu prošloga je petka otvorena uskršnja izložba. Izložbu predmeta s uskršnjim motivima prodajnog karaktera priredili su učenici mjesne OŠ »Matija Gubec«, slamarke HKPD-a »Matija Gubec« te pojedinci koji se bave izradom rukotvorina s uskršnjim motivima. U programu otvorenja sudjelovali su tamburaški odjel udruge te učenici 4c razreda iz Gornjeg Tavankuta s prigodnim recitacijama za predstojeće uskršnje blagdane, koje je za ovu prigodu pripremila učiteljica *Ružica Marjanušić*.

»Zanimanje za tradicijsku kulturu među mladima i djecom nije prisutno u mjeri u kojoj bi to trebalo biti«, rekla je *Marica Skenderović*, nastavnica hrvatskog jezika u tavankutskoj osnovnoj školi. »Na njih, s jedne strane, utječe sveopće prisutan trend globalizacije i popularne kulture, a s druge strane i nedovoljno izražena briga zajednice i nas odraslih za vlastitu tradiciju, uz časte iznimke! Na temelju svega toga stasavaju generacije nesvjesne svojega podrijetla i nezainteresirane za bilo koji vid tradicijskog kulturnog djelovanja. Važno je organizirati programe poput ove izložbe s tradicijskim rukotvorinama, kao što je i ova uskršnja izložba u Galeriji HKPD »Matija Gubec« u Tavankutu. Na nama starijima je svojim primjerom, sudjelovanjem ili posjetom izložbi, odnosno pozitivnim odnosom, pružiti primjer mladima. Uvjerena sam kako će se među djecom i mladima naći zainteresiranih za taj vid stvaralaštva«.

Uskršnja izložba se tradicionalno organizira u suradnji OŠ »Matija Gubec«, HKPD »Matija Gubec« te Galerije Prve kolonije naive u tehnici slame iz Tavankuta.

I. D.

Uskršnja izložba slamarki u Subotici

Likovno-slamarski odjel HKPD »Matija Gubec« i Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame iz Tavankuta organizirali su uskršnju izložbu u vestibulu Gradske kuće u Subotici. Uz tavankutske slamarke koje vodi *Jozefina Skenderović*, svoje prigodne rukotvorine izložila je nekolicina članovi drugih udruga i pojedinci koji se bave sličnom djelatnošću.

Izložbu je otvorio predsjednik HKPD-a »Matija Gubec« *Ladislav Suknović*. »Ne samo po stvaranju ovih suvenira, dekoracijskih predmeta i nadaleko poznatih slika u tehnici slame, slamarke su poznate i po zajedništvu oko koga se i same okupljaju, a evo uoči blagdana okupljaju i sve nas. Nadam se da ćemo tu prepoznatljivost čuvati još dugi niz godina«, kazao je Suknović.

D. B. P.

KREATIVNA RADIONICA U KAĆMARU

Ukrašavanje uskršnjih jaja slamom

U organizaciji dječje kuće »Sigurni početak« i Zavičajne knjižnice iz Kaćmara (Mađarska) prošloga petka, 22. ožujka, slamarke iz Tavankuta vodile su kreativnu radionicu na temu ukrašavanja uskršnjih jaja slamom. Kako je izrada predmeta od slame popularna i u ovome dijelu Mađarske, mještani Kaćmara, koji su imali prigodu prošle godine prirediti izložbu slika od slame, sada su mogli direktno sudjelovati u izradi predmeta te se upoznati s temeljnim tehnikama rada sa slamom. Oko pedeset sudionika radionice animirale su članice slamarskog odjela HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta *Jozefina Skenderović*, *Edita Petrekanić* i *Katarina Hajdu*.

Na radionici su sudjelovale dvije skupine polaznika: prvu su skupinu činile majke one djece koja pohađaju vrtić »Sigurni početak«, dok su u drugoj skupini sudjelovala djeca nižih razreda osnovne škole s nastavnicama hrvatskog jezika *Margitom Ispanović* i *Anicom Matoš*. Sudionici su bili zadovoljni radionicom, jer se do sada nisu imali prilike upoznati s radom u ovoj tehnici, a organizatori činjenicom održavanja veza među Hrvatima u dvije države.

I. D.

USKRŠNJA IZLOŽBA U HRVATSKOM DOMU U SOMBORU

Kreacije umješnih ruku

Klub ljubitelja biljaka »Za sreću veću« organizirao je u subotu, 23. ožujka, u Hrvatskom domu uskršnju izložbu, koja je bila prigoda da se vide različite tehnike oslikavanja jaja i probaju jela koja su se pripremala u korizmi, ali i stara tradicionalna jela hrvatskih Bunjevaca i Šokaca. Osim domaćina HKUD-a »Vladimir Nazor« sudjelovali su: udruga žena iz Bačkog Monoštora »N.A.D.E« i »Podunav«, KUDH »Bodrog«, UG »Šarenica« iz Alekse Šantića, Mađarska građanska kasina iz Sombora, HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Berega, HBKUD »Lemeš« iz Lemeša i Udruga žena »Zlatne ruke Somborke« iz Sombora.

SUPARNI KRUMPIR I »NASUVE S MAKEM«

Na štandovima udruga iz Bačkog Monoštora najviše je bilo posnih jela koja su se pripremala u korizmi. Suparni krumpir, kokice, pogača, kruh bez kvasca, rizanci s rogačem. Anita Đipanov iz »Bodroga« pojašnjava nam što su to za izložbu pripremile vrijedne kućanice, članice ove udruge. »To su jila koja su se u Monošturu pripremala u vrime korizme 40-tih i 50-tih godina prošlog stoljeća. Danas se ta tradicionalna jila ne kuvaju tako često, ali ima onih koji ih još uvijek pripremaju. Popara i rizanci s makem ređe se prave, ali druga posna jila kuvaju se i danas u vrijeme posta, na Veliki petak, Čistu sridu i sridom i petkom u korizmi. Recimo, posne pogačice

spremale su se od sastojaka koje su kućanice inače imale u svojim domaćinstvima - brašno, jaja, sir, koga je uvijek bilo, i malo mlika da se zamisi. Ovde je prava atrakcija bio kolač 'šokački jastučak'. Svi su me pitali je li to neki moderan recept. Naravno da nije, ali ima moderan izgled. Isto se sprema od tradicionalnih

gibanice je što se pravi čim se zamisi. Nema ni puno fila. Ova danas je s višnjama, ali može i s makem, s orasima«, kaže Eva Pašić sa susjednog, također monoštorskog štanda. Članice HKUD-a »Vladimir Nazor« pripremile su papulu, »baratfile«, listiće. »Nemam ja tu neki recept s mjerama za listiće, već se

viti«, priča Snežana Beretić s Bezdanskog puta.

ZA USKRŠNJA JAJA SATI RADA

Barbara Tošaki, koja je na uskršnjoj izložbi sudjelovala kao članica Mađarske građanske kasine, prikazala je jaja koja su oslikavale njezine vješte ruke, a za koje je trebalo i po nekoliko sati rada. »Gušča jaja ukrašavam perlicama koje se lijepe na jaja. Prvo iscrtam ljusku, onda lijepim perlice na crtež i na kraju uradim pozadinu. Vidjela sam kako su moji roditelji šarali jaja, pa sam došla na ideju da to radim s perlicama. Za jedno jaje treba oko osam sati rada. Uglavnom radim po malo na dan, pa mi treba i tjedan dana da ošaram perlicama jedno jaje«, priča

ZEKA ZA MALIŠANE

Uskršna izložba bila je prigoda da se obraduju i mališani, kojima je zeka donio kinder jaja. Mališani su zauzvrat zeki odrecitali pjesmice koje su spremili.

namirnica, ali su one vješto ukomponirane. Recimo, u sridnju piškotu dodaje se crvena boja od liciderskog srca. Obično se taj kolač pripremao prid Uskrs. U našoj kući posti se do Uskrsa svake sride i petka i tada se kuvaju suparni krumpiri, sir, pogača, krumpiri pečeni u remi«, priča Anita Đipanov.

»Napravili smo za ovu prigodu našu čuvenu šokačku zabunitu gibanicu. Može se praviti i svaki dan i nediljom. Razlika između ove i obične

mjeri na pregršti. Idu četiri pregršti brašna, a koliko pregršti brašna toliko se doda žumanjaka, soli po okusu i malo više od toga šećera. Umjesi se mekano s mlijekom i vrhnjem. Podijeli se na šest jufkica i svaka se maže rastopljenom mašću. Tijesto se razvuče i premaže ulupanim bjelanjcima. Preklopi se tri puta i odmara. Zatim se razvuče i siječe, peče i dok je još toplo uvalja se u šećer. To je starinsko pecivo koje sam od sverkve naučila pra-

Tošaki. Pokazuje i bojena jaja u raznobojnim šarama. Kaže prvo se jaja oboje, zatim se iscrta slika i onda se po toj slici struže boja, odnosno gravira se. Oslikava Barbara Tošaki i jaja akrilnom bojom. Prvo se boji ljuska i onda se po iscrtanoj slici slika akrilnim bojama i na kraju lakira. Koliko je Tošakijeva vješta u ovom poslu dokazuje i prva nagrada na 42. međunarodnom sajmu, koji je održan u Moravici.

Z. Vasiljević

SLUŽBENA UPORABA HRVATSKOG JEZIKA I PISMA U BEREGU

Šarolikost na službenim natpisima

U Somborskim selima Bački Monoštor i Bereg hrvatski jezik je u službenoj uporabi. Statutom Grada Sombora 2008. godine službena uporaba hrvatskog jezika i pisma uvedena je u ova dva sela. Međutim, prilikom nedavnog redovitog nadzora nad primjenom službene uporabe jezika i pisma, predstavnici Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice utvrdili su u Beregu kako se ove odredbe ne primjenjuju u potpunosti, što je i konstatirano u zapisniku.

»U našoj mjesnoj zajednici u redovitoj su kontroli predstavnici Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice bili petog ožujka. Redovitim nadzorom konstatirano je kako je ploča s natpisom Mjesna zajednica na ulasku u zgradu ispisana na srpskom, hrvatskom i mađarskom jeziku, a

da u tekstu na mađarskom i hrvatskom jeziku naziv mjesta treba ispisati utvrđenim tradicionalnim nazivom za ovo mjesto. Umjesto Bački Breg, treba stajati Bereg, što je tradicionalni naziv ovog mjesta«, isčitava nam tajnica MZ *Jasna Knežević* zapisnik koji je potpisao *Miroslav Kuhajda*, savjetnik za upravu i nadzor s posebnim ovlaštenjima. Tajnica u MZ kaže kako će ova mjesna zajednica konkurirati za sredstva na natječaj tog Pokrajinskog tajništva kako bi se osigurala sredstva za promjenu ploča koje ne sadrže naziv na hrvatskom.

Adam Tubić, vijećnik gradske Skupštine, predsjednik MO DSHV-a u Beregu, ističe kako ne stoji slika uz tekst iz prošlog broja »Hrvatske riječi« na kojoj je ploča na ulasku u selo bez tradicionalnog naziva mjesta Bereg. »Na pločama koje označavaju ulazak i izlazak iz sela, kako

iz smjera Sombora, tako i iz smjera državne granice s Mađarskom, naziv sela napisan je ćirilicom, latinicom Bački Breg, a ispisano je i tradicionalni naziv mjesta Bereg, u što se i sami možete uvjeriti. Što se tiče ploče na ulasku u Mjesnu zajednicu to ćemo morati riješiti, kao i na ostalim institucijama i ustanovama na kojima treba stajati ploče i s nazivom mjesta na hrvatskom jeziku«, kaže Tubić i dodaje kako se u Beregu poštuje odluka o isticanju nacionalnih simbola u vrijeme nacionalnih praznika.

Kako smo se i sami uvjerali, na pločama na ulasku u selo i na izlasku stoji naziv Bereg. Ime Bereg ispisano je i na ploči Mjesnog ureda, koja se nalazi na ulasku u zgradu gdje su sjedišta Mjesnog ureda i Mjesne zajednice. Na ploči koja označava Mjesni ured stoji ćirilični natpis, a ispod latinično Mjesni ured – Bereg. Međutim, na ploči

koja označava Mjesnu zajednicu piše ćirilični naziv i latinično – Mjesna zajednica – Bački Breg (na što se i odnosila primjedba u zapisniku). Na Osnovnoj školi »Ognjen Prica« stoji i latinični natpis, ali s imenom Bački Breg, a ne Bereg.

Prema Zakonu o službenoj uporabi jezika i pisma, uporaba jezika i pisma među ostalim podrazumijeva uporabu jezika i pisma u javnim poduzećima i javnim službama, ali i pri ispisivanju naziva mjesta i drugih zemljopisnih pojmova, naziva trgova i ulica, naziva tijela i organizacija, kao i pri ispisivanju drugih javnih natpisa.

Z. Vasiljević

Svečano otvorena nova pošta u Sonti

Novi objekt sonćanske jedinice PTT prometa svečano je otvoren u petak, 22. ožujka. Ova investicija MZ Sonta, vrijedna 500.000 dinara, realizirana je proračunskim sredstvima Općine Apatin. Podsjetimo, stari objekt u kojem je do sada bila smještena pošta, sklon je rušenju, pa je postojala latentna opasnost da inspekcijaska tijela zabranom njezina rada ostave skoro 4300 žitelja Sonte bez njihovog jedinog »prozora u svijet«, a poslije zatvaranja ispostava banaka

koje su ovdje bile prisutne i bez jedinog uplatno-isplasnog mjesta u selu. Prostorije nove pošte smještene su u preuređenih stotinak četvornih metara poslovnog prostora T. P. »Sontaprometa« u stečaju. Vrpce na ulasku u prostorije presjekao je dr. *Živorad Smiljanić*, a *Ana Tudor*, likovna umjetnica s Hvara, rodnom Sonćanka, darovala je svoju najnoviju umjetničku sliku direktorici RJ Poštanski promet iz Sombora *Vesni Kovač*. Iako je vrijeme bilo vrlo vjetrovito i hladno, otvara-

nju je prisustvovao veći broj Sonćana, društveno-politički vrh Općine Apatin i članovi Savjeta MZ Sonta.

U prigodnom kulturno-

zabavnom programu sudjelovali su članovi TO »Sonćanski biseri« i nekoliko članica KUD-a »Mažoret«.

I. A.

U SRIJEMSKOJ MITROVICI ODRŽANA OBUKA ZA DOPIŠNIKE »HRVATSKE RIJEČI«

Novi dopisnici iz Srijema

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ« održala je u subotu, 23. ožujka, seminar za obuku dopisnika ovog tjednika s područja Srijema. Cilj seminara bio je unapređenje izvještavanja o događanjima u hrvatskoj zajednici u Srijemu, te animacija novih dopisnika u tom dijelu Vojvodine.

O problemima, zahtjevima i strategiji suvremenog novinarstva kroz prizmu dopisništva, govorili su direktor NIU »Hrvatska riječ« *Ivan Karan*, odgovorna urednica tjednika *Jasminka Dulić* i urednik dopisništva tjednika *Mirko Kopunović*.

Nakon teorijskog upoznavanja s novinarskim žanrovima i formama koje je predvodio urednik rubrike za kulturu *Davor Bašić Palković*, polaznici su kroz praktični rad imali priliku primijeniti usvojene upute, ali se i oprobati u pisanju vijesti i izvještaja.

Seminaru, koji je održan u Hrvatskom domu HKC-a »Srijem« u Srijemskoj Mitrovici, nazočilo je sedmero prijašnjih i novih dopisnika tjednika iz ovog dijela Vojvodine.

P. P.

ODRŽAN SASTANAK SRIJEMSKIH UDRUGA KULTURE

»Srijemci Srijemu« radni naziv zajedničke manifestacije

»Srijemci Srijemu« prijedlog je naziva zajedničke manifestacije srijemskih udruga kulture koja će biti održana 19. svibnja u srijemskomitrovačkom kazalištu. Na tom koncertu nastupit će sve hrvatske udruge iz Srijema, a odlučeno je i da će se publici predstaviti i po jedna udruga iz korpusa šokačkih i bunjevačkih Hrvata u Vojvodini. Time će se osigurati da Srijemci sudjeluju u programima hrvatskih udruga koje djeluju u Bačkoj. U kontekstu najave zajedničkog svibanjskog koncerta dogovoreno je i da se pravovremeno krene u medijsku kampanju glede ovog kulturnog događaja koji je od velikog značaja za Hrvate u Srijemu.

Sve navedeno odlučeno je na sastanku udruga održanom u subotu u prostorijama HKC-a »Srijem« u Srijemskoj Mitrovici. Sastanku su nazočili predstavnici šest od ukupno devet hrvatskih udruga s područja Srijema.

H. R.

DRAMSKA AKTIVNOST HKUPD-A »STANISLAV PREPREK«

Nova izvedba »Nore danas«

HKUPD »Stanislav Preprek« je u subotu, 23. ožujka, u novosadskoj Osnovnoj školi »Laza Kostić« odigralo

svoju predstavu »Nora danas«. Riječ je o drami koja tematizira aktualne moralne vrijednosti društva i pogled na život. »Nora danas« govori i o tome kako živimo i koje su posljedice utrke današnjeg čovjeka s vremenom.

U predstavi igraju: *Sanja Trivić Mioković, Mile Mikuljan, Anita Žanić, Marijan Sabljak, Branka Dačević, Dubravka Herget, Mladen Dražetin*.

A. K.

SVJETSKI DAN POEZIJE U MONOŠTORU Veliki školski pjesnički sat

U OŠ »22. oktobar« u Bačkom Monoštoru, u četvrtak 21. ožujka, obilježen je Svjetski dan poezije. Tim povodom, škola je raspisala natječaj – djeca su svoje pjesme cijeli mjesec imala prilike ubaciti u »Raspjevanu kutiju«, koja je bila smještena u školskom hodniku. Prijavilo se 19 sudionika, od kojih su njih šestero učenici nižih razreda, a pristiglo je ukupno 29 pjesama, tematski različitih.

Za najbolje radove, autorima su dodijeljene nagrade – knjige, časopis »Neven«, slatki paketi. Ovaj sat poezije i umjetnosti, popraćen je i od strane animatora za kulturu za Bački Monoštor.

Z. M.

SUSRET NAD SUSRETIMA

Dan za pamćenje

Iz Zagreba: Dražen Prčić

Drugi puta u posljednjih 15 godina glavni grad Hrvatske bio je domaćinom najvećeg, najvažnijeg i još mnogo toga NAJ nogometnog susreta dviju susjednih država. U sklopu kvalifikacijskog ciklusa za odlazak za sljedeće Svjetsko prvenstvo u Brazilu 2014. godine, prošloga petka (22. ožujka) je na zagrebačkom Maksimiru odigran meč 5. kola skupine A između Hrvatske i Srbije. Meč koji je posljednjih mjesec i više dana dizao tenzije na objema stranama granice, a protekao je posve mirno i prijateljski, na terenu i stadionu negirajući sve zlorade medijske napise. Hrvatska je zasluženno pobijedila (2-0) golovima

Mandžukića i Olića, jer je tog prohladnog popodneva na samom početku novoga proljeća bila bolja. Ali pobijedio je i nogomet kao igra nad igrama. Pobijedio je sport koji bi trebao i morao biti iznad politike. Zbog toga bi trebalo upamtiti ovaj susret nad susretima kao primjer za budućnost razmišljanja na ovim našim prostorima. *Luka Modrić*, nogometaš Hrvatske i Real Madrida, nakon utakmice u prvoj izjavi danoj novinarima u tzv. Mix zoni je naglasio: »Nemojmo se stalno vraćati na ratne teme, naravno da je susret protiv Srbije za mene značajan, ali je značajan u sportskom pogledu.«

MJERE SIGURNOSTI

Zbog zajedničke odluke oba nogometna saveza da na oba susreta u Zagrebu i Beogradu zbog mjera sigurnosti bude zabranjen dolazak gostujućih navijača, ovaj duel između Hrvatske i Srbije bio je lišen uobičajenog tribinskog rata dvaju simpatizerskih tabora, pa je cijeli stadion jednoobrazno bio crveno-bijeli u odijevanju i navijanju. Pomalo neuobičajeno za nogometne susrete, ali izgleda da je jedino tako moguće izbjeći incidente oko stadiona i na njemu. A pod sve većim i jačim prijetnjama UEFA zbog brojnih divljanja navijačkih skupina obiju reprezentacija, čini se jednim načinom sprečavanja

Pobjedom protiv Srbije, Hrvatska je učinila veliki korak prema plasmanu na SP u Brazilu

izbacivanja iz međunarodnih natjecanja pod njenom jurisdikcijom.

Zbog takvih okolnosti, i cijela uvertira pred susret tijekom prijedopodnevni i rano poslijepodnevni sati na zagrebačkim trgovima, kafićima i ostalim gradskim lokalitetima navijačkih okupljanja, bila je vrlo mirna i nadasve benigna. Pilo se pivo i sokovi, pjevale su se navijačke pjesme i širili navijački transparenti, ali bez ikakve potrebe za dodatnim angažmanom značajano ojačanih postrojbi hrvatske policije. Lijep sunčan dan, iako malo prohladan, pogodio je svima i vrijeme do označenog početka ulaska na stadion Maksimir korišteno je za pravo guštanje. Jelačić plac, glavni i središnji zagrebački trg bio je posve obojen u prepoznatljive crveno-bijele kvadratiće po kojima već cijeli svijet zna zemlju nekadašnjih *Ćirina* vatrenih,

a danas *Štimčevih* junaka velike pobjede.

Pored hrvatskih nogometaša i navijača, prošli petak će zasigurno po lijepom upamtiti i svi zagrebački ugostitelji po izvanrednom prometu. Kako prije, tako i poslije tekme.

HRVATSKA – SRBIJA

Upravo zbog gore navedenih i pojačanih mjera sigurnosti, kvalifikacijski susret između Hrvatske i Srbije počeo je u nešto ranijem, poslijepodnevnom terminu od 18 sati, što je za većinu igrača s obiju strana neuobičajeno vrijeme za igru. Osjetilo se to u prvih dvadeset minuta susreta, u nepovezanoj igri bez ijedne konkretnije akcije i ozbiljnijeg ataka na protivnički gol. Hrvatska je pokušavala organizirati napad, Srbija se uspješno branila i razgrađivala igru, no onda je *Kolarov* pogriješio

ispucavši slobodan udarac ravno u noge hrvatskih napadača, Olić je projurio i nesebično uposlio Mandžukića, a jedan od najboljih strijelac Bundes lige rutinirano poslao

loptu u nebranjenu *Brkićevu* mrežu. Stadion je eksplodirao i nakon toga sve je postalo drugačije. Igra je pomalo živnula, iako je i dalje bila rastrzana, što zbog važnosti samog susreta uopće nije začuđujuće, no drugim hrvatskim golom, nakon *Srninog* centaršuta i Olićeve spretnosti pred neodlučnim gostujućim vratarem, sve je konačno dobilo obrise velikog nogometnog susreta. Iako je u toj 37. minuti već sve bilo rezultatski riješeno.

POST FESTUM

Kada je turski sudac *Cakir* označio kraj susreta, erupcija oduševljenja je preplavila maksimirski stadion, a zvuci popularne pjesme *Večeras je naša fešta* najbolje su ilustrirali atmosferu koju su Pletikosa, Modrić, Srna, ali i najmlađi akter susreta *Kovačić* kreirali tijekom novih povijesnih devedeset minuta. S nova tri boda Hrvatska je u sedlu za izravni odlazak na SP u Brazil i ukoliko ne bude nekih neugodnijih iznenađenja, susret protiv izravnog konkurenta Belgije na domaćem terenu

odlučit će o pobjedniku skupine A. Pobjeda protiv Srbije pokazala je i dokazala vrijednost Hrvatske nogometne reprezentacije koja pod vodstvom izbornika Štimca igra zrelo i na razini momčadi koja se nalazi među prvih 10 na svijetu.

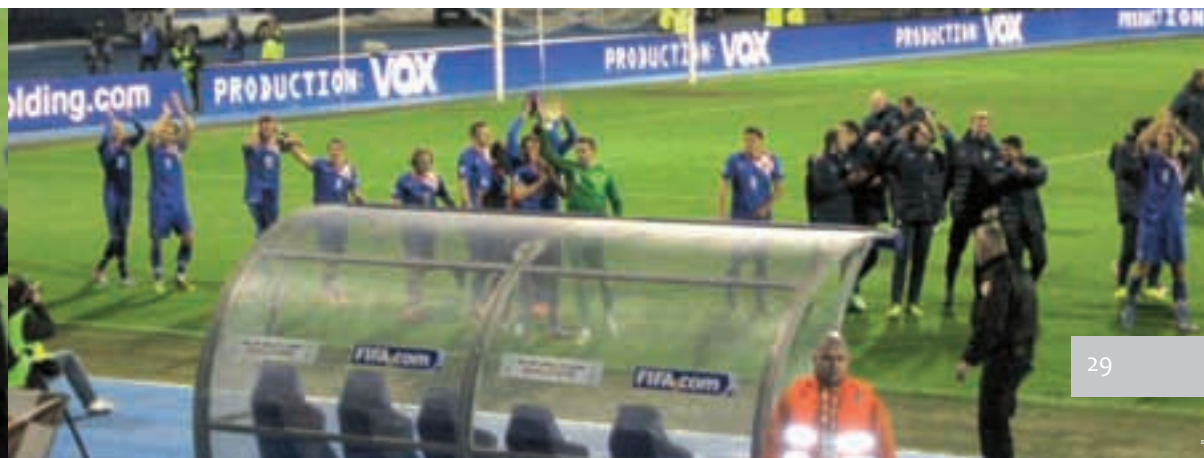
Navijači su to znali nagraditi svojim vjernim navijanjem. A nakon susreta nije zabiljeжан nikakav ozbiljniji incident, što je također za pohvalu. Besprijekornom organizacijom susreta visokog rizika Hrvatska je još jednom u svijet odaslala poruku kako je zemlja koja s pravom

ovog ljeta ulazi u članstvo Europske Unije i da je spremna organizirati i druge velike sportske manifestacije.

Tog danas već povijesnog 22. ožujka na Maksimiru je pobijedila Hrvatska. Pobijedio je sport.

Jubilarci

Stipe Pletikosa, Josip Šimunić i Darijo Srna nagrađeni su prije početka susreta prigodnim darovima za 100 nastupa u majici hrvatske reprezentacije koje im je uručio predsjednik HNS-a Davor Šuker.

IŠČEZLA STOLJEĆA – CRTICE IZ POVIJESTI O NASELJIMA U SRIJEMU U SREDNJEM VIJEKU (LII. DIO)

Gozba u palači plemenitog šafara kralja Sigismunda u Iloku

Piše: dr. Zsombor Szabó

Plemeniti šafar¹ kralja Sigismunda gospodin Izdenczy je povodom krštenja svog prvorodenog sina u svojoj iločkoj palači održao gozbu za uzvanike iz grada i okolice. Prethodnih dana sluge su na iločkoj tržnici nakupovali za gozbu ribu, meso, povrće i potrebne začine. Jedan momak je otišao u susjedni Futog, da na tamošnjoj tržnici kupi smokve, koje će biti poslužene kao delicija. Mada je šafar u svojim vinogradima u okolici Iloka proizvodio kvalitetno crno i bijelo vino, poslao je jednu kočiju da iz Banovog Monoštora dovezu bačvu sve čuvenije bijele kevedinke. Pošto je bilo rano ljetno doba, sluge su u dvorištu, uz dozvolu biroa, podigli drvenu konstrukciju, otvoreni šator pokriven granama (ovaj šator će moći stajati najviše petnaest dana u dvorištu, pa će se ukloniti kako ne bi izazvao požar). U šatoru su bili postavljeni glavni stol i stolci za uglednije goste, a za ostale dugačak stol i klupe. Sluge su postavile i cvijećem ukrašene stolove za serviranje.

POZVANI GOSTI PRISTIŽU

Prvo je pristigao novoizabrani biro sa svojom obitelji. Oni su sjeli za glavni stol, gdje je već sjedio domaćin sa ženom. Zatim su stigli članovi Magistrata, ugledni-

¹ Šafar- kraljev namještenik, koji je vodio brigu o kraljevim interesima

Prikaz srednjovjekovnog kuhara, XIV. stoljeće

ji trgovci i meštari cehova. Nitko nije sjeo za stol dok nije oprao ruke u lavoru. Sjedenje je bilo strogo po rangu gostiju. Sluge su prvo na stol postavili noževe, vinske bokale, zatim kruh i pehare. Poslije je marljiva posluga počela iznositi razna jela, a gosti su veselo razgovarali i nudili jedan drugog jelima. Violinisti i gitaristi su glazbom zabavljali prisutne. Posluženo je ponovno vino iz podruma ispod palače i na kraju su donijeli raznovrsno voće, među njima i smokve. Završetkom jela suđe i ostaci hrane su odnešeni i gosti su ponovno oprali ruke. Zatim su se gosti zajedno zahvalili Gospodu Svevišnjem i domaćinu majstoru Izdenciju na jelu i piću. Potom su ponovno punili pehare vinom, da svima bude radost u srcu i da svi zajedno zapjevaju.

POGLED U KUHINJU

Kuhinja se nalazila u prizemlju palače, u kutu je gorjela

otvorena vatra iznad koje je bio širok svod, a dim je odvođen jednim užim dimnjakom. U svodnom dijelu bile su postavljene drvene šipke, na kojima se dimilo meso. U zidu su bile razne niše za pohranjivanje kuhinjskog suđa i ostataka od jela. Uz zidove stajale su klupe, za sluge koje su tu jele, a noću su tu i spavale. Iz dimnjaka su visili i lanci za držanje kotlića, a uz vatru su stajali i kovani tronošci za držanje raznih posuda u kojima se kuhalo. Glavni kuhar je imao niz pomoćnika, koji su pripremali jela, čistili i prali povrće, meso. Na okolnim policama su bili tanjuri, zdjele od crijepa i ostalo suđe za kuhanje. Čistu pijuću vodu su pomoćnici donosili iz zdenca u dvorištu, koja je nakon iskorištenja preko kamenog alova tekla u dvorište ili u septičku jamu, odnosno jarak. U kuhinji je bila velika gužva, posluga je jela stalno iznosila na stolove i vraćala prazne zdjele i tanjure. Ostaci hrane su kasnije služili kao jelo slugama i najamnim radnicima.

NEKOLIKO JELA S TRPEZE

Glavni kuhar bio je daljnji rođak kraljevog ličnog kuhara, i ljubazno nam je »ispričao« recept nekoliko jela koji su bili posluživani. Uz svinjsko pečenje služena je začinjena juhica, koja se pripremala na sljedeći način: kim i anis su samljeveni s octom i medom, šafran daje

Kraljevska gozba, drvorez, sredina XV. stoljeća

žutu boju, stavi se u nju i senf. U ovoj juhici možeš poslužiti svinjeće pečenje s peršinom i repom, ili već kakvo meso želiš - kaže glavni kuhar. Kao specijalitet servirana je punjena štika, a kuhar kazuje: uzmi jednu veću svježju štuku i oderi kožu ribe da ostane cijela, skuha njeno meso, izvadi kičmu i kosti, uzmi začine i pomoću tučka napravi smjesu, dodaj svježja jaja i šafran, i s ovom masom puni kožu štuke, peci kratko vrijeme i posluži. Kao kolač posluženi su fanci, koji se pripravljaju na sljedeći način: naribaj sir, pomiješaj s jajima, u smjesu ubaci i sjeckanu kuhanu slaninu. Napravi čvrsto tijesto, napuni ga s ovom smjesom, isjeckaj fanke i ispeci ih u maslacu ili u masti, posluži ih tople. Uz ove recepte kuhar nam je poželio i dobar tek² (tko želi može isprobati ove recepte).

² Opisi pijace, gozbe, kuhinje i recepti iz XIV. stoljeća, su uzeti iz knjige Szántó András: Eleink ételei. Mezőgazdasági kiadó, Budapest, 1986. Korišten je i Statut grada Iloka.

Zbornik s okruglih stolova »Urbani Šokci«

OSIJEK/SUBOTICA – U suradnji s Šokačke grane iz Osijeka i Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, sredinom ožujka 2013. godine iz tiska je izašao zbornik radova sa šestoga Međunarodnog okruglog stola Urbani Šokci »Marijanska svetišta Šokaca i Bunjevaca« i sa sedmoga okruglog stola »Urbani Šokci – Utemeljiteljski projekt udruge«. Zbornik radova za tisak su priredile prof. dr. sc. *Helena Sablić-Tomić* i mr. sc. *Vera Erl*, obujma je 323 stranice, a u njemu je objavljen i jedan broj radova autora iz Vojvodine.

KPZH »Šokadija« na Općinskoj smotri dramskog stvaralaštva

APATIN – Na Općinskoj smotri dramskog stvaralaštva odraslih u Apatinu, održanoj prošloga četvrtka, sudjelovale su dvije kazališne skupine, a jedna od njih bila je dramska sekcija KPZH »Šokadija« iz Sonte. »Šokadija« je u sončan-

Poziv za »Liru naivu 2013.«

Hrvatska čitaonica i Bunjevačko-šokačka knjižnica »Ivan Kujundžić« pri Katoličkom institutu za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« Subotica upućuju poziv za jedanaesti susret pjesnika Vojvodine pod nazivom »Lira naiva 2013.«.

Zainteresirani pjesnici trebaju poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom), a bit će objavljene u istoimenoj zbirci. Pokrajinski susret pjesnika »Lira naiva 2013.« bit će 25. svibnja 2013. godine u Subotici.

Pjesme i prijavu (s kraćim životopisom te fotografijom/portret) treba poslati do 1. svibnja 2013. na adresu: Hrvatska čitaonica, Bele Gabrića 21, 24000 Subotica, ili putem elektroničke pošte na adresu: katarina.celikovic@gmail.com. Detaljnije informacije mogu se dobiti putem telefona broj +381 64 211 31 86.

skom Domu kulture odigrala komediju »Dovedeni, zatečeni i naši« u kojoj režiju i tekst potpisuje *Ivan Andrašić*. Izbornik ovogodišnje smotre je dramaturg iz Novog Sada *Slobodan Govorčin*, a tko će se plasirati dalje bit će poznato nakon odgledanih predstava u okrugu, koje moraju biti odigrane do konca ožujka.

K. P.

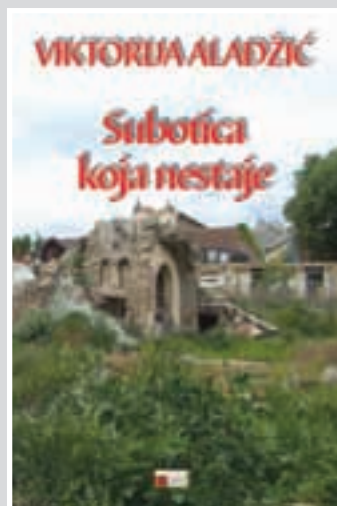
Uskrsni koncert u Sonti

SONTA – Pjevački zbor i tamburaški sastav KPZH »Šokadija« iz Sonte, u slavu najvećeg kršćanskog blagdana, Uskrsa, prirediti će u crkvi sv. Lovre tradicionalni uskrsni koncert. »Šokadinci« će pjevati za vrijeme velike svete mise u nedjelju 31. ožujka, koja će započeti u 10 sati.

I.A.

Predavanje i promocija knjige Viktorije Aladžić

SUBOTICA – Predavanje *Viktorije Aladžić* o urbanističkom razvoju Subotice pod naslovom »Subotica – ruža pustare« i predstavljanje njezine knjige »Subotica koja nestaje«, objavljene nakladom NIU »Hrvatska riječ«, bit će održano u srijedu 3. travnja u Art kinu »Lifka«, s početkom u 18 sati. Zbog ograničenog prostora, organizatori preporučuju rezervaciju mjesta na telefon kina 024/527-110.

»Tamburaški oproštaj« u Subotici

SUBOTICA – Glumci dramske skupine Male scene Hrvatske čitaonice izvest će predstavu »Tamburaški oproštaj« u četvrtak i nedjelju – 4. i 7. travnja na sceni Dječjeg kazališta u Subotici, s početkom u 19 sati. Autor teksta i režije je *Marjan Kiš*.

Ulaznice po cijeni od 100 dinara mogu se rezervirati i kupiti putem telefona 069/101-7090.

Poziv za dramsku sekciju »Nazora«

SOMBOR – HKUD »Vladimir Nazor« poziva zainteresirane za sudjelovanje u dramskoj sekciji. Poziv je namijenjen starijima od 12 godina, koji se mogu javiti u prostorijama ove udruge na Vijencu vojvode Radomira Putnika broj 26, ponedjeljkom i srijedom od 19 do 21 sat. Informacije se mogu dobiti svaki dan poslije 17 sati na telefon 025/ 416 -019.

Z. V.

U SUBOTICI OTVORENA IZLOŽBA SLIKA S UMJETNIČKE KOLONIJE »STIPAN ŠABIĆ 2012.«

Dobro mjesto na likovnoj sceni grada

Do 8. travnja u Galeriji Otvorenog sveučilišta u Subotici može se pogledati izložba radova nastalih na drugom sazivu Umjetničke kolonije »Stipan Šabić 2012.«, koju organizira Hrvatska likovna udruga »CroArt« iz Subotice.

Na izložbi je predstavljeno trideset slikarskih ostvarenja različitih likovnih poetika i nastalih u različitim tehnikama.

Izložbu je otvorila povjesničarka umjetnosti *Nela Tonković*, podsjetivši kako Vojvodina ima preko 60 godina dugu tradiciju održavanja likovnih kolonija. Govoreći o izložbi, ona je ocijenila kako je tek nešto više od petine

Izloženo je 30 slika 14 autora

radova, u susretu njihovih autora s novim okruženjem koje se bitno razlikuje od njihove svakodnevice, a to je sjedište kolonije – salaš *Paje Đurasevića*, pratilo duh toga mjesta.

»Ukoliko umjetnička kolonija 'Stipan Šabić' svake godine uspije proizvesti bar

20 posto kvalitete vidljive na ovoj izložbi, HLU 'Cro Art' i kolonija idu u pravcu zauzimanja dobrog mjesta na likovnoj sceni Subotice«, kazala je Nela Tonković.

Na drugom sazivu Umjetničke kolonije »Stipan Šabić 2012.« tijekom kolovoza prošle godine, sudje-

lovalo je četrnaest, mahom akademskih likovnih umjetnika iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Slovenije i Rumunjske. To su: *Ovidiu Corneliu Sălăgean*, *Șerban Sabin Roșca*, *Aleksandar Marković*, *Trpimir Grgić*, *Jasmina Rojc*, *Hristina Zafirovska*, *Toni Čatleski*, *Zlatko Krstevski*, *Sándor Kerekes - KeS*, *Sonja Paunović*, *Vanja Subotić*, *Srđan Milodanović*, *Biljana Stanimirović* i *Miladin Đukanović - Baja*.

Prigodom otvorenja izložbe nastupila je vokalna solistica *Marija Jaramazović* i recitatorice *Donna* i *Claudia Karan*.

D. B. P.

X. FESTIVAL VOJVOĐANSKE TAMBURE ODRŽAN U SUBOTICI

Najuspješniji učenici subotičke škole

Jubilarni deseti po redu Festival vojvođanske tambure, održan prošle srijede u Subotici, okupio je učenike iz deset glazbenih škola u pokrajini u kojima se odvija nastava vezana uz ovaj nekada tradicijski, a danas u svijetu umjetničke glazbe sve priznatiji instrument.

Festival vojvođanske tambure je natjecateljskog karaktera. Natjecanja su održana u više uzrasnih kategorija, a najviše prvih mjesta osvojili su učenici subotičke Muzičke škole.

U natjecanju osnovaca, Subotičani su bili najbolji u kategoriji I. razreda (*Marko Kujundžić*), II. razreda (*Ivana Mačković*), IV. razre-

Dječji tamburaški orkestar Muzičke škole u Subotici

da (*Nenad Sanader*), te u kategoriji V. razreda (*Matija Temunović*).

Među osnovcima, u kategoriji III. razreda pobijedila je *Tamara Gladić* iz Muzičke škole »Petar Konjović« iz Bečeja, dok je kategoriji VI. razreda najbolji bio *Aleksandar Plankoš* iz Muzičke škole u Kuli.

Među natjecateljima u kategoriji srednjih škola prvo mjesto osvojila je *Milica Lerić* iz Muzičke škole u Subotici.

Održana su također i natjecanja komornih sastava i orkestara.

U prvospomenutoj kategoriji stručno povjerenstvo najboljim je ocijenilo kvintet »Triola« iz Muzičke škole

Subotica (klasa prof. *Milana Pridraškog*), a u drugospomenutoj najbolji su bili: Dječji tamburaški orkestar Muzičke škole Subotica i Tamburaški orkestar srednje Muzičke škole Subotica pod ravnanjem prof. *Mire Temunović*.

Nastavnik tambure u Muzičkoj školi »Petar Konjović« u Somboru *Đuro Parčetić* kaže kako je razina kvalitete tamburaške glazbe u Vojvodini unaprijeđena u odnosu na stanje od prije jednog desetljeća. »Glede kvalitete evidentan je pomak nabolje, učenici pokazuju ozbiljan pristup te nema bojazni da će tambura kao instrument biti zaboravljena«, dodaje on.

D. B. P.

U PLAVNI I VAJSKOJ PREDSTAVLJENA KNJIGA »ČUDAN OVAJ BILI SVIT«

Djeca poznaju Meštrovu poeziju

Knjiga poezije za djecu »Čudan ovaj bili svit« pjesnika iz Bođana Josipa Dumendžića – Meštra predstavljena je učenicima u osnovnim školama »Ivo Lola Ribar« u Plavni i »Aleksa Šantić« u Vajskoj, u prošli petak 22. ožujka.

Knjiga je objavljena koncem rujna 2012. godine u nakladi Hrvatske čitaonice, a sadrži 80-ak dječjih pjesama napisanih na ikavici kojom govore šokački Hrvati u Bačkoj.

Program su izvrsno pripremile nastavnice hrvatskog jezika Nermina Košutić i Milena Baždar, dok su učenici pokazali neobično zanimanje za poeziju, recitiranjem Meštrovih pjesama i razgovorom s pjesnikom. Na ovom predstavljanju knjige dalo se zaključiti da su Meštrove pjesme naišle na dobru recepciju. U Plavni su djeca čak i pjevala uglazbljene pjesme ovog vrsnog pjesnika na šokačkoj ikavici. Zato i nije čudo što su govornici unijeli puno emocija u obraćanju vrlo discipliniranim i znatiželjnim učenicima.

PUNO ČITAJTE!

U razgovoru s djecom, odgovarajući na njihova pitanja, Josip Dumendžić je kazao kako je pisati počeo 1966. godine, kada je imao 15 godina. »Puno sam i čitao. Savjetujem i vama da što više čitate, pažljivo slušate i učite. Važne su dvije stvari: imati naviku čitanja i očuvanje svoga materinjeg jezika. Nastojte da vam nijedan dan

ne prođe, a da ne pročitate barem jednu stranicu, bilo da je to redovita lektira ili neko drugo štivo namijenjeno za vaš uzrast. Iz svega što pročitate nastojte izvući neku

Susret pjesnika s učenicima

pouku i nešto naučiti, jer znanja nikad nije dosta«. Meštar je i čitao svoje pjesme što je dodatno uljepšalo ovaj svojevrsan Dan poezije u školama u Plavni i Vajskoj.

»Ovo je više nego što sam mogla poželjeti. Vi ne samo da ste recitali, nego ste i uglazbili i otpjevali pjesme. Poezija može biti dvostruko dobra, ako se uglazbi. Treba otvoriti oči i uši i sve možete iskoristiti kao dobar motiv za poeziju. Riječi se moraju slušati«, rekla je među ostalim Katarina Čeliković koja je pozdravila učenike u ime nakladnika ove knjige – Hrvatske čitaonice, a svakoj školi darivala desetak primjera stihozbirke za knjižnice.

DOBRI UČENICI

U obraćanju djeci u Plavni članica Izvršnog odbora

HNV-a zadužena za obrazovanje Anđela Horvat je među ostalim naglasila: »Jako sam zadovoljna kako ste recitali pjesme iz knjige koju smo danas predstavili. Vidi se da

jelite s nama«. Ona je pri tom naglasila značaj »Hrčka« koji je otvoren za učeničke radove.

Predstavljanje knjige organizirali su Hrvatska čitaonica kao nakladnik, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatsko nacionalno vijeće. Ovom događaju u dvjema školama, u kojima se izučava hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture, nazočili su i ravnatelj ZKVH-a Tomislav Žigmanov, urednik dopisništva u »Hrvatskoj riječi« i književnik Mirko Kopunović, bačko-plavanski župnik vlč. Josip Štefković, ravnateljice obiju škola Svetlana Nedimović i Maja Uzurov te predsjednica HKUPD-a »Matoš« Plavna Kata Pelajić. Slučajno ili ne, ovaj susret pjesnika s djecom u Plavni i Vajskoj uslijedio je odmah nakon Svjetskog dana poezije, koji je Unesco ustanovio 1999. godine, a obilježava se 21. ožujka širom svijeta raznovrsnim programima.

Z. Pelajić

O autoru

Josip Dumendžić – Meštar rođen je 1951. godine u Bođanima. Završio je gimnaziju Paulinum u Subotici. Pjesme piše od 1966., a objavljuje ih u listu Borovo (dok je radio u kombinatu Borovo), u katoličkom mjesničniku Zvonik, kalendaru Subotička Danica, tjedniku Hrvatska riječ i somborskom listu Miroљub. U nakladi Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost Ivan Antunović 2001. godine objavljena mu je prva zbirka pjesama Šokačke radosti i tuge, a koautor je dviju zbirki pjesama grada Vukovara Četvrta smjena (1980.) i Krijesnice (1982.). Josip Dumendžić – Meštar sudjeluje svojim pjesmama na Liri naivi od njezinog početka, a objavljivao je i u zbornicima KLD Rešetari u Hrvatskoj. Uskoro će iz tiska izići i njegova treća knjiga.

BUNJEVAČKA NARODNA NOŠNJA (II. DIO)

Tamburaši u gaćama iz fototeke Vide Bagura

Muški svileni prsluk na kumašne grane urešen srebrnim pucadima iz zbirke Petra Vojnića Purčara (Foto: Ivan Ivković Ivandekić)

Čohani prsluk i čakšire iz zbirke HKPD »Matija Gubec« Tavankut (Foto: Ivan Ivković Ivandekić)

Muška nošnja

Piše: Kata Suknović, dipl. ing. za tekstilno inženjerstvo, tekstilno-strojarske struke

Tijekom vremena muška se nošnja, poput ženske, u nekim pojedinostima transformirala. No u načelu, sastojala se od **košulje, gaća, opanaka i kabaniće**, što su ujedno i značajke nošnje dinarskoga područja. Razlikovala se pri tomu radna od svečane nošnje, i to po tome što je svečana nošnja bila rađena od kvalitetnijeg materijala, a odlikovala se i bogatijim ukrasima (srebrna pucad, zlatovez, bijeli vez).

Košulja je izrađivana od domaćeg lana i konoplje. Na leđima i rukavima bila je naborana (»namrskana na sitne mrske«), preko ramena je imala »zakrpe«, a ispod pazuha je bila proširena umetkom od domaćeg platna tzv. »laticom«. Prvotno nije imala pucad već se vezala vrpcom. Svečane su košulje mogle biti ukrašene bijelim ili zlatnim vezom i to ponajprije na »obašvi« i »njidrima«.

Gaće su šivene od domaćeg platna, u četiri pole, odnosno svaka nogavica od dvije pole. Među nogavice je ume-

tan »tur«. Dužina je nogavica dopirala do gležnjeva, a u gornjem dijelu u porub je uvlačena vrpca tzv. »ugaćnjak«, kojom su se gaće u struku vezivale. Svečane su se gaće, da bi raskošnije izgledale, šile i u šest pola. Dobro su štirkanе i bogato nabirane.

Sredinom 19. stoljeća elementi gradskog načina odijevanja, odnosno gradske mode, bivaju prihvaćeni i od strane širih narodnih slojeva. U širu uporabu ulazi šešir, hlače priljubljene uz noge tzv. »čakšire«, prsluk (»prsluk«), kaput i dolama. Obuvale su se papuče i čizme.

Prsluk se osobito mogao izdvojiti ljepotom izrade. Izrađivali su se jednostavniji, svakidašnji, od crne čohе, te svečaniji i bogatiji od svile i »kumaše« (baršun, samt) koji su se mogli ukrasiti i zlatovezom. Zakopčavao se srebrnim pucadima kojih je bilo od petnaest do dvadeset pet.

Dolama, svečani muški ogrtač izrađen od crne čohе, a iznutra postavljen crvenom čohom. Otraga, u struku dola-

ma je bila naborana, odnosno imala je »laptice«. Sprijeda se zakopčavala s osamnaest srebrnih dugmadi i osamnaest srebrnih punki. Nosili su je bogatiji (»gazdački«) sinovi i jedinci.

Hlače tzv. »čakšire« su se zimi oblačile na gaće. Tijekom vremena su mijenjale svoj oblik. Do početka 20. stoljeća bile su užе sa »zaliskom na kajiš«, prošarane vrpcom (»žinorom«), a na koljenima su bili ušivani »štenci«. Sam je naziv »štenci«, za ušiveni dio hlača na koljenima, sačuvan do danas. No danas se »štenci« ne ušivaju prema kroju hlača, nego služe kao zakrpe, odnosno kao pojačanje na koljenima. Sprijeda nisu imale razrez, nego su bile »sprid s natkurnjakom«. Tridesetih godina 20. stoljeća »čakšire« dobivaju šunkasti oblik, a nogavice bivaju proširene u dijelu koljena.

Reklja, kaput od valjane vune, išaran na rubovima i oko rukava, utjecaj je nekadašnjeg graničarskog načina odijevanja.

Pršnjak, (»popršnjak«) i opaklija dijelovi su zimске odjeće, a izrađivani su od ovčjega krzna. Pršnjak je prekrivao prsa. Gornji su mu dijelovi od ovčjega krzna i često ukrašeni šarama. Zakopčavao se na ramenu i sa strane, ispod pazuha. Opaklija je velik, dug krzneni ogrtač, rađen najčešće u jedanaest do trinaest pola, sužen oko vrata. Sezala je do zemlje, a bila je obrubljena obašvom od jagnjeće kože i vunanim nitima raznih boja.

Vunene pletene **čarape** češće su nosile žene od muškaraca koji su u opanke ili papuče češće oblačili čarape od valjane vune. U čizmama su, umjesto čarapa, najčešće stopala omatali ovojima (obojcima).

Zimi su se kao pokrivala za glavu koristile **šubare** od običnog jagnječeg krzna ili od skupocjenijeg astrhanskog krzna tzv. »striganske«, koje su nosili imućniji ljudi.

Kravata (»poša«) se nosi od druge polovice 19. stoljeća, a do tada su se oko vrata ponekad vezivala marama.

KNJIŽEVNA VEČER MARKA DEKIĆA BODOLJAŠA U SUBOTICI

Značajni hrvatski pjesnik iz Mađarske

Mijo Karagić, Marko Dekić Bodoljaš i Csaba Horváth

Najbolje su mu one pjesme u kojima govori o ljubavi prema svome narodu, materinskom jeziku te ljubavi prema našoj matičnoj državi Hrvatskoj, smatra dr. Mijo Karagić

glasnika', tjednika Hrvata u Mađarskoj. Tiskamo i književna ostvarenja hrvatskih književnika u Mađarskoj, 'Hrvatski kalendar', zbornike radova... Naš glavni profil je tiskanje udžbenika, gdje osim za hrvatsku, tiskamo udžbenike i za druge nacionalno-manjinske zajednice. Poduzeće je 2005. pokrenulo i internetski radio 'Croatica', kazao je Csaba Horváth.

D. B. P.

Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i NIU »Hrvatska riječ« organizirali su prošloga petka književnu večer hrvatskog pjesnika iz Mađarske Marka Dekića Bodoljaša, koja je održana u prostorijama Galerije »dr. Vinko Perčić« u Subotici.

Književna večer priređena je u povodu 75. rođendana i pola stoljeća stvaralaštva ovog cijenjenog i plodnog pjesnika, čiji opus čini sedam zbirki pjesama. Marko Dekić piše u duhu hrvatskoga folklora mađarskih Hrvata te opisuje živu i svakodnevnu stvarnost u duhu romantičarskog narodnjaštva. Radio je kao učitelj, novinar i urednik, a član je Društva hrvatskih književnika i Saveza mađarskih književnika.

Gostujući književnik je ovom prigodom čitao svoje pjesme, a o njegovom stvaralaštvu govorio je dr. Mijo Karagić, počasni predsjednik Hrvatske državne samouprave.

»U pjesništvu Marka Dekića ima puno utjecaja

narodne književnosti, što nije slučajno jer se bavio folklorom. Ako bismo ga pokušali okarakterizirati teško bismo ga stavili u neki kalup, jer je njegova poezija široka. On ne piše samo o svojoj rodnoj Bačkoj, već pošto je bio učitelj među gradišćanskim Hrvatima, kod njega se osjeća i utjecaj gradišćansko-hrvatske književnosti. A budući da mu je prva žena Grkinja, a druga Romkinja, osjeća se utjecaj i kultura tih naroda. Po mojem sudu, najbolje su mu one pjesme u kojima govori o ljubavi prema svome narodu, materinskom jeziku te ljubavi prema našoj matičnoj državi Hrvatskoj. U posebnu kategoriju spada njegova poezija za djecu. Naime, kada su neka natjecanja recitatora u Mađarskoj, njegove pjesme uvijek su na repertoaru i djeca ih vole«, kaže Mijo Karagić.

U okviru večeri ukratko je predstavljeno i neprofitno poduzeće za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost »Croatica« iz Mađarske, o kojoj je govorio njezin rav-

natelj Csaba Horváth. On je istaknuo kako su ovo poduzeće osnovali Hrvatska državna samouprava i Savez Hrvata u Mađarskoj 1999. godine.

»U 'Croatici' se tiska i tu je i Uredništvo 'Hrvatskog

Razmjena iskustava

Prije književne večeri gosti iz Mađarske posjetili su NIU »Hrvatska riječ« gdje ih je primio ravnatelj ove ustanove Ivan Karan. Osim upoznavanja s načinima funkcioniranja

»Hrvatske riječi« i »Croatice«, na sastanku je bilo riječi i o njihovim iskustvima u radu kao medijskih kuća Hrvata u dvije države. Među ostalim, dogovoreno je da će krajem travnja biti održano predstavljanje izdanja NIU »Hrvatska riječ« u Budimpešti.

Foto: Augustin Juriga

XII. POSTAJA Isus podignut umire na križu

BUNJEVAČKI
PU
KRIZA

Na gredi Lubanjskoj visiš propet. Raspeli su Te. Bezumni svit! I taka vlast! Visiš, kažem, na križu propet s dvojicom kraj sebe... Niki razbojnici su bili. S njima da završiš!? Tako je prikazano i na Kalvariji u Bajmaku!

Ne kuniš nikog – u miru si sa svima dočeko nezasluženu smrt! Sve se namirilo, ispunilo... Povist se ostvarila... Skončat u miru sa svima uzor treba da je i svim ljudima, naročito nama, posvađanim Bunjevcima.

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merковиć i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 29. ožujka do 4. travnja 2013.

29. OŽUJKA 1745.

Kraljevska komora Ugarske dopustila je Subotici da podigne zajam kako bi otplatila obveze proistekle iz stjecanja privilegija iz 1743. godine. Ovo je zaduženje iznosilo je 23.901 forinti.

29. OŽUJKA 1764.

Odgovarajući na prijedlog Kraljevske komore kojim se Subotici nudi kirurg, Gradski magistrat izražava spremnost odmah prihvatiti vještog ranara (kirurga) ukoliko se služi »dalmatinskim jezikom« i odrediti mu godišnju plaću od 100 forinti, te mu osigurati i stanovanje, uz još 12 mjerova pšenice na godinu.

30. OŽUJKA 1820.

Rođen je *Ambrozije Šarčević*, pisac, leksikograf, prevoditelj, bliski suradnik *Ivana Antunovića*. Završio je filozofiju i pravo, radio u Zemaljskom saboru, bio odvjetnik i sudac – markantna je intelektualna osobnost među bunjevačkim Hrvatima svoga doba. Govori pet jezika: hrvatski, latinski, mađarski, njemački, francuski, prati vodeće onodobne europske publikacije, veliki je erudit i u stalnoj je prepisci s narodnim prvacima iz više zemalja. Zalagao se za otvaranje bunjevačkih i šokačkih škola, a u obranu materinjeg jezika uputio je »Otvoreno pismo rodu bunjevačkom i šokačkom«. Sudionik je pokretanja prvog književnog društva u Subotici 1840. godine. Napisao je i objavio veliki broj stručnih i političkih rasprava, zalazući se za emancipaciju svoga naroda i njegovu ravnopravnost s ostalima. Sakupljao je pučko

govorno blago. Izradio je više rječnika, a među ostalim objavio: – *Zbirku mudrih i poučnih izrekah, na korist bunjevačkog puka*, 1869; – *Tolmač izvornih, književnih i zemljopisnih jugoslavenskih riči*, 1870; – *Magjarsko-Jugoslavenski politički i pravosudni Rječnik*. *Magjarsko-Jugoslavenski dio*, 1870; – *A Bunyevác program*, 1892; – *Elemi népiskolai Magyar-Bunyevác-Sokác szótár* (rječnik namijenjen mađarskim učiteljima u hrvatskim pučkim školama), 1893; – *Magyar-Szerb-Horvát-Bunyevác-Sokác könyvészeti Szótár* (Mađarski-srpski-hrvatski-bunjevački-šokački književni rječnik) 1894. i dr. Umro je 29. studenog 1899. godine.

31. OŽUJKA 1447.

Prema jednom spisu, *János Korogi*, potonji mačvanski ban, daruje posjed *Jánosu Hunyadiju* i njegovim sinovima *Lászlu* i *Mátyásu*, riječ je zapravo o današnjem Verušiću.

1. TRAVNJA 1899.

Prema navodima tjednika »Neven«, kojega je pokrenuo *Mijo Mandić*, subotička tvrtka »Hartmann & Conen« uputila je više svojih radnika u London, kako bi ondje pripremali perad za prodaju. Muškarci su na ime dnevnice dobivali jednu i pol, a žene jednu forintu.

2. TRAVNJA 1946.

U Zagrebu je rođena *Nada Kokotović*, gdje studira balet, režiju i filozofiju. Ustrajno zagovarajući moderni balet, osobito koreodramu, krajem 70-ih dobiva dvogodišnju

Fordovu stipendiju i usavršava se kod glasovitog *Geogra Balanchina* u New York City Balletu. Po povratku iz SAD-a, surađuje s grupom istomišljenika i sudjeluje u pokretanju KPGT-a. Od sredine osamdesetih do početka devedesetih djeluje u Subotici, kada su njezine ovdje postavljene koreodrame prikazane u svim kulturnim središtima Jugoslavije i gostovale u vodećim europskim zemljama, nadalje Meksiku, SAD-u i Australiji. U Njemačku emigrira 1992. i ondje u Kölnu, 1996. pokreće teatar TKO.

2. TRAVNJA 2005.

Premينو je *Karol Józef Wojtyła*, papa *Ivan Pavao II.* Okupljanjem vjernika u svim župama, posebno na Bunariću, biskupskom misom i otvaranjem knjige žalosti, Subotičani pokazali što osjećaju prema preminulom poglavaru Rimokatoličke crkve. Među ostalim *Ivan Pavao II.* osmislio je sintagmu – kultura života – od začeca do prirodne smrti. Zagovarao je pravo svakog naroda na svoju državu, samostalnost i suverenost. Promicao međureligijski dijalog i prvi je papa koji je ušao sinagogu i džamiju. U 26 godina pontifikata obišao je 130 zemalja i posjetio 850 gradova. Napisao je ili izgovorio oko 15 tisuća govora, 14 enciklika, 11 apostolskih konstitucija, 41 apostolsko pismo, 15 apostolskih pobudnica i više knjiga. Imenovao je 231 kardinala i zaredio 321 biskupa, proglasio 1338 blaženika i 482 nova sveca. Papa *Benedikt XVI.* proglasio ga je blaženim 1. svibnja 2011.

3. TRAVNJA 1987.

S površine Paličkog, Ludoškog i Omladinskog jezera, od 24. ožujka do 1. travnja sakupljeno je više od 50 tona uginule ribe.

3. TRAVNJA 1992.

U foajeu Velike vijećnice Gradske kuće otvorena je izložba o uvjetima za zaštitu i revitalizaciju subotičkog kazališta. Potom je predstavljena knjiga *Viktorije Aladžić i Gordane Vujnović-Prčić* »Zgrada subotičkog pozorišta«, koju su objavili: »Međuopćinski zavod za zaštitu spomenika kulture« i »Subotičke novine«.

4. TRAVNJA 1953.

Rođen je *Dragutin Vujković*, boksač, zaslužni sportaš Jugoslavije. Tijekom petnaestogodišnje karijere branio je boje »Spartaka«, banjalučke »Slavije« i beogradskog »Partizana«. Šest puta je osvajao titulu prvaka države, tri puta bio je prvak na Mediteranskim igrama, pet puta na Balkanskim igrama, u dva navrata osvojio je srebrnu kolajnu na svjetskim prvenstvima u boksu, u Havani 1974. i u Beogradu 1978.

4. TRAVNJA 1971.

U središtu grada, između ulica Vladimira Nazora i Borisa Kidriča (Korzo), otkriven je spomenik poznatom književniku, prevoditelju, jezikoslovcu, pravniku, kulturnom i javnom djelatniku *Ambroziju Bozi Šarčeviću*, (1820.–1899.). Bistu je na poticaj i traženje pjesnika i publicista *Jose Šokčića* izradio svjetski poznati i priznati kipar *Ivan Meštrović*. Nakon nekoliko godina *Šarčevićeva* je brončana bista izmještena u park ispred Željezničkog kolodvora.

ŠTO VOLITE KUhati, PODIJELITE S NAMA!

Proveli smo malo vremena u druženju s *Ivicom Dulićem*. Što je i tko je, čime se bavi, što radi, kako provodi vrijeme, slijedi u našim redovima. Poprilično angažiran, svojom voljom naravno, u HKPD-u »Matija Gubec«, u Tavankutu, u svome selu, među svojim. Nasmijan, spreman na šalu, ali isto tako i na rad.

Bio je drag da prihvati razgovor za ovu rubriku. Nismo uspjeli iz prve dogovoriti razgovor, no bili smo strpljivi, i evo iz drugog pokušaja smo uspjeli, što samo potkrepljuje naše prijašnje navode o njegovoj angažiranosti.

Kako nam sam kaže, trenutačno je nezaposlen, no ne bismo to tako protumačili. Prije bismo ovu tvrdnju prokomentirali kako ne bi imao vremena sve postići, da je uposlen. Angažiran je u HKPD-u »Matija Gubec« kao voditelj reprezentativne folklorne skupine u koju su uključeni srednjoškolci i oni malo stariji. Pokraj ovoga, još obnaša funkciju tajnika u istoimenom društvu.

Sa suprugom *Ljubicom*, koja je Tavankučanka, žive svoj idilični život na selu. Supruga putuje na posao, no Ivica dodaje, »nije nam problem udaljenost, jer smo navikli. Živim na istoj adresi već četiri decenija«. Ivica je otac dvoje djece - *Fabijana* i *Borne*. Fabijan je pet godina i pohađa vrtić na hrvatskom jeziku u Tavankutu, Borna je tri godine, on je još malen. Djeca kao djeca, živahna su i vesela, pomalo nemirna, vole crtiće, za koje mi, moramo priznati, nismo čuli, ili ih jednostavno ne pratimo, ali evo oni vole crtiće s autima »Mekvin« i svoje igračke.

Živjeti na selu, prednost ili...

Kada su angažirani, ili im jednostavno obaveze to ne dopuštaju, brigu o djeci preuzima Ljubičina mama.

Živjeti na selu, a nemati bar nekog ljubimca, recimo psa, nezamislivo je. Kako imaju dvorište, ima mjesta i za psa, ime mu je »Bubica«. Svi su zaduženi za njega. Vjeran je i odan pas, voli se igrati s djecom.

Ne možemo pričati o Tavankutu, a ne spomenuti sada već prepoznatljivu galeriju, i ne samo to. Tavankut ima svoju Galeriju »Prve kolonije naive u tehnici slame«, koja ima za cilj prezentirati i promovirati umjetnost u tehnici slame, podići je na višu razinu, nego je ona trenutačno.

Galerija zajedno s udrugom i Osnovnom školom »Matija Gubec« organizira i sudjeluje tijekom godine u raznim projektima, tako da zajedno čine jednu veliku partnersku obitelj. Nerijetko je uključena i župa Srca Isusova. Sve navedeno čini pravi turistički potencijal sela. Tavankut je 2011. godine dobio priznanje za projekt »Bogatstvo različitosti«. Vidi se kako Ivica o svemu ovome priča, primjetan je taj žar i uživanje. Točno je da je sve to jedna uzlazna putanja vidnog turističkog potencijala ovoga sela.

Na sve ovo Ivica dodaje: »pokraj galerije, u suradnji s Osnovnom školom 'Matija Gubec' posjedujemo smje-

štajne kapacitete od 22 ležaja u pet soba, restoranski prostor koji može primiti 50 osoba. Sve ovo čini da posjetitelji mogu doći u Tavankut, boraviti ovdje, uživati u novim iskustvima, spoznajama radionica u tehnici slame, u samom postavu galerije, a naravno obaviti i po neku kupnju suvenira.«

Škola je također aktivno uključena u sva zbivanja, unutar i oko galerije, te se u okviru škole »Matija Gubec« mogu posjetiti radionice gdje se uči rad i stječu saznanja o radu sa slamom, a sve u okviru đačkog turizma.

Ivica nam priča o još nekim novostima vezanim za njihovo selo. »Prošle godine je HKPD 'Matija Gubec' oporukom svoje članice *Jasne Balažević* dobio u zaostavštinu salaš i zemlju. Imamo obvezu da taj salaš preuredimo tradicijski i priključimo ga kao još jedan objekt u turističku ponudu sela. Trenutačno radimo na pisanju projekta za obnovu salaša«.

Ivica nema hobi, čudno je bilo pitati ga za takvo što, odgovara nam: »kako bih ga imao, često i ove aktivnosti ne stižem obaviti«.

Kada je u pitanju kuhanje i poslovi oko kuhinje, on i supruga podjednako su uključeni. Nije im problem kuhati. Ivica nam priča: »kada ja kuham, najviše su to juhe, toga mora biti u izobilju, a glavno jelo ovisi od dana, povoda ili ako su u pitanju blagdani... sve ovisi. Na meniju je najviše piletina i to u velikim količinama.«

»Slatko rijetko pravim, niti bilo kakve slatke stvari, osim palačinki. Slastice su Ljubičin dio posla. Moje su slane stvari, no ako radim po nekom

Piše i uređuje: Branka Dulić

**DIJELIMO S VAMA DANAŠNJI
RECEPT SA SLIKOM !****ZAPEČENE PALAČINKE
SA SLATKIM SIROM****Potrebni sastojci:**

brašno koliko zahvati
mlijeko sipati do određene gustoće
mineralna voda, malo
jaja po želji
šećer po okusu / sol / vanilin šećer / ulje

Nadjev:

pučiji sip oko 30 dkg
vrhnje domaće ako imate, ili kupovno
šećer po okusu
vanilin šećer 2 kom

Priprema:

U pečene palačinke staviti nadjev, posložiti u tepsiju koju ste prethodno namazali uljem, od gore na palačinke staviti vrhnje. Zapeći u pećnici na 200 stupnjeva. Dobar tek!

Malo pojašnjenja za *pučiji sip*, ako nekoga interesira, a nas je interesiralo:

Pučiji sip je sir od sirdika, a nije siren sa sirištem.

receptu, gušt mi je nešto dodati ili oduzeti.«

Za Ivicu i njegovu obitelj iz svega navedenog vjerojatno je gušt živjeti na selu, no kako dodaje na kraju, »da su malo bolja vremena ova razdaljina bi čak bila idealna za život«.

»Recept koji dijelim s vama je od moje pokojne mame, tako je ona radila zapečene palačinke sa slatkim sirom. Na žalost, za njenoga života nisam ih probao, nego tek nakon nekoliko godina, kada sam živio sam, po sjećanju sam eksperimentirao i pokušavao se prisjetiti, barem po okusu kako je to ona radila«.

JP SUBOTICA-TRANS

TELEFON: +381 24/555-466, FAX 556-548,
ta.sutrans@gmail.com www.sutrans.rs

BAVARSKA

Prvosvibanjski program 27. 4.-2. 5. 2013.

Aranžman obuhvaća:
 Prijevoz turističkim autobusom na danoj relaciji
 Smještaj u hotelu u Münchenu na bazi 2x ND
 Smještaj u hotelu u Garmisch-Partenkirchenu na bazi 1x ND
 Pratitelj grupe - vodič
 Lokalni vodič za Salzburg, München
 Međunarodno zdravstveno osiguranje DDOR
 Dodatno osiguranje prtljaga DDOR
 Troškove organizacije

Cijena aranžmana: 235 eura

POLIKLINIKA

Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813, 0600/553-774, 0600/567-465

Kućni posjeti, prijevoz pacijenata

Badawi

od 1991. sa vama

Alergotestiranje na 370 alergena, bez bola, bez krvi, pouzdano.

Poliklinika za vašu obitelj

SPORTSKA VEČER U HKUD-U »VLADIMIR NAZOR« U SOMBORU

Šah, stolni tenis i veslači

Sportska sekcija Hrvatskog kulturno-umjetničkog društva »Vladimir Nazor« u Somboru nekoliko dana prije Uskrsa tradicionalno priređuje sportsku večer. Tako je bilo i ove godine, pa je susret upriličen 21. ožujka u Hrvatskom domu. Bila je to prigoda da se čuje tko su najuspješniji sudionici šahovskih turnira, da se podsjeti na Božićni turnir u stolnom tenisu i na sudjelovanje veslača na Maratonu lađa na Neretvi.

Šahovska sekcija je najbrojnija i najstarija sekci-

ja unutar sportske sekcije »Vladimira Nazora« i kroz brojne turnire i dobre rezultate godinama afirmira rad društva.

»Organiziramo božićni turnir na kome sudjeluju uglavnom članovi udruge i obično se okupi petnaestak igrača. Upravo je završen Memorijalni trunir 'Profesor Franja Matarić'. Taj turnir organiziramo u spomen na našeg dugogodišnjeg člana, tajnika društva, organizatora mnogobrojnih književnih večeri, autora prve monografije 'Vladimira Nazora' i

člana stolnoteniske i šahovske sekcije, profesora književnosti somborske gimnazije«, kaže pročelnik sportske sekcije Pavle Matarić.

Na 23. memorijalnom turniru sudjelovalo je 17 šahista, a poslije devet borbena kola, prvo mjesto s 8,5 poena osvojio je Drago Kurčubić, drugi je bio Zoran Čota, treći Branko Malbaša. Najuspješnijim šahistima uručena su priznanja.

»Sudjelovao sam prvi put na ovom šahovskom turniru i dopalo mi se i društvo i uvjeti za igru i nadam se da ćemo

se družiti i idućih godina«, kazao Drago Kurčubić.

Sportska večer bila je prigoda i da se nagrade najuspješniji tenisači. Tako su priznanja dobili Davor Vuković, Saša Vuković i Viktor Oršovai, koji su bili najuspješniji na novogodišnjem turniru u stolnom tenisu. Pročelnik sportske sekcije najavio je i otvoreno stolnotenisko prvenstvo Memorijal »Stipan Bakić«, prvenstvo će biti održano u svibnju, a sudjelovat će pedesetak natjecatelja.

Sportski susret bio je pravo mjesto i za podsjećanje na maraton lađa na Neretvi, na kome su veslači udruge – »Salašari somborski« sudjelovali posljednje dvije godine, a spremaju se i za ovogodišnji maraton. Nadahnuo izvješće predsjednika HKUD-a »Vladimir Nazor« Mate Matarića o boravku na Neretvi i snalaženju neiskusnih veslača na brzjoj rijeci, uz iskusne posade razgalilo je sve prisutne. Smijehom i pljeskom ispraćeno je i sportsko izvješće Vinka Jankovića koji je vješto dočarao prijenose nogometnih utakmica iz nekadašnje Jugoslavije.

Z. Vasiljević

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
»Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić

POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić (sport i zabava)
Željka Vukov (društvo i urednica Hrčka)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik)
Jelena Ademi (tehnički prijelom)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković-Lamić
Branimir Kuntić
Josip Horvat

TELEFON: ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs

WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Piše: Zlata Vasiljević

Dom kulture na Bezdanskom putu kraj Sombora obnovljen je nedavno. Stavljen je novi krov, ožbukana fasada, promjenjene instalacije. No, sve to nije dovoljno da se mladež s okolnih salaša ponovno nastavi okupljati u svojem domu na igrankama, balovima, čajankama, pa i na kazališnim predstavama. Svega toga već odavno nema. Poslednje igranke bile su još početkom 80-tih prošloga stoljeća, kazališna družina prestala je još ranije raditi, a mladež je pronašla neke nove oblike zabave i druženja.

SALAŠARI U KAZALIŠNOM KOMADU

Priča o domu potakla je *Evu Paštrović*, rođenu *Pekanović*, da se prisjeti kako je kao cura bila članica dramske družine na Bezdanskom putu. Pripremala je kazališne komade koje su dolazili gledati i iz drugih salaških naseља i Sombora.

»Gledam sad ovu fotografiju sinimljenu u ljeto 1950. godine. Na njoj je glumačka ekipa koja je pripremala komad 'Krajiškinja'. To je priča o ljubavi mlade sirote Krajiškinje i bogatog salašara. Ljubav nisu odobravali momkovi roditelji i tako kreće priča. Koliko se sjećam u predstavi je bilo nas

desetero koji smo glumili i svi smo bili s Bezdanskog puta i iz Male Pešte«, prisjeća se naša sada osamdesetogodišnja sugovornica *Eva Paštrović* (sedma gledano s lijeva na fotografiji). Na fotografiji su još: *Justina Dorotić*, *Đena Lukić*, *Josa Lukić*, *Ana Firanj*, *Arpad Kekez*, *Estera Parčetić*, *Miško Petreš*, *Aranka Astaloš*, *Manda Sekreš*, te redatelj predstave *Šima Budimčević*. Fotografija je snimljena ispred doma na Bezdanskom putu. Komad »Krajiškinja« režirao je *Šima Budimčević*, također s Bezdanskog puta. Koliko se ozbiljno pristupalo radu, vidi se i po tome što je rađeno po tekstu koji je dobiven iz somborskog kazališta, odakle su bili i kostimi. Pripreme za premijeru bile su dva puta tjedno i to najčešće četvrtkom i subotom. Čak su se i poslovi u salašarskim obiteljima ostavljali da bi se na vrijeme stiglo na probu, jer bilo je glumaca koji su dolazili iz Male

Pešte i sa salaša po nekoliko kilometara udaljenih od doma na Bezdanskom putu.

I NA SCENI PRAVOG TEATRA

Sjeća se *Eva Paštrović* i komada »Čika bonina razgala«, a imena drugih u kojima je igrala više ne pamti. No, dobro se sjeća da je dvorana doma uvijek bila puna kada su bile njihove predstave, ali i toga da su rado viđeni gosti bili i na drugim pozornicama. Ipak, najdraže im je bilo kada su igrali na sceni svog doma na Bezdanskom putu. Prva predstava koju su igrali bila je upravo »Krajiškinja«. *Eva Paštrović* priča da je dvorana doma u vrijeme njihovih predstava bila prepuna. Dolazila ih je gledati i publika iz *Nenadića*, *Gradine*, *Malog Beča*, *Šikare*, jer jedino su oni na Bezdanskom putu imali dramsku družinu i pripremali kazališne komade. Zasluge za to pripadaju *Šimi Budimčeviću* koji je osigu-

ravao tekstove i bio u ulozi redatelja. Znao je i na originalni način razbiti tremu svojih glumaca-amatera, litrom kruškovca.

Dramska družina igrala je svoje kazališne predstave i u Narodnom kazalištu, Mađarskoj građanskoj kasi-ni, Bačkom Monoštoru, na Bukovcu. Nije tada bilo ni autobusa ni automobila, već se na gostovanja išlo konjima i kolima. I ta putovanja bila su posebni doživljaji puni šale i dosjetki. Odlazak u grad radi predstave bila je i prigoda da cure malo prošeću po gradu i to našminkane i u kostimima u kojima su glumile u predstavama, pa su na glavnom somborskom sokaku bile tekako zapažene.

OSTAO SAMO HRVATSKI DOM

Dramska sekcija na Bezdanskom putu bila je aktivna sve do pod kraj 70-tih godina prošloga stoljeća. Već odavno nitko nije zai-grao na pozornici doma na Bezdanskom putu, pa je ostalo samo da se vremešni salašari sjećaju nekih dana kada je na salašima sve vrvilo od života i mladosti.

Odavno je u domu na Bezdanskom putu utihnula i muzika, prestale igranke i druge zabave. Od nekadašnjeg mjesta gdje se mladež okupljala na igrankama i drugim zabavama, dom je postao mjesto u kome radi kavana i trgovina. Velika sala više se ne koristi niti za svatove, a kamoli za kazališne predstave. Mladež bunjevačkih Hrvata zato sada folior igra u Hrvatskom domu u Somboru, ide na prela u Hrvatski dom, koji je ostao stožer okupljanja hrvatskog življa u Somboru i okolici.

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

USKRS JE!!!!

Sretan Uskrs svima!

Pretražujući po internetu, dragi moji mali i veliki čitatelji Hrckovih strana, kako bi vam pripremila lijepu uskrsnu čestitku naišla sam na jednu prekrasnu pjesmu koju pjevaju djeca. Nisam pronašla nikakve podatke o njoj - niti tko je napisao tekst, niti tko su izvođači, ali mislim da je ovo najljepša čestitka za sve nas malene koji slavimo Uskrs. Stoga

vam darujem tekst ove pjesme, a ako ste raspoloženi pronađite ju na internetu na Youtube na sljedećoj stranici http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=VrVkvZgdFG4#

i naravno naučite ju pjevati. Tako možete i vi nekome darovati ovu pjesmom. Neka to bude naša čestitka drugima za Uskrs.

Sretan Uskrs svima!!!

VESELIMO SE USKRSU

Govore da sutra
dan je najljepši
jer ode gore k Bogu
Sin Božji
i gleda na nas djecu
i za nas moli se
da svima bude dobro
i da bude najljepše, najljepše

R: Uskrs je tu na vratima
čekam ga ja već satima
(Uskrs je, a ja sam presretna
Uskrs je dar nam od Boga x 2)

I da mogu svima ja bih
ovako mala pomogla
jer tako me je uvijek
moja mama učila
budi dobra pa će dobro
uvijek tebe pratiti
i Bog će biti s tobom
i od svega će te čuvati

R: Uskrs je tu na vratima...

TEMATSKI DAN U ŠKOLI »IVAN MILUTINOVIĆ«

Učenici hrvatskih odjela dočekali buduće prvašice i obilježili Dan očeva

Učenici II., III. i IV.c razreda Osnovne škole »Ivan Milutinović«, koji nastavu pohađaju na hrvatskom jeziku, prošlog su tjedna, u srijedu 20. ožujka, održali tematski dan u školi posvećen tatama, jer se prethodnog dana u svijetu obilježavao Dan očeva. Istoga dana imali su i otvorena vrata škole te su u goste pozvali buduće prvašice, sada predškolke iz susjednog vrtića »Marija Petković«. Najprije su se svi skupa pomolili i zahvalili nebeskom Ocu, a onda su podijeljeni u skupinama radili matematiku tako što su rješavajući zadatke trebali bebe dovesti u tatin zagrljaj. Pobjedila je skupina broj 6. Potom su s vrtićancima izradili tate na štapiću, svatko svoga oca. Nakon toga su se oprostili od predškolaca, ali na kratko, jer s mnogima od njih će se vidjeti već u rujnu u školi.

U nastavku dana žurno su se pripremali za dolazak očeva za koje su popodne organizirali mali program. Na satu hrvatskog jezika, također u skupinama, pisali su

pjesme i tekstove o svojim očevima, koje su na priredbi i pročitali. Uslijedio je i sat glazbenog odgoja, ponovno tematski posvećen očevima. Sve toga dana pripremljeno i naučeno s velikim ponosom i s radošću predstavili su svim prisutnim roditeljima, a osobito očevima, koje su na završetku programa i darivali toga dana izrađenima očevima na štapićima.

Bio je ovo još jedan prekrasan dan u školi »Ivan Milutinović«, koji je razgalio sve prisutne i ponovno okupio djecu, roditelje i učiteljice Danijelu Romić i Biljanu Vojnić Hajduk u jedno veliko zajedništvo.

ČITAM KNJIGE JOŠ OD VRTIĆA

Akcija Gradske knjižnice i PU »Naša radost«

Svi predškolci vrtića »Marija Petković«, gdje se rad odvija na hrvatskom jeziku, posjetili su protekloga tjedna Gradsku knjižnicu. Naime, već četvrtu godinu Gradska knjižnica u suradnji s Predškolskom ustanovom »Naša radost« realizira projekt promoviranja knjige i čitanja među najmlađim sugrađanima. Stoga su mališani obje predškolske skupine »Balončići« i »Cvjetići« vrtića »Marija Petković« iz Subotice posjetili Dječji odjel kako bi jednu svoju aktivnost realizirali u ovoj kući knjiga.

Najprije su se upoznali s tim gdje »žive« knjige i na koji način ih mogu posuditi. Potom su se skupa sa svojim odgojiteljicama i informatoricom Gradske knjižnice pripremali za dugo očekivani blagdan Uskrs. Šarali su jaja koja su kasnije ponijeli sa sobom, ali nisu to bila obična jaja, već u obliku životinja (lav, maca, pile i prase), što je osobito bilo interesantno mališanima. Za uloženi trud nagra-

đeni su i članskim iskaznicama Dječjeg odjela koje mogu rabiti narednih godinu dana. Sada će moći svaki tjedan posjećivati Dječji odjel i posuđivati slikovnice na hrvatskom jeziku.

Kako je izgledao ovaj posjet predškolaca pogledajte na sljedećim fotografijama.

DO NEDJELJE TRAJE KVIZ »ČITAM I SKITAM«

kvizu. Ako ste ovih dana prošetali gradom do knjiž-

U utorak, 2. travnja, u podne javno izvlačenje nagrada

Danas je Veliki petak, počeli su Dobredi Isusove muke i smrti na križu, ali već u nedjelju ćemo slaviti Njegovu pobjedu – Uskrs. Ovih dana nećete ići ni u školu. Ukoliko ste bili vrijedni pa obnovili svoju članarinu u Gradskoj knjižnici, vjerujem da ste i popunili online upitnik u okviru Kviza za poticanje čitanja »Čitam i skitam«. Ako kojim slučajem još niste to obavili, ne očajavajte, nego ovaj vikend iskoristite pametno i riješite upitnik na internetskoj stranici Gradske knjižnice <http://www.subiblioteka.rs/hr/kviz-citam-i-skitam/>

Kviz je veoma lagan i neće vam oduzeti puno vremena, a nagrade su veoma vrijedne te eto razloga da do nedjelje u ponoć sudjelujete u ovom

ČITAJ, SKITAJ, KNJIGU PITAJ

Zašto panda gricka bambus
Što je nebo plave boje
Zašto pjesnik pjesmu piše
Reći će ti knjige tvoje.
Baš su knjige pametnice
Velike, srednje i male
Sve su radost, sve su melem
Za te klince radoznale.

Zašto Sunce noću spava
Zašto danju spava sova
Od čega je čokolada
Kazaće ti knjiga nova.
Ako ne znaš ti potraži
Slova će ti puno reći
Kad si sam i nemaš kuda
U knjizi ćeš druga steći.

Zato čitaj svakog dana
Pitaj knjigu sve što želiš
Radost, sreću, čak i tugu
Možeš s njom da podijeliš.
Ona će ti biti vjerna
Kao kuca sa tvog praga

nice mogli ste u izlogu vidjeti jedan dio nagrada koji je mnoge ostavio bez daha. Organizatori su se baš potrudili da sve vas koji ste si uzeli vremena da pročitate tražene Grimmove bajke i popunite online upitnik i obraduje potencijalnim nagradama. Vidjeli ste tu puno toga, a možda nešto od toga i osvojite.

Tko će biti dobitnici ovih 100 primamljivih nagrada saznat ćemo veoma brzo. Kao i svake godine, i ove će javno izvlačenje nagrada s prigodnim programom biti organizirano **2. travnja na Međunarodni dan dječje knjige točno u podne**. Naravno, mjesto je nepromijenjeno – čitaonica Gradske knjižnice. Očekujemo vas na ovom nesvakidašnjem događaju, a detaljno izvješće svakako će biti na Hrvckovim stranicama sljedećeg broja Hrvatske riječi.

Do tada podsjetite se himne kviza »Čitam i skitam« kako bi je skupa mogli otpjevati u utorak.

PETAK
29.3.2013.

06:10 Trenutak spoznaje (R)
 06:40 Najava programa
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 07:10 Dobro jutro, Hrvatska
 07:35 Vijesti
 07:40 Dobro jutro, Hrvatska
 10:00 Opasne ceste, dok.serija
 10:45 Vijesti iz kulture
 10:55 Skica za portret
 11:10 Preuredi pa prodaj! 5
 11:33 Preuredi pa prodaj! 5
 12:00 Dnevnik 1
 12:37 Prkosna ljubav
 13:22 Dr. Oz 2, talk-show
 14:02 Skica za portret: Zonimir Šepart - Križni put
 14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:35 Drugo mišljenje: Dječja stomatologija
 15:05 Znanstvena petica
 15:50 Brat Bonifacije Pavletić: Sjeme jednog zvanja, dokumentarni film
 16:45 Hrvatska uživo
 17:50 Putem europskih fondova
 18:10 Iza ekrana
 18:50 manjinski MOZAIK: Pušleki i pisanice
 19:10 Tema dana
 19:30 Dnevnik
 20:10 Škrinja: Križ u cvijeću
 21:10 Vatikan: Križni put iz Colosseuma, prijenos
 22:45 Dnevnik 3
 23:05 Vijesti iz kulture
 23:25 Filmski maraton: Zečja rupa, američki film
 00:55 Filmski maraton: Cool Kids Don't Cry, nizozemski film
 02:30 Dr. Oz 2, talk-show
 03:10 Gioachino Rossini: Stabat Mater - Zbor i Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Tončija Bilića
 04:10 Brat Bonifacije Pavletić: Sjeme jednog zvanja, dokumentarni film
 05:00 Skica za portret
 05:10 Znanstvena petica
 05:40 Preuredi pa prodaj! 5
 06:03 Preuredi pa prodaj! 5

05:28 Najava programa
 05:33 Opasne ceste: Opasne Malijske zemljane ceste, dokumentarna serija
 06:18 Prkosna ljubav
 06:58 Mala TV:
 --- TV vrtić: Čupavi i

dlakavi (R)
 --- Fleks: Kiša, crtani film
 --- Baltazar: Rodendanska priča, crtani film
 07:28 Šaolinski paževi
 07:53 Teletubbies
 08:18 Linus i prijatelji, serija
 08:45 Amika, serija za djecu
 08:57 Amika, serija za djecu
 09:10 Školski sat: ...malo o fizici u proljeće
 10:00 Dolina sunca, serija
 10:45 Začarana Ella, američki film
 12:20 Cool Kids Don't Cry, nizozemski film
 14:00 Drugi format:
 14:25 Jelovnici izgubljenog vremena:
 14:45 Degrassi 2, serija
 15:10 Školski sat: ...malo o fizici u proljeće
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:35 Dolina sunca, serija
 17:20 Briljanteen
 18:00 Mala TV:
 18:30 Gioachino Rossini: Stabat Mater - Zbor i Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Tončija Bilića
 19:30 Svijet čokolade, dokumentarna serija
 20:00 Hachiko - priča o psu, američko-britanski film
 21:40 Ispod rimskog neba, mini-serija
 23:25 Ispod rimskog neba, mini-serija
 01:10 Retrovizor: Zaštitnica svjedoka 3, serija
 01:52 Retrovizor: TračERICA 4, serija
 02:32 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
 03:00 Noćni glazbeni program

07:15 Animanijaci
 07:40 Monsuno, crtana serija
 08:05 TV izlog
 08:20 Kako vrijeme prolazi, serija R
 09:30 TV izlog
 09:45 Sila, serija R
 10:55 Inspektor Rex, serija R
 11:50 In magazin R
 12:35 TV izlog
 12:50 Zauvijek susjedi, R
 13:20 Ninja ratnici, serija R
 13:50 Inspektor Rex, serija
 15:50 Ninja ratnici, serija
 16:20 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 In magazin
 18:05 Kako vrijeme prolazi
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Lud, zbunjen, normalan
 21:00 Srce od tinte, igrani film
 23:00 Vojničine, igrani film
 01:00 Laguna strasti, film
 02:50 Ezo TV, tarot show

04:20 Inspektor Rex, serija R
 05:05 Dnevnik Nove TV R
 06:00 Kraj programa

05.50 RTL Danas, (R)
 06.30 Ruža vjetrova, serija (R)
 07.20 Ben 10: Ultimate Alien, animirana serija
 07.45 Moji džepni ljubimci, animirana serija
 08.00 Yu-Gi-Oh!, animirana serija
 08.25 Virus attack, animirana serija
 08.40 TV prodaja
 08.55 Cobra 11, serija (R)
 09.55 Cobra 11, serija (R)
 10.55 TV prodaja
 11.20 Ekkluziv Tabloid, magazin (R)
 11.45 Krv nije voda, serija (R)
 12.40 TV prodaja
 12.55 Ruža vjetrova, serija (R)
 13.50 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
 15.00 Cobra 11, akcijska serija
 15.55 Cobra 11, akcijska serija
 16.55 RTL 5 do 5
 17.10 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
 18.05 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.10 Krv nije voda, serija
 20.00 Ljubav je na selu, dokumentarna sapunica
 21.10 Posrednik, igrani film, akcijski
 23.05 Eurojackpot
 23.10 Bijeg, film, akcijski
 01.05 RTL Danas, (R)
 01.45 Kraj programa

SUBOTA
30.3.2013.

06:28 Drugo mišljenje: Dječja stomatologija (R)
 07:15 Iza ekrana
 07:50 Hrvatska kronika BiH
 08:10 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Sjeverozapadni prolaz, američki film
 10:20 Kućni ljubimci
 10:50 Vijesti iz kulture
 11:05 Normalan život, emisija
 12:00 Dnevnik 1
 12:35 Veterani mira, emisija
 13:20 Duhovni izazovi
 13:50 Prizma
 14:35 Eko zona
 15:05 Reporter: Grčka u cvatu
 15:55 U potrazi za vukovima, dokumentarni film
 16:50 Tomislav Janko Šagi Bunić - pokoncijski teolog i mislilac

21. stoljeća - dijalog drugog puta nema, dokumentarni film
 17:30 Znanstvene vijesti
 17:35 Vuzem i kubure, emisija pučke i predajne kulture
 18:05 Lijepom našom: Sopron
 19:10 Tema dana
 19:30 Dnevnik
 20:10 LOTO 7/39
 20:15 Uskrsna čestitka kardinala Bozanića u ime HBK
 20:25 Do posljednjeg zbora
 21:50 Dnevnik 3
 22:10 Vijesti iz kulture
 22:30 Rat i mir, mini-serija
 00:15 Filmski maraton: Maldonadovo čudo, američki film
 --- Pomak sata
 03:50 Filmski maraton: Sjeverozapadni prolaz, američki film
 04:55 Reprizni program
 05:45 Lijepom našom: Sopron (R)

05:15 Najava programa
 05:20 Spektar, unutrašnja politički magazin
 06:05 Opasne ceste, dokumentarna serija
 06:50 Hamtaro, crtana serija
 07:15 Moj mali planet, crtana serija
 07:20 Wot wot's, crtana serija
 07:30 Matkova čudovišta, crtana serija
 07:45 Merlin 3, serija za djecu
 09:00 Mala TV:
 --- TV vrtić: Čepići za uši
 --- Danica i obitelj bijelog zeca (R)
 --- Rupert i vremenski stroj, crtani film
 --- Brlag: Spavanje (R)
 09:30 Teletubbies
 10:00 Mía i Grumeni, francusko-talijanski animirani film (R)
 11:30 Maldonadovo čudo, američki film
 13:05 Sveti Augustin, serija
 14:40 Bijeli čuperak, dokumentarni film
 16:30 Gregorian, snimka koncerta iz Cibone
 17:55 Vaterpolo, SL: Hrvatska - Grčka, prijenos
 19:15 Crtani film
 19:35 Svijet čokolade, dokumentarna serija
 20:05 The Core, dokumentarni film
 21:00 Dućan čuda gospodina Magoriuma, američki film
 22:30 Retrovizor: Zaštitnica svjedoka 3, serija
 23:15 Retrovizor: TračERICA 4

00:00 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
 00:25 Noćni glazbeni program

05:20 In Magazin R
 06:05 Okusi Hrvatske R
 06:35 Angie, serija 8/9
 07:05 TV Izlog
 07:20 Ninja kornjače, crtana serija R
 07:45 Beyblade Metal Master, crtana serija
 08:15 Winx Club, crtana serija R
 08:40 Power Rangers Samurai, serija R
 09:10 Power Rangers Samurai, serija
 09:35 Larin izbor, serija R
 11:35 Jezero ljubavi, film
 13:20 Zamjene, igrani film R
 15:40 Provjereno, informativni magazin R
 16:40 Lud, zbunjen, normalan, humoristična serija R
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 Lud, zbunjen, normalan
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Troja, igrani film
 23:05 Pokojni, igrani film
 01:50 Dokaz života, film
 04:10 Ezo TV, tarot show
 05:40 Dnevnik Nove TV R
 06:30 Kraj programa

05.25 RTL Danas, (R)
 06.00 Bibin svijet, serija
 06.35 Yu-Gi-Oh!, serija (R)
 07.25 Virus attack
 07.45 Uvrnuti čupavci, animirana serija
 08.15 TV prodaja
 08.30 Učilica, kviz za djecu
 09.00 TV prodaja
 09.15 Nebo i zemlja, serija (R)
 10.30 Nebo i zemlja, serija (R)
 11.35 TV prodaja
 11.50 Čarobni vrtuljak - TV premijera, animirana fantastična pustolovna
 13.30 Šminkerice - TV premijera, igrani film, komedija
 15.25 Špijuniraj muški, igrani film, komedija
 17.05 Smrtonosnih 60
 17.45 Smrtonosnih 60
 18.30 RTL Danas
 19.10 Galileo, emisija
 20.00 Blockbuster: WALL-E, animirani film
 22.50 S tatom za vratom, igrani film, komedija
 23.40 Tragač, igrani film, akcijski/avanturistički
 01.30 Astro show, emisija uživo
 02.30 RTL Danas, (R)
 03.10 Kraj programa

NEDJELJA
31.3.2013.

06:45 Najava programa
 07:05 Duhovni izazovi
 07:40 Zlatna kinoteka: Rupa u glavi, američki film
 09:40 Vijesti iz kulture
 09:50 Biblija
 10:00 Split: prijenos uskrse mise
 11:55 Vatikan: Urbi et Orbi, Uskrs, prijenos
 12:35 Dnevnik 1
 12:58 Gospel u Komediji, snimka koncerta
 14:20 Sv. Marko Križevčanin, dokumentarni film
 15:05 Mir i dobro
 15:40 Divlji u srcu 5, serija
 16:30 Vrtlarica (R)
 17:00 Noć s kraljem, američki film
 19:00 Bez računa se ne računa - izvlačenje
 19:10 Tema dana
 19:30 Dnevnik
 20:10 LOTO 6/45
 20:15 Sve u 7!, kviz
 21:10 Odmori se, zaslužio si V - humoristična serija
 21:50 Damin gambit, talk show
 22:35 Dnevnik 3
 22:55 Vijesti iz kulture
 23:10 Putem europskih fondova
 23:30 Noć s kraljem, američki film
 01:28 Beskrajna priča, njemačko-američki film
 02:58 Skica za portret
 03:13 Gospel u Komediji, snimka koncerta
 04:35 Divlji u srcu 5, serija
 05:20 Sve u 7!, kviz

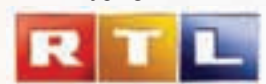

06:35 Najava programa
 06:40 Veterani mira, emisija
 07:25 Moomini, crtana serija
 07:50 Gradić Wakkaville
 08:15 Ludwig van Beethoven: Misa solemnis - Zbor i Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Nikše Bareze
 09:20 Beskrajna priča, njemačko-američki film
 10:55 Ljupkino proljeće, crtani film
 11:25 Sveti Augustin, serija
 13:00 Tomislav Janko Šagi Bunić - pokoncilski teolog i mislilac 21. stoljeća - dijalog drugog puta nema, dokumentarni film
 13:50 Marija, majka Isusova - američki film

16:00 Olimp - emisija o sportu
 17:00 Istarska rivijera, reportaža
 17:25 Magazin LP
 17:50 Do posljednjeg zbora
 19:10 Jelovnici izgubljenog vremena:
 19:30 Svijet čokolade, dokumentarna serija
 20:00 Ciklus filmskog spektakla: Spartak, američki film
 23:05 Opus gospodina Hollanda, američki film
 01:20 Retrovizor: Zvezdana vrata: Svemir 2, serija (R)
 02:05 Retrovizor: TračERICA 4
 02:50 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
 03:15 Noćni glazbeni program

06:30 Angie, serija 9/9
 06:55 Zauvijek susjedi, R
 07:30 TV izlog
 07:45 Ninja kornjače
 08:10 Beyblade Metal Master
 08:40 Winx Club
 09:05 Power Rangers Samurai
 10:00 Larin izbor, serija R
 13:00 Jezero ljubavi, film R
 14:45 Duma, igrani film
 16:45 In Magazin vikend
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 In Magazin vikend - nastavak
 17:40 Lud, zburjen, normalan R
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Larin izbor, serija
 22:00 Što je novo s Morganima?, igrani film
 00:00 Troja, igrani film R
 02:50 Dokaz života, film R
 05:00 Što je novo s Morganima?, igrani film
 06:40 Dnevnik Nove TV R
 07:30 Kraj programa

05:35 RTL Danas (R)
 06:10 Bibin svijet, serija
 06:45 Yu-Gi-Oh!, serija (R)
 08:05 Virus attack
 08:20 Uvrnuti čupavci, animirana serija
 08:50 TV prodaja
 09:05 Smrtonosnih 60, dokumentarna serija (R)
 09:45 Smrtonosnih 60, dokumentarna serija (R)
 10:25 TV prodaja
 10:40 WALL-E - TV premijera, animirani film (R)
 12:35 TV prodaja
 12:50 Fantastična avantura Sharpay Evans, igrani film, komedija
 14:45 Step up 2, igrani film, romantična drama

HRT 1 PETAK 29.03.2013 21:10
VATIKAN: KRIŽNI PUT IZ
COLOSSEUMA, prijenos

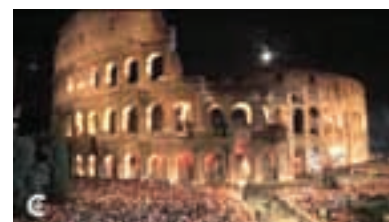
Ove će godine papa Franjo prvi put predvoditi Križni put iz rimskog Koloseja. Slušat ćemo meditacije libanonske mladeži pod vodstvom Njegova Blaženstva, uzoritog gospodina kardinala Bechare Boutrosa Raija, libanonskog katoličkog patrijarha. Papa Ivana Pavao II. imenovao ga je 1990. eparhom maronitske eparhije Jbeil, a sinoda Maronitske crkve izabrala ga je za maronitskog patrijarha Antiohije 2011. Tada je preuzeo i predsjedanje Sinodom.

Deset dana nakon izbora za patrijarha, 25. ožujka 2011., papa Benedikt XVI. udijelio mu je sukladno kanonu istočnih

crkava potvrdu o crkvenom zajedništvu. Tijekom 2011. preuzima i predsjedništvo Libanonske biskupske konferencije kao i Vijeća istočnih katoličkih patrijarha. Papa Benedikt XVI. promaknuo ga je u kardinala na konzistoriju 24. studenoga 2012.

Pobožnost Križnog puta HTV će prenositi putem Eurovizije iz Rima.

Komentirat će brat Dario Tokić, karmelićanin, prof. Novog zavjeta na KBF-u Zagrebu i Dragutin Siladi.

14.40 Ljubav je na selu, dok. sapunica (R)
 17.40 RTL Extra Magazin, showbiz emisija
 18.30 RTL Danas
 19.10 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
 20.00 Nebo i zemlja, serija
 21.00 Nebo i zemlja, serija
 22.35 Tvoji, moji i naši, film, obiteljska komedija
 00.15 Moja super bivša, igrani film, komedija
 02.05 Astro show, emisija uživo
 03.05 Tragač, igrani film, akcijski/avanturistički (R)
 04.40 RTL Danas, (R)
 05.15 Kraj programa

PONEDJELJAK
1.4.2013.

06:10 Mir i dobro
 06:40 Najava programa
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 07:10 Dobro jutro, Hrvatska
 07:35 Vijesti
 07:40 Dobro jutro, Hrvatska
 09:15 Turtle: The Incredible Journey, britansko-austrijsko-njemački dokumentarni film
 11:00 Vijesti iz kulture
 11:10 Putovanja u daleke krajeve 2, dokumentarna serija
 12:00 Dnevnik 1
 12:35 Prkosna ljubav
 13:30 Dr. Oz 2, talk-show
 14:20 Vijesti iz hrvatski znakovni jezik
 14:35 Škrinja: Križ u cvijeću
 15:45 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)
 16:10 Nim na otoku mašte, američki film

17:50 Slatko ludilo 1, dokumentarna serija (R)
 18:20 Puna kuća Raftera (3), serija
 19:10 Tema dana
 19:30 Dnevnik
 20:10 TV Bingo
 20:35 Nulta točka, politički talk-show
 22:05 Dnevnik 3
 22:25 Vijesti iz kulture
 22:45 Na rubu znanosti: Tesla za 21. stoljeće
 23:40 Bez oduševljenja, molim! 8, serija
 00:10 obiteljski igrani film
 01:55 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
 02:40 Lovci na natprirodno 5, serija
 03:25 Dr. Oz, talk-show
 04:05 Skica za portret
 04:15 Jelovnici izgubljenog vremena
 04:35 Reprizni program
 05:47 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)

06:10 Najava programa
 06:15 Prkosna ljubav, telenovela
 07:00 Mala TV:
 ---:-- TV vrtić: Ljekoviti zagrljaj (R)
 ---:-- Brlog: Rakovi (R)
 ---:-- Čarobna ploča: Engleski
 07:30 Šaolinski paže, crtana serija
 07:55 Teletubbies, animirana serija
 08:20 Linus i prijatelji, serija
 08:45 Amika, serija za djecu
 08:57 Amika, serija za djecu
 09:10 Školski sat
 10:00 Dolina sunca, serija
 10:40 Spartak, američki film
 13:40 Opus gospodina Hollanda, američki film

16:00 Regionalni dnevnik
 16:35 Dolina sunca, serija
 17:25 Lijepom našom: Sopron Gradišćanci
 18:25 Sv. Marko Križevčanin, dokumentarni film
 19:10 Mala TV:
 19:40 Svijet čokolade, dokumentarna serija
 20:10 Sve što želim si ti, američki film
 22:05 Povratak u Cranford, serija
 23:35 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
 00:20 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 6, humoristična serija
 00:45 Lovci na natprirodno 5, serija
 01:30 Retrovizor: Zvezdana vrata: Svemir 2, serija
 02:15 Retrovizor: TračERICA 4, serija
 03:00 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
 03:25 Noćni glazbeni program

7:25 Animanijaci, crtana serija
 7:50 Monsuno, crtana serija
 8:15 TV izlog
 8:30 Kako vrijeme prolazi, serija R
 9:40 TV izlog
 9:55 Larin izbor, serija R
 11:50 In Magazin vikend R
 12:35 TV izlog
 12:50 Zauvijek susjedi, serija R
 13:20 Ninja ratnici, serija R
 13:50 Inspektor Rex, serija
 15:50 Ninja ratnici, serija
 16:20 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 In Magazin
 18:05 Kako vrijeme prolazi, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV

20:05 Lud, zbunjen, normalan, humoristična serija
 20:55 Sila, serija
 22:00 Larin izbor, serija
 23:00 Večernje vijesti
 23:20 Mentalist, serija
 0:20 Dobri momci, igrani film
 2:45 Živa meta, serija
 3:35 Mentalist, serija R
 4:20 Ezo TV, tarot show
 5:20 Dnevnik Nove TV R
 6:10 In Magazin vikend R
 6:45 Kraj programa

05:55 RTL Danas, (R)
 06:30 Ben 10: Ultimate Alien
 06:55 Moji džepni ljubimci
 07:15 Yu-Gi-Oh!
 07:40 Virus attack
 07:55 TV prodaja
 08:10 Cobra 11, serija (R)
 09:10 Cobra 11, serija (R)
 10:10 TV prodaja
 10:25 RTL Extra Magazin, showbiz emisija
 11:15 Ruža vjetrova, serija (R)
 12:10 TV prodaja
 12:25 Nebo i zemlja, serija (R)
 13:45 Nebo i zemlja, serija (R)
 14:50 Cobra 11, akcijska serija
 15:55 Cobra 11, akcijska serija
 16:55 RTL 5 do 5
 17:10 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
 18:05 Ekkluziv Tabloid, magazin
 18:30 RTL Danas
 19:10 Ruža vjetrova, dramska serija
 20:00 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija
 21:00 Nebo i zemlja, serija
 22:42 Afera Thomasa Crowna, film, kriminalistički
 00:50 Tvoji, moji i naši, film, obiteljska komedija (R)
 02:30 Astro show, emisija uživo
 03:30 RTL Danas, (R)
 04:05 Kraj programa

UTORAK 2.4.2013.

06:10 Znanstvena petica
 06:40 Najava programa
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 07:10 Dobro jutro, Hrvatska
 07:35 Vijesti
 07:40 Dobro jutro, Hrvatska
 10:00 Putovanja u daleke krajeve 2, dokumentarna serija
 10:45 Skica za portret
 11:00 Vijesti iz kulture
 11:10 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)
 11:33 Preuredi pa prodaj! 5

12:00 Dnevnik 1
 12:35 Prkosna ljubav
 13:30 Dr. Oz 3, talk-show
 14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:35 Među nama: Etika i društvo
 15:05 Kulturna baština
 15:20 Fotografija u Hrvatskoj
 15:55 Kralj vinograda 1, serija
 16:45 Hrvatska uživo
 17:50 Slatko ludilo 1, dokumentarna serija (R)
 18:20 Puna kuća Raftera (3), serija
 19:10 Tema dana
 19:30 Dnevnik
 20:10 Paravan
 21:05 Ciklus hrvatskog filma: Carevo novo ruho (R)
 22:20 Dnevnik 3
 22:40 Vijesti iz kulture
 23:00 Extract, američki film
 00:30 Kad srce progovori, američki film (R)
 02:00 Zakon i red: Zločinačke nakane 6, serija
 02:45 Lovci na natprirodno 5, serija
 03:30 Dr. Oz 3, talk-show
 04:10 Skica za portret
 04:20 Jelovnici izgubljenog vremena
 04:40 Reprizni program
 05:25 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)
 05:48 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)

05:25 Najava programa
 05:30 Putovanja u daleke krajeve 2, dokumentarna serija
 06:15 Prkosna ljubav
 07:00 Mala TV:
 07:30 Šaolinski paževi
 07:55 Teletubbies
 08:20 Linus i prijatelji, serija
 08:45 Amika, serija za djecu
 08:57 Amika, serija za djecu
 09:10 Školski sat
 10:00 Dolina sunca, serija
 10:45 Sve što želim si ti, američki film
 13:15 Kad srce progovori, američki film (R)
 14:45 Degrassi 2, serija
 15:10 Školski sat
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:35 Dolina sunca, serija
 17:20 Damin gambit, talk show
 18:00 ni DA ni NE
 18:50 Crtani film
 19:00 Mala TV:
 19:30 Svijet čokolade, dokumentarna serija
 20:00 Urotnik, američki film
 22:05 Povratak u Cranford, serija
 23:35 Zakon i red: Zločinačke

nakane 6, serija
 00:20 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 6, serija
 00:45 Lovci na natprirodno 5, serija
 01:30 Retrovizor: Zvezdana vrata: Svemir 2, serija
 02:15 Retrovizor: TračERICA 4
 03:00 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
 03:25 Noćni glazbeni program

6:50 Animanijaci, R
 7:15 Animanijaci
 7:40 Super Loonatics
 8:05 TV izlog
 8:20 Kako vrijeme prolazi, R
 9:45 Sila, serija R
 10:55 Larin izbor, serija R
 11:50 In Magazin R
 12:35 TV izlog
 12:50 Zauvijek susjedi, R
 13:20 Ninja ratnici, serija R
 13:50 Inspektor Rex, serija
 15:50 Ninja ratnici, serija
 16:20 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 In Magazin
 18:05 Kako vrijeme prolazi
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Lud, zbunjen, normalan
 20:55 Sila, serija
 22:00 Larin izbor, serija
 23:00 Večernje vijesti
 23:20 Mentalist, serija
 0:20 Faca, igrani film
 1:50 Živa meta, serija 2/13
 2:40 Mentalist, serija R
 3:25 Inspektor Rex, serija R
 4:10 Ezo TV, tarot show
 5:10 Dnevnik Nove TV R
 6:00 IN magazin R
 6:40 Kraj programa

05:15 RTL Danas, (R)
 05:50 Ruža vjetrova, serija (R)
 06:40 Ben 10: Ultimate Alien
 07:10 Moji džepni ljubimci
 07:25 Yu-Gi-Oh!
 07:50 Virus attack
 08:05 TV prodaja
 08:20 Cobra 11, serija (R)
 09:20 Cobra 11, serija (R)
 10:20 TV prodaja
 10:45 Ekkluziv Tabloid, (R)
 11:10 Ruža vjetrova, serija (R)
 12:20 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
 13:20 Nebo i zemlja, serija (R)
 14:50 Cobra 11, serija
 15:55 Cobra 11, akcijska serija
 16:55 RTL 5 do 5
 17:10 Galileo, emisija
 18:05 Ekkluziv Tabloid
 18:30 RTL Danas
 19:10 Ruža vjetrova, serija
 20:00 Sulejman Veličanstveni
 21:00 Nebo i zemlja, serija

22:40 RTL Vijesti
 23:00 Muška stvar, igrani film
 00:50 Afera Thomasa Crowna, film, kriminalistički (R)
 02:50 Astro show, emisija uživo
 03:50 RTL Danas, (R)
 04:25 Kraj programa

SRIJEDA 3.4.2013.

06:10 Među nama: Etika i društvo
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 07:10 Dobro jutro, Hrvatska
 07:35 Vijesti
 07:40 Dobro jutro, Hrvatska
 10:00 Putovanja u daleke krajeve 2, dok. serija
 10:45 Skica za portret
 11:00 Vijesti iz kulture
 11:10 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)
 11:33 Preuredi pa prodaj! 5, dokumentarna serija (R)
 12:00 Dnevnik 1
 12:35 Prkosna ljubav
 13:30 Dr. Oz 3, talk-show
 14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:35 Riječ i život
 15:05 Indeks, emisija o školstvu
 15:55 Kralj vinograda 1, serija
 16:45 Hrvatska uživo
 17:50 Slatko ludilo 1, dokumentarna serija (R)
 18:20 Puna kuća Raftera (3)
 19:10 Tema dana
 19:30 Dnevnik
 20:10 LOTO 7/39
 20:15 U potrazi za Markom Polom, dok. serija
 21:10 Globalno sijelo
 21:40 Horizonti, vanjsko politički magazin
 22:35 Dnevnik 3
 22:55 Vijesti iz kulture
 23:15 Drugi format
 00:05 Bez oduševljenja, molim! 8, serija
 00:35 Dog Lover's Symphony, američki film
 02:15 Lovci na natprirodno 5, serija
 03:00 Dr. Oz 3, talk-show
 03:40 Drugi format
 04:25 Reprizni program
 04:55 Skica za portret
 05:05 Jelovnici izgubljenog vremena
 05:25 Preuredi pa prodaj! 5
 05:48 Preuredi pa prodaj! 5

05:25 Najava programa
 05:30 Putovanja u daleke krajeve 2, dok. serija
 06:15 Prkosna ljubav

07:00 Mala TV:
 07:30 Šaolinski paževi, crtana serija
 07:55 Teletubbies
 08:20 Serija za djecu
 08:45 Amika, serija za djecu
 08:57 Amika, serija za djecu
 09:10 Školski sat
 10:00 Dolina sunca, serija
 10:45 Ciklus hrvatskog filma: Carevo novo ruho (R)
 11:50 Reprizni program
 12:35 Eko zona (R)
 13:05 Dog Lover's Symphony, američki film
 14:45 Degrassi 2, serija
 15:10 Školski sat
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:35 Dolina sunca, serija
 17:25 Concert zabavne glazbe
 19:00 Mala TV:
 19:30 Svijet čokolade, dokumentarna serija
 20:00 Nogomet, Liga prvaka - emisija
 20:35 Nogomet, Liga prvaka: Real Madrid - Galatasaray, prijenos
 22:30 Nogomet, Liga prvaka - emisija
 23:15 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 6, humoristična serija
 23:40 Lovci na natprirodno 5, serija
 00:25 Retrovizor: Zvezdana vrata: Svemir 2, serija
 01:10 Retrovizor: TračERICA 4, serija
 01:55 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
 02:20 Noćni glazbeni program

6:50 Animanijaci, R
 7:15 Animanijaci
 7:40 Super Loonatics
 8:05 TV izlog
 8:20 Kako vrijeme prolazi, serija R
 9:45 Sila, serija R
 10:55 Larin izbor, serija R
 11:50 In Magazin R
 12:35 TV izlog
 12:50 Zauvijek susjedi, R
 13:20 Ninja ratnici, serija R
 13:50 Inspektor Rex, serija
 15:50 Ninja ratnici, serija
 16:20 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 In Magazin
 18:05 Kako vrijeme prolazi
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Lud, zbunjen, normalan
 20:55 Sila, serija
 22:00 Larin izbor, serija
 23:00 Večernje vijesti
 23:20 Mentalist, serija
 0:20 Neumoljiv 2, igrani film
 2:00 Živa meta, serija 3/13
 2:50 Mentalist, serija R
 3:35 Inspektor Rex, serija R

4:20 Ezo TV, tarot show
5:20 Dnevnik Nove TV R
6:10 In Magazin R
6:50 Kraj programa

05.10 RTL Danas, (R)
05.50 Ruža vjetrova, serija (R)
06.40 Ben 10: Ultimate Alien
07.05 Moji džepni ljubimci
07.20 Yu-Gi-Oh!
07.45 Virus attack
08.00 TV prodaja
08.15 Cobra 11, serija (R)
09.15 Cobra 11, serija (R)
10.11 TV prodaja
10.40 Ekkluziv Tabloid, (R)
11.00 Ruža vjetrova, serija (R)
12.00 TV prodaja
12.15 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
13.20 Nebo i zemlja, serija (R)
14.50 Cobra 11, akcijska serija
15.55 Cobra 11, akcijska serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, emisija
18.05 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Ruža vjetrova, serija
20.00 Sulejman Veličanstveni
21.00 Nebo i zemlja, serija
22.35 RTL Vijesti
22.50 Mentalist, serija
23.50 Mentalist, serija
00.40 Muška stvar, igrani film, romantična komedija (R)
02.30 Astro show, show
03.30 RTL Danas, (R)
04.05 Kraj programa

**ČETVRTAK
4.4.2013.**

06:10 Riječ i život
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
10:00 Leben auf dem Fluss 5, dokumentarna serija
10:45 Skica za portret
11:00 Vijesti iz kulture
11:10 Preuredi pa prodaj! 5, (R)
11:33 Preuredi pa prodaj! 5, (R)
12:00 Dnevnik 1
12:35 Prkosna ljubav
13:30 Dr. Oz 3, talk-show
14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:35 Trenutak spoznaje
15:05 Pozitivno
15:55 Kralj vinograda 1, serija
16:45 Hrvatska uživo
17:50 Slatko ludilo 1, dokumentarna serija (R)
18:20 Puna kuća Raftera, serija
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 Od 6 mjeseci do 3 godine, dokumentarni film
20:45 Spektar, unutrašnje politički magazin
21:35 Paralele, vanjsko politička emisija
22:05 Pola ure kulture
22:45 Dnevnik 3
23:25 The Joneses, američki film
01:00 Slonovske priče, australsko-francuski film
02:35 Lovci na natprirodno

6, serija
03:20 Dr. Oz 3, talk-show
04:00 Reprizni program
04:55 Skica za portret
05:05 Jelovnici izgubljenog vremena
05:25 Preuredi pa prodaj! 5
05:48 Preuredi pa prodaj! 5

05:25 Najava programa
05:30 Putovanja u daleke krajeve 2, dok. serija
06:15 Prkosna ljubav
07:00 Mala TV:
07:30 Šalinski paževi, crtana serija
07:55 Teletubbies
08:20 serija za djecu
08:45 H2O Uz malo vode! 1
09:10 Školski sat
10:00 Dolina sunca, serija
10:45 Slonovske priče, australsko-francuski film
12:25 Reprizni program
13:05 Jack, američki film
14:45 Degraisi 2, serija
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Dolina sunca, serija
17:25 U potrazi za Markom Polom, dok. serija
18:15 Globalno sijelo
18:45 Crtani film
19:05 Mala TV:
19:35 Svijet čokolade, dokumentarna serija
20:05 Top Gear 14, dokumentarna serija
21:00 Nogomet, Europska liga: Chelsea - Rubin, prijenos

22:55 Nogomet, Europska liga - sažeci
23:20 Uvijek je sunčano u Philadelphiji 6, serija
23:45 Lovci na natprirodno 6, serija
00:30 Retrovizor: Zvezdana vrata: Svemir 2, serija
01:15 Retrovizor: Tračerića 4
02:00 Retrovizor: Seks i grad 6, humoristična serija
02:25 Noćni glazbeni program

6:50 Animanijaci, R
7:15 Animanijaci
7:40 Super Loonatics
8:05 TV izlog
8:20 Kako vrijeme prolazi, serija R
9:30 TV izlog
9:45 Sila, serija R
10:55 Larin izbor, serija R
11:50 In magazin R
12:35 TV izlog
12:50 Zauvijek susjedi, serija R
13:20 Ninja ratnici, serija R
13:50 Nikita, serija 1-2/22
15:50 Ninja ratnici, serija
16:20 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In Magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Lud, zbunjen, normalan
20:55 Sila, serija 66/135
22:00 Provjereno, informativni magazin
23:05 Večernje vijesti
23:25 Mentalist, serija
0:25 Maturalna večer, film

2:05 Živa meta, serija 4/13
2:55 Mentalist, serija R
3:40 Nikita, serija R
4:25 Ezo TV, tarot show
5:25 Okusi Hrvatske 1/12
5:55 Dnevnik Nove TV R
6:45 Kraj programa

05.20 RTL Danas, (R)
05.55 Ruža vjetrova, serija (R)
06.45 Ben 10: Ultimate Alien
07.10 Moji džepni ljubimci
07.30 Yu-Gi-Oh!
07.55 Virus attack
08.10 TV prodaja
08.25 Cobra 11, serija (R)
09.25 Cobra 11, serija (R)
10.25 TV prodaja
10.45 Ekkluziv Tabloid, (R)
11.10 Ruža vjetrova, serija (R)
12.05 TV prodaja
12.20 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
13.20 Nebo i zemlja, serija (R)
14.50 Cobra 11, akcijska serija
15.55 Cobra 11, akcijska serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, emisija
18.05 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Ruža vjetrova, serija
20.00 Sulejman Veličanstveni
21.00 Nebo i zemlja, serija
22.45 RTL Vijesti
23.00 CSI: NY, serija
23.55 CSI: NY, serija
00.50 Mentalist, serija (R)
01.40 Mentalist, serija (R)
02.30 Astro show, emisija uživo
03.30 RTL Danas, (R)
04.10 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Starišća emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 14,40 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 Divni novi svijet
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

NOGOMET

Favorit na koljenima

SONTA – U prvom proljetnom kolu Međuopćinske nogometne lige Sombor sončanski Dinamo je ugostio velikog favorita i jednog od najozbiljnijih aspiranata za plasman koji vodi u Područnu ligu - ekipu Terekveša iz Svilojeva. U obostrano tvrdj igri, po vrlo hladnom i vjetrovitom vremenu domaćini su se bolje snašli. Nakon početnog ispitivanja snaga Dinamov srednji red uspostavlja blagu inicijativu, a u napadima su

domaćini bili konkretniji i opasniji. Slobodno se može reći da je vratar Terekveša u prvom poluvremenu bio najistaknutiji nogometaš na travnjaku. Kad su već svi pomislili da će se na odmor otići bez zgoditaka, špic Brkin je nakon jedne munjevite akcije u 43. minuti izbio sam pred vratara Božića, prošao i njega, i s loptom ušetao u mrežu za prednost Dinama od 1–0. Kasnije se ispostavilo da je to bio i konačni rezultat utakmice. Sončani su stečenu prednost znali očuvati i u drugom poluvremenu, iako su igrači Terekveša svim sredstvima nastojali poravnati rezultat, a vrlo nesportskim ponašanjem vršili su i stalni pritisak na sudačku trojku. Dojam je da su gosti više energije potrošili na nekorektna ubjeđivanja s arbitrima, nego na samu igru, pa su opravdano polučili šest javnih opomena i jedno isključenje od odličnog suca Vladimira Krstića iz Odžaka.

Dinamo: Smiljanić, L. Mihaljev (Krstin), R. Mihaljev, O. Mihaljev, Tadijan, Krpjan, Šarac, Andrašić, Kmezić, Siladi (Vidaković), Brkin.

I.A.

Poraz Bačke 1901

KIKINDA – Momčad subotičke Bačke poražena je na gostovanju kod OFK Kikinde (0-2) u 17. kolu Vojvođanske lige skupina Istok i sada zauzima treće mjesto na tablici. U sljedećem prvenstvenom susretu crveno-bijeli bit će domaćini Radničkom iz Kovina. Utakmica se igra u subotu, 30. ožujka, od 15 sati.

Neuspješan start Zrinjskog 1932

SUBOTICA – Porazom na domaćem terenu protiv OFK Subotice (1-2) u 14. prvenstvenom kolu, nogometaši Zrinjskog

neuspješno su započeli nastavak prvenstva u Gradskoj nogometnoj ligi. Prilika za popravni je u nedjelju, 31. ožujka, kada u 16,30 plavo-bijeli gostuju u Đurđinu.

RUKOMET

Remi u Pančevu

PANČEVO – Neodlučenim rezultatom na gostovanju protiv Dinama u Pančevu (29-29) u 18. kolu Prve lige rukometaši Spartak Vojputa i dalje uvjerljivo drže prvo mjesto na tablici. Sljedeći protivnik je momčad Nove Pazove.

BAČKA TOPOLA – Mlade kategorije STK Spartaka sudjelovale su na tradicionalnom stolnoteniskom turniru Čaki Lajoš u Bačkoj Topoli. Ekspediciju Spartaka činilo je ukupno 14 natjecatelja, bili su veoma uspješni i osvojili su ukupno 7 medalja (3 zlatne, 2 srebrne i 2 brončane). Na osnovi postignutih rezultata Spartak je bio najuspješnija ekipa na turniru.

KARATE

Novi uspjesi monoštorskih karatista

SUBOTICA – U organizaciji Karate kluba ENPI iz Subotice i Šotokan karate saveza Srbije u Subotici je 24. ožujka održan XIV. internacionalni super ENPI karate turnir.

Zemlje koje su imale svoje predstavnike su: Mađarska, Rumunjska, Poljska, Slovačka, Crna Gora, Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Makedonija, Rusija i Srbija, a sudjelovala su 94 kluba s 1640 natjecatelja.

Monoštorski KK Nidan predstavljalo je devetero natjecatelja, a postignuti su sljedeći rezultati: u kategoriji poletarci – kate Anđela Janković je osvojila II. mjesto, među pionirima – kate Nemanja Janković osvojio je I. mjesto, Boris Francuz I. mjesto, Miodrag Kolar II. mjesto i Miloš Štrangar II. mjesto. U kategoriji nade, u katama, Marija Čuzi osvojila je III. mjesto.

Z. M.

Dojmovi neposredno nakon susreta Hrvatska – Srbija

Reporter Hrvatske riječi imao je privilegij biti još nekoliko kolega iz najvećih hrvatskih redakcija u tzv. MIX zoni (tunel koji vodi iz svlačionica do autobusa hrvatske nogometne reprezentacije) i neposredno nakon utakmice zabilježiti prve izjave izbornika *Igora Štimca*, nekolicine hrvatskih nogometaša i kapetana Srbije *Branislava Ivanovića*.

IGOR ŠTIMAC, izbornik Hrvatske

Mi smo ostvarili ono što smo najavili. Ne baš na onakav način kako je najavljivano, ali jednom mudrom i discipliniranom igrom smo čekali svoju priliku i dočekali je. Pobjedom smo dokazali kvalitetu naše momčadi i mjesto među prvih deset na svjetskoj ljestvici, ali je naša želja uspjeti se još više, no moramo nastaviti dobro raditi i svaki puta kada se okupimo pobjedama podižemo naš rejting. Uspoređujući ovaj susret na kojem sam vodio hrvatsku reprezentaciju i onaj prije 14 godina na kojem sam igrao za nju, mislim kako je ovoga puta Hrvatska odigrala mnogo zrelije i moji su igrači danas dali odgovor svima koji se pitaju koja je generacija bolja. Iako nisam za uspoređivanje generacija, dajem prednost ovima. No ne trebamo se zalijetati, Brazil je još daleko. Tek smo na pola puta.

JOSIP JOE ŠIMUNIĆ, obrana

Drago mi je što sam danas odigrao svoju 101. utakmicu, ali je najbitnije da smo mi pobijedili. Sretan sam što mogu još uvijek igrati za Hrvatsku i igrački pomoći ostvarivanju dobrih rezultata. Igrati za Hrvatsku je nešto najljepše za mene, kao Hrvata

LUKA MODRIĆ, srednji red

Atmosfera je bila super, iako moram priznati kako je mogla biti malo glasnjija i bučnija. Bio je pun stadion i kada je to bilo potrebno navijači su nas dizali i ponijeli, osobito na kraju. Svaka pobjeda protiv Srbije se doživljava na

STIPE PLETIKOSA, vratar

Ovo je jedna prekrasna pobjeda, svi smo ponajprije sretni i zadovoljni što smo svojom igrom i srčanošću uspjeli usrećiti i razveseliti cijeli naš narod. Svi mi igramo za Hrvatsku iz velike ljubavi i kult reprezentacije još i dalje traje, a to je upravo naša najveća snaga. Igra je bila dosta isprekidana, i onda je bilo znatno teže razvijati napadačke akcije pa smo se više bazirali na kontre. Siguran sam da će nam ova pobjeda poslužiti kao jedan poticaj za dalje. Što se tiče mojih obrana to je moj posao i nema se tu što više reći. Dobro se osjećam, dobro sam radio na ovim pripremama i što sam stariji sve mi je nekako lakše braniti.

NIKO KRANJČAR, srednji red

S ova tri boda, koja nam mnogo znače, mnogo mirnije idemo dalje u kvalifikacijama. Iskreno govoreći mislim da smo svi i očekivali ovaj rezultat, znajući svoju vrijednost.

BRANISLAV IVANOVIĆ, kapetan Srbije

Oni su pokazali da su kvalitetna ekipa s velikim zajedničkim iskustvom, ekipa koja u svakom trenutku zna što želi na terenu. Mi smo imali svoje šanse i polušanse, ali nismo ih iskoristili.

iz Australije, i nema novca na ovom svijetu kojim bi se to moglo mjeriti. Svaki puta kada čujem »Lijepu našu« obuzme me veliki ponos jer sam tako odgojen. Velika je čast biti Hrvat.

MARIO MANDŽUKIĆ, napad

Iznimno mi je drago što smo odigrali odlično i pobijedili i što sam zabio gol. I Olić također, jer smo imali iste putove i uspjeli smo na njima. Veselimo se pobjedi kao što se vesele svi naši navijači diljem Hrvatske.

poseban način, a to što je bilo nekada ne može se zaboraviti, ali kada se igra nogomet na terenu onda je to prije svega sportski događaj, i te sve stvari ostaju sa strane.

VEDRAN ĆORLUKA, obrana

Bilo je teško, ali to smo i očekivali. Prvo poluvrijeme smo ih držali daleko od gola, zabili ta dva gola na kvalitetu naših napadača i poslije su nas oni malo stisli, jer više nisu imali što izgubiti, ali smo izdržali i sačuvali naš gol. Joe i ja smo stari, uigrani tandem, dobro se poznajemo i dobra obrana se očekuje od nas.

POGLED S TRIBINA

Slavonci

Teritorijalno gledano povijesni nogometni susret Hrvatske i Srbije riješila su tri Slavonca: Mario Mandžukić i Ivica Olić na terenu, a Davor Šuker na tribinama Maksimirskog stadiona. Strijelac vodećeg pogotka u 23. minuti rođen je u Slavonskom Brodu, dodavač prvog i realizator drugog gola rodio se u selu Davoru, dok je novi predsjednik HNS-a i legenda hrvatskog nogometa svijet ugledao u Osijeku. Na potezu od svega 80-ak kilometara rodila su se tri vrhunska napadača i još jednom dokazala opće poznatu plodnost slavonskog tla. Ne rađa tamo samo pšenica i kukuruz, rađaju

se i vrhunski nogometaši, i što je za ovaj sport najvažnije, vrhunski golgeteri. Predsjednik saveza je u Francuskoj '98 bio prvi strijelac SP-a, a golove je zabijao u majicama Osijeka, Dinama, Valencije, Reala, Arsenala, West Hama i Munchena 1860, danas je svoju uspješnost pokazao i na mjestu prvog čovjeka hrvatskog nogometa. Susret protiv Srbije, iako tretiran kao meč visokog rizika, vrhunski je organiziran bez ijedne pogreške.

Prvi strijelac Bundes lige Mario Mandžukić je svojim golovima iz momčadi Bayerna istisnuo imenjaka Gomeza, prvog strijelca njemačke reprezentacije i odličnu formu drži već nekoliko mjeseci, i što je najvažnije, sačuvao je i za susret nad susretima. Jer golovi su mu ionako u krvi još od Zagreba iz kojeg je za rekordnu svotu za hrvatske prilike prešao u Dinamo, a potom u Wolfsburg iz kojeg ga je prošle sezone uzeo višestruki njemački prvak.

Treći slavonski musketar, Ivica Olić, u pomalo poznijim godinama nastavlja igrati, ali i trčati kao mladić. Jednostavno ima ga po cijeloj napadačkoj polovici terena, uvijek spremnog i pripravnog za gol akciju. Trenutak nesmotrenosti srbijanskog vratara Brkića iskoristio je na najbolji način i tijelom unio loptu u mrežu za konačnih 2-0. A po takvim potezima i brojnim golovima pamte ga vratari brojnih velikih momčadi, ponajviše Manchester Uniteda kojega je svojevremeno u majici Bayerna izbacio iz Lige prvaka. Ola je još tresao mreže i u majicama Zagreba, Dinama, CSKA, Hamburgera, a čini to i sada s velikim uspjehom u zelenom dresu Wolfsburga.

Ipak, najvažnije je da njih dvojica Slavonaca nastave pogađati protivničke mreže u majicama s crveno-bijelim kvadratićima.

D. P.

NOGOMET

Wales – Hrvatska 1:2

Mnogo teže nego što se očekivalo Hrvatska je uspjela osvojiti tri boda na gostovanju u Walesu i ostati u utrci s Belgijom za prvo mjesto u A skupini kvalifikacija za SP u Brazilu 2014. godine.

Domaćine je u prvom poluvremenu Bale doveo u vodstvo iz kaznenog udarca, ali su zahvaljujući golovima Lovrena i Eduarda »vatreni« u drugom dijelu susreta u Swansea, uspjeli preokrenuti rezultat i ostvariti veoma važnu pobjedu (2-1). Kvalifikacije se nastavljaju u lipnju kada će Hrvatska igrati protiv Škotske.

KOŠARKA

Zadar ostaje, Split odlazi

Pobjedom u međusobnom susretu posljednjeg kola regionalne ABA lige (85-68) Zadar je izborio ostanak u ovom košarkaškom natjecanju, dok Splitsani kao posljednje plasirana momčad gube pravo igranja među momčadima Srbije, Slovenije, Crne Gore, Republike Srpske i Mađarske. Na oproštaju od ove sezone Cedevita je svladala Široki (77-75), a Cibona je poražena od Igokee (78-87). Plasman na final four izborili su: Igokea, Crvena zvezda, Radnički i Partizan.

TENIS

Čilić u 4. kolu Miamijsa

Najbolji hrvatski tenisač Marin Čilić je pobjedom protiv Amerikanca Isnera (6-2, 6-4) izborio plasman u 4. kolo ATP turnira u Miamijsu (Masters serija 1000). Za prolaz u četvrtfinale igrao je s Francuzom Tsongom.

NAMA JE DOVOLJNO

DA ZNATE ZA NAS

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rse-mail: funero@funero.co.rsKod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prihvatila bih čuvanje i njegu male djece ili starije osobe. Tel.: 064/0714938.

Prhvatila bi se održavanja stambene zgrade uz plaćanje svih režijskih troškova. Tel.: 065/5319928.

Izdaje se namješten stan na Proizivci, bračnom paru ili studentima i učenicima. Tel.: 062/1789170.

Hitno izdajem sobu za jednu ili dvije ozbiljne učenice, studentice ili uposlenice na Novom naselju, u Novom Sadu. Tel.: 021/496-014.

Prodajem potpuno novu motornu prskalicu STIHL SR 420. Cijena po dogovoru. Tel.: 064/4088979 ili 063/7246417.

Povoljno izdajem skladište i podrum kod autobusnog kolodvora u Subotici. Tel.: 064-9640745.

Dvosoban stan od 60 m² Subotica – Zorka izdajem ili mijenjam za sličan u Novom Sadu. Tel.: 064 255 68 22.

Prodajem ediciju – Pet stoljeća hrvatske književnosti, izdanje 1965 god. Matica hrvatska. Tel.: 063 8886755 ili 064 2170160.

Ozbiljna, poštena, vrijedna žena srednjih godina brinula bi o starijoj osobi – radila bi u domaćinstvu – spremala, kuhala. Tel.: 064 4208423.

Prodajem Zastavu 10, 2008/5 godište. Registriran do 5/2013 godine. Ugrađen je plin. Od dodatne opreme ima alarm, centralnu bravu, radio, klimu, maglenke, tempomat. Uredno servisiran. Zadnji servis urađen 5.10.2012. godine. Cijena po dogovoru. Tel.: 064-1208170 i 024-525-373.

Prodajem sate: engleskog jezika, AutoCAD-a, ArchiCAD-a, 3Ds Max Desing-a. Tel.: 064/640-63-99.

Prodajem Nintendo Wii za 100 eura + 2 igrice. Tel.: 064/640-63-99.

Prodajem dva kauča i dvije fotelje, može i pojedinačno, usisavač Vox 1400W, žensku bundu od nerca boj 44. Tel.: 024/557-531 i 061/231-19-14.

U najljepšem dijelu Kertvaroša prodajem dio obiteljske kuće, poseban ulaz, cca 64m². Potrebna adaptacija. Cijena 14.000 eura. Postoji struja, voda, kanalizacija, mogućnost priključka na plin. Tel.: 024-572-875, 063/8838747.

Prodajem umjetničku sliku »Sofa« – ulje na platnu akademskog slikara Tilića. Cijena 1.500 eura. Tel.: 065 429 4097.

Povoljno izdajem veliko dvorište pogodno za parkiranje kamiona, većih vozila pa čak i za auto-plac, kod autobusnog kolodvora u Subotici, čuvano 0-24 h. Tel.: 064/9640745.

Prodajem stambeno poslovni prostor u strogom centru Subotice – Petra Drapšina 2, u površini od cca 48 m². Tel.: 063/75-44-440.

Prodajem Kirbi nov, neraspakovan, sentria mikron magic, hepa filtration with mikroalergen technology. Cijena 950 eura. Tel.: 0652190496.

Prodaju se tvornički univerzalni skoro nov cirkular, nov el. šporet s ravnom pločom HANSA, ZOB, spavaća starinska bunjevačka soba i oprema, nošnje, trpezarijski stol, stolice, tepih i sl. i moderna venčanica. Tel.: 060053570 ili 024-532570.

Prodajem bilijar stol – karambol iz 1875. godine, antikvit, veoma očuvan s 3 x 3 kugle od original slonovače. Rezervna čoja iz Amerike. Od 1983. godine uopće nekoršten, za 3500 eura. Tel.: 024-572-875 ili 063-8838747.

Izdaje se dvosobni namješten stan na Proizivci. Tel.: 069 - 2887213.

Prodajem priručnike za pripremu državne mature u RH i to: matematika, hrvatski, engleski, te biologija, fizika, kemija. Zvati 063 - 8820654.

Izdajem jednosobni namješten stan, blizu Ekonomskog fakulteta, telefon, CATV, interfon, TA peč, priključak na ADSL. Tel.: 064 - 3285657.

Prodajem veću termoizolovanu kompletno završenu tehnički primljenu katnicu (13 x 11) sa suterenom, CG i svim infrastrukturnim priključcima (voda, kanalizacija, telefon, internet, gas) u centru Sombora. Tel.: 025-449-220; 064-280-84-32.

Prodajem traktor Torpedo tip TD 4506 izdanje 1979 god. Registriran, izvršena generalna popravka i u odličnom je stanju. Tel.: 061-1621820.

Prodajem sajle raznih dužina i debljina u Novom Sadu. Tel.: 063 8291-264.

Subotica - Centar, izdaje se poslovni prostor 96 m² – 4 prostorije pogodan za urede, predstavništva, agencije. Tel.: 024 529-745; 063 518-218.

Izrađujem hrastove čamce, 3 do 6 metara dužine i jasenova vesla. Prijevoz po dogovoru. Petar Okruglić, Morović Tel.: 064-3467056 www.okrugic-camci.co.rs

Prodajem Singer šivaći stroj star preko 100 godina. Malo korišten, sačuvan s original papirima, za 100 eura. Tel.: 572-875; 0638838747; 0690094246;

Primila bih na dvorbu, spremanje ili druge kućne poslove. Tel.: 065/531-99-28.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važiti će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga »CroArt« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

Preplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara
☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 40 EURA
☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
 Ulica i broj: _____
 Mjesto i zemlja: _____
 Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

- * **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**
 * **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VUBURS 22
 VOJVODANSKA BANKA
 AD MS FIL SUBOTICA
 IBAN: RS35355000000200292421
 NIU Hrvatska riječ,
 Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
 NIU »Hrvatska riječ«,
 Trg cara Jovana Nenada 15/II,
 24000 Subotica
 Uplatu izvršiti na broj žiro računa
 355-1023208-69

ČESTITAMO: ROĐENJE NIKOLIJE KOPILOVIĆ

Veliko veselje održano u »Dukatu«

Grana Kopilovića je u cvatu! Poznata obitelj pokojnog *Blaška Kopilovića* je preko njegovog sina dobila novog člana. Prinova u obitelji *Saše* i *Nataše Kopilović* je kćer *Nikolija*. Mala djevojčica rođena je 29. siječnja u subotičkoj Gradskoj bolnici. Roditelji kažu da su trudnoća i porod prošli sretno.

»Trudovi su počeli ujutro, a porođaj se završio navečer, liječnici su pokrenuli indukciju i sve se dobro završilo. Zahvalni smo dr. *Bojanu Mrđanovu* koji je savjesno i profesionalno vodio porođaj i trudnoću. Bez njega sigurno ne bi išlo tako lako i glatko, zaista je broj jedan!«, otkriva otac.

Kako smo doznali, nakon sretne vijesti o rođenju prvog djeteta, kćerke *Nikolije*, uslijedilo je veliko slavlje.

Kavana »Dukat« Bunjevačkog kola ugostila je preko 70 rođaka i prijatelja ove ugledne subotičke obitelji. Ovo veselje će im dugo ostati u pamćenju:

»Bilo je preko 70 ljudi, eto imamo mnogo prijatelja, imamo bliskih ljudi još od strane mog pokojnog oca, a ovo je ipak prvo dijete pa smo proslavili kako dolikuje. Vidjet ćemo kako će biti za rođenje drugog djeteta. Očekivali smo curu, znali smo, jer su nam liječnici rekli da će tako biti. Za ime se odlučila supruga, a ja sam se složio. No, kada budemo imali muško dijete, ja ću birati ime«, dodaje *Saša Kopilović*.

Nakon slavlja, kada je došlo vrijeme da mala *Nikolija* s majkom dođe kući, *Kopilovići* ni tada nisu ostali sami, imali su pomoć s više strana. *Sašine* sestre i brat su im pomagali da odgovore svakodnevnim

nim zadaćama u toj nepoznatoj situaciji. Međutim, *Kopilovići* kažu da su im posebnu pomoć davale majke, to jest bake male bebe. Obje su im se našle pri ruci pomaganjem i savjetima, a u tome su imali i još jedno pojačanje, prabaku u 85-toj godini, koja je također htjela biti uz mlade i bebu u tim najljepšim trenucima života. *Nataša* i *Saša* im se na svemu najljepše zahvaljuju. Međutim, s obzirom da su započeli intenzivniji poljoprivredni radovi, *Saše* nekada danima nema doma, prošlog vikenda je primjerice trajala rezidba. Stoga im potpora bliskih ljudi mnogo znači.

Nikola Perušić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

O svom kostu

Faljen Isus čeljadi moja, evo ja niki u gripi pa rešijo da vam napišem par riči, pošto za drugi poso i nisam. Ličim se s onim našim proverenim likom - litra vina, šešir na stopalu pa kad vidiš dva šešira onda si na dobrom putu da ozdraviš.

Piše: Branko Ivković

Evo da se pofalim, ode kod nas u Maloj Bosni je na Svetog Josu bilo zdravo lipo. Slavili smo našeg zaštitnika, a na svetot misi je bilo puno svita, gostivi sa svi strana, tri četiri župnika, došli su nam u goste iz pokrajinske Vlade, hrvatskog konzulata, i skoro svi institucija da nam ulipšaju slavlje, dica iz našeg zabavišta su recitovala, ma šta da vam kažem, drago mi je da naši ljudi nisu zaboravili naša mala mista, a od mali mista je sve poteklo. Ta svi znadu da je salaš stariji od varoši, dok nije bilo dosta salaša nise mogla opraviti varoš, da kome god povučesh poreklo nećeš otić ni do dide redovno i već ćeš vidit da je rođen na selu, jal na salašu, i tim se triba ponosit, a ne stidit. Ja najviše mrzim kad vidim na televiziji ove nove trofitaljke što side u studiju i fale same sebe, a na njima, pošto su oskudno obučene, sve kipi osim pameti. Malo, malo pa kažu: »seljaci« su ovi jel oni, a ja oma gasim televiziju. Kako i ne bi, pa od tog mož oglopavit, ne daj Bože pofalit, samo vi meni nemojte virovat, vidite da i od ovi kompjutora ima nika već bola. E zato ja lipo plajvaz u šake, notez prida se, pa mi ne triba ni memorija ni sevovanje, što zapišem to je amen, a ko je mića nek se sića, a koga je istina uvridila nek se srdi. I ja se bome znadem rasrdit i to fajin! Eto baš sam gledao skupštinu ovu našu varošku i to mi došlo samo od sebe dok sam slušo, ja da sam vlast lipo bi ukinijo plaćanje, pa ko bi politiziro i fantaziro, o svom kostu, da vidiš kako bi se smanjijo broj poslanika, i bome ne bi trajalo satima, neg bi se rešilo bez onog šta je kazo onaj, jel ovaj. Sad bi vas lipo pozdravijo, idem još malo nagnit lika ako je ostalo, budte mi zdravi, a kad stane ova vitrina eto mene na mojoj bicigli opet u ataru, vaš Branko Ivković iz Ivković šora.

Ka je svetac, nek je svetac

Bać-Iva ope svaj nikaki. I jutros podranijo pri pitlova, zadnji dana ni ne spava kako triba. Ide Uskrs, a on se osića ko da će Božić. Zadržerijo snig, zima baš oće istirat kera. »E, zno sam ja da će bit vako, ščim se za Tri kralja moglo u dvor brež paklije i cokula. Eno se lipo i okna na pendžeru zašarenila.« – veli njegove. I ona uranila, naučila da veker zvoni u to vrime, samo još ćuti pod dunjom. Nikaki je svetac, baš veliki državni, pa ne mora na posov. Neće morat ni cure u škulu, pa su sinoć ošle spavat kod majke i staroga. On se digo, moro otit samo rad sebe. Nuz put je potpalijo i pećicu, nameto u nju još sinoć. Brzo se vratijo pod dunju i pricvrljijo nuž njegovu. »Bome, dobro je rekla moja baka, ako Božić bude crn, mož se nadat bilomu Uskrsu.« – veli ona, pa se još lipše zašuška. Da može, sva bi mu se skvrčila u krilo, lipše je grije leđa neg peč. I ne samo leđa. »A i ti sveci, u ve države ko da se samo gleda da se što manje radi. Eto, malo-malo, pa zatvorite i pošta i abolanta. Jedna crkva slavi svoje, druga svoje, a država kanda sve. I još svoje. Stare svece još uvik slavu, samo ji malo prikrstili, a novi namudrovali da ji čeljade ne može ni zabardat.« – veli bać-Iva, pa pribaci priko njoje i ruku i nogu. »Ne znam ja kaki su to sveci, ne znam ni za koga su. Koliko samo put na radijonu čujemo da je svetac, a mi uredno radimo, gazda ni da čuje da ostanemo doma. Kaže, sveci su za neradnike, a mi moramo zaradit i za se i za njega. Ajoj, što mi lipo griješ.« – veli ona, pa se okrene i još mu se jače pricvrlji. Sad su i njega već počela grijati i njezna medra i krilo, a š druge strane se dogara od pećice. Obadvoj su se stali sve više meškoljit, a vidi da se njegova ofanj zapržatila. Ni dunja jim više ni tribala, pa su je samo zavrnili, a brzo je i sama spala nuž krevet, nisu ni primetili kad. A i kako bi, kad jim je bilo tako lipo jedno na drugomu i jedno u drugomu. Potli je skuvo kafu, veli da je malo udesi, nek se pravoga odmori, dosta se svaki dan narmbači. Nameto je još u pećicu i oma zapalijo televiziju, veli da vidi šta ima novo. Al bolje da ni. Baš se udesilo da su počeli divanit da kruz neće poskupit, a država će nima što bi kupili novoga fiću dat lipi novaca, kaže naj što je to izmudrovo da imade novaca, pa zoto i daju. »Bože dragi, pa kako j to, saće ope dat nima što imadu više neg što vridi naša kuća. Kako se ni sitijo, kad već kaže da imade novaca, dat nima što prodaju struju, pa da je ne moru dignit, ka je već i sad tako skupa. Eto, kako su lipo rekli, digniće se oma potli Uskrsa. Mudre su to lude. Vrime će se prolipšat, pa ćemo trošit manje struje neg priko zime. E, kad onda isapu koliko jim vlast dopuščala da dignu, ope ćemo plaćat ko ka smo trošili više.« – mrndža bać-Iva. »Ta šta si sto, ko crni garvan? Pa priživićemo, ko što uvik i priživi sva sirotinja. Malo ćemo prišparat novomu, malo nonomu, curama ću koišta sašit, pa nećemo morat kupit, al znadeš da se kod nas struja mora platit na vrime, makar osto gladan, jel će rabadžije oma na banderu. A ni što stoju dole, možu bit dužni koliko oće, njima se gleda kroz prste, pa se to još i obnaroduje. Kako jim, samo, ni sramota? Nego, bolje otni televiziju, manje ćeš se sikirat.« – veli njegova i otide natrag pod dunju. Ka je svetac, nek je svetac.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

Shaw: Kada smo sretni, uvijek smo dobri, ali kada smo dobri, nismo uvijek sretni.

Eliot: Ne znate šta je nada dok je ne izgubite.

Ciceron: Talent bez učenja češće uzdiže ljude do slave nego učenje bez talenta.

FOTO KUTAK

Radosti Uskrsa u Somboru!

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

KVIZ

Josipa Lisac

Koje je godine i gdje rođena hrvatska pjevačica Josipa Lisac?

Kada je zapažen njezin glazbeni talent?

Kako se zovu grupe u kojima je započela glazbenu karijeru?

Gdje je imala svoj prvi festivalski nastup?

Što sve obuhvaća njezin glazbeni repertoar?

Kako se zove čuveni hrvatski pjevač s kojim je bila u ljubavi?

Po kojim je hitovima publika najviše poznaje?

Kako se zove njezin posljednji album?

Rođena je 14. veljače 1950. godine u Zagrebu.
Već s deset godina kada je pjevala u zboru HRT-a.
O' Hara, Zlatni akordi.
Na festivalu u Opatiji.
Staru sakralnu, etno, klasičnu, modernu, avangardnu i pop glazbu.
Karlo Metlikoš.
Magla, Paučina, Raduj se srce moje.
Živim po svome.

VICEVI

Kandidat za posao odgovara na pitanja:

Imate 50 cigli u avionu, i ako jednu izbacite koliko ih ostane?

Pa to je lako, 49.

Kako u tri koraka staviti slona u frižider?

Otvoriti vrata, staviti slona u ftižider, zatvoriti vrata!

Kako jelena staviti u frižider u četiri koraka?

Otvoriti vrata, izvaditi slona, staviti jelena i zatvoriti vrata!

Lav slavi rođendan, jesu li sve životinje na okupu?

Nisu, jelen je u frižideru!

Kako će starica preplivati rijeku punu krokodila?

Preplivaće, jer su sve životinje kod lava na rođendanu!

Još jedno pitanje. Starica stiže do obale, ali ipak umire. Zašto?

Utopila se!

NE. Pogodila je cigla iz zrakoplova. Sljedeći...

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila,
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete

POSTANITE I VI ČLAN VELIKE PORODICE »CROATIA OSIGURANJA« D.D. IZ ZAGREBA

»Milenijum osiguranje« A.D.O. Beograd-Filijala Subotica
24000 Subotica, Karadordev put 38, telefon +381(24) 555-867 i 552-406
e-mail: mios@tippnet.rs
www.milenijum-osiguranje.rs
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

**365 ODLOŽENO
DANA PLAĆANJE!**

**VIKEND AKCIJA
U KTC-u**

29.3. - 1.4.2013.

ratama, na cijeli asortiman

Prasetina 1 kg

~~379.90din~~
359.90din

**SUPER
CIJENA**

Riba šaran svježi 1kg

~~389.90din~~
385.90din

Luk mladi veza

~~16.90din~~
15.90din

Salata svježa 1 glavica

~~22.90din~~
18.90din

**SUPER
CIJENA**

Ulje Cvijet Banata 1l

133.90din

**SUPER
CIJENA**

IZ PONUDE IZDVAJAMO!

Ruska salata 1kg

~~139.90din~~
125.90din

Jabuka Ajdared 1kg

~~55.90din~~
45.90din

SRETANI!

BLAGOSLOVLJEN

USKRS

Merix Lavanda&Pačući 12 KG

~~1.634.90din~~
1.399.90din

**-15%
POPUSTA**

SVIM NAŠIM ČLANOVIMA I SIMPATIZERIMA
ŽELIMO SRETNE USKRŠNJE BLAGDANE

DEMOKRATSKI SAVEZ
HRVATA U VOJVODINI

SRETAN USKRS!

*Nada Uskrsloga neka krijepi
sve koji čine napore za boljitak
kulture Hrvata u Vojvodini!*

IZDAJE ZA KULTURU
VOJVODINSKOG HRVATA

SRETAN USKRS!

NAJVEĆI KRŠĆANSKI BLAGDAN – USKRS – SVIMA NAMA
OSVJETLJAVA PUT PREMA ZAJEDNIČKOM DOBRU, TEMELJENOM
NA KRŠĆANSKIM VRIJEDNOSTIMA MIRA, PRAVDE I
DOSTOJANSTVA ČOVJEKA.
NEKA NAM RADOST USKRSA OŽIVI ZAJEDNIŠTVO U
OBITELJIMA I BUDE OHRABRENJE NAŠEM NARODU U SVEMU
ŠTO NAM ŽIVOT DONOSI.

HRVATSKO
NACIONALNO
VIJEĆE

HRVATSKO NACIONALNO VIJEĆE